Georges SIMENON

Maigret ezită

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM

I

– Salut, Janvier.

– Bună ziua, şefu'.

– Bună ziua, Lucas. Bună ziua, Lapointe...

Ajungînd la acesta din urmă, Maigret nu se putu abţine să nu zîmbească. Nu doar pentru că tînărul Lapointe purta mîndru un costum nou, bine croit pe corp, gri deschis, imprimat cu dunguliţe roşii. În dimineaţa aceea, toată lumea zîmbea: pe stradă, în autobuz, în magazine.

Duminica fusese cenuşie, cu vînt, cu rafale de ploaie rece care aminteau de iarnă, apoi, brusc, deşi era doar 4 martie, luni venise primăvara.

Fireşte, soarele cam avea dinţi, albastrul cerului era instabil, dar în aer plutea veselia, iar în ochii trecătorilor se citea bucuria de a trăi şi de a regăsi mireasma desfătătoare a Parisului matinal.

Maigret venise în haină şi făcuse o bună parte din drum pe jos. După ce intrase în birou, întredeschisese imediat fereastra, şi parcă şi Sena îşi schimbase culoarea, liniile roşii de pe coşurile remorcherelor erau mai vibrante, iar şlepurile fuseseră revopsite.

Deschisese uşa de la biroul inspectorilor.

– Veniţi, copii!

Asta se numea „micul raport", prin opoziţie cu adevăratul raport de la ora nouă, la care participau toţi comisarii divizionari, în biroul directorului

Poliţiei Judiciare. Maigret îşi reîntîlnea colaboratorii cei mai apropiaţi.

– Ai petrecut bine ziua de ieri? îl întrebă el pe Janvier.

– Am fost la soacră-mea, la Vaucresson, cu copiii.

Lapointe, jenat de costumul lui nou, care devansa calendarul, stătea deoparte.

Maigret se aşeză la birou, umplu o pipă şi începu să deschidă corespondenţa.

– Pentru tine, Lucas. E în legătură cu cazul

Lebourg.

Apoi îi întinse alte documente lui Lapointe.

– De dus la Parchet...

Încă nu se putea vorbi de frunziş, totuşi întrezăreai o farîmă de verde palid pe crengile copacilor de pe chei.

În acel moment, nu lucrau la nici un caz important, dintre cele care umpleau culoarele Poliţiei

Judiciare de jurnalişti şi fotografi, provocînd apeluri telefonice imperative de la persoane sus-puse.

Doar rutina obişnuită. Cazuri în derulare.

– Un nebun sau o nebună, spuse Maigret, luînd în mînă un plic pe care numele lui şi adresa

Poliției Judiciare fuseseră scrise cu litere mari de tipar.

Plicul era alb, de bună calitate. Timbrul purta ştampila oficiului poştal de pe strada Miromesnil.

Cînd scoase foaia, comisarul fu mai întîi frapat de hîrtie, velină, groasă şi cu un format aparte.

Probabil că partea de sus fusese tăiată, ca să fie eliminat antetul gravat, iar autorul făcuse această operațiune cu grijă, folosind o riglă şi o lamă bine ascutită.

Textul, ca şi adresa, era scris cu litere de tipar foarte regulate.

– Poate că nu e nebun, mormăi el.

Domnule comisar divizionar, Nu vă cunosc personal, dar ceea ce am citit despre anchetele dumneavoastră şi despre atitudinea pe care o aveți față de criminali îmi dă încredere. Scrisoarea aceasta vă va mira. Nu o aruncați prea repede la coşul de gunoi. Nu este nici o glumă, nici opera unui maniac.

Ştiți mai bine decît mine că realitatea nu este întotdeauna verosimilă. Curînd va fi comis un asasinat, probabil în cîteva zile. Poate de către cineva cunoscut mie, poate de mine însumi.

Nu vă scriu ca să împiedic producerea dramei, într-un fel, este de neoprit. Dar aş vrea să ştiți, atunci cînd evenimentul se va produce.

Dacă mă luați în serios, atunci inserați la mica publicitate din Le Figaro sau Le Monde următorul anunț: K.R. Aştept a doua scrisoare.

Nu ştiu dacă o voi scrie. Sînt foarte tulburat.

Unele hotărîri sînt greu de luat.

Poate că ne vom întîlni într-o zi, în biroul dumneavoastră, dar atunci vom fi fiecare de altă parte a baricadei.

Al dumneavoastră devotat.

Maigret nu mai zîmbi. Se încruntă, îşi lăsă privirea să rătăcească peste foaia de hîrtie, apoi se uită la colaboratorii lui.

– Nu, nu cred că e un nebun, repetă el. Ascultați.

Le citi textul lent, insistînd asupra unor cuvinte.

Mai primise scrisori de acest gen, dar, de cele mai multe ori, limbajul era mai puțin îngrijit şi, mai ales, unele fraze erau subliniate. Adeseori erau scrise cu cerneală roşie sau verde şi multe conțineau greşeli de ortografie.

Mîna care scrisese epistola din fața lui nu tremurase. Liniile erau ferme, fără înflorituri, fără ştersături.

Privi foaia în lumină şi citi filigranul: Velină de Morvan.

Maigret primea în fiecare an sute de scrisori anonime. Cu puține excepții, erau scrise pe hîrtie ieftină, pe care o găseşti de vînzare în magazinele de cartier, iar cuvintele erau uneori decupate din ziare.

– Nici o amenințare precisă, murmură el. O

nelinişte înăbuşită. Le Figaro şi Le Monde, două cotidiene citite îndeosebi de burghezia intelectuală.

Îi privi din nou pe cei trei colaboratori ai săi.

– Ocupă-te de asta, Lapointe! În primul rînd, ia legătura cu fabricantul de hîrtie, care se află probabil în Morvan.

– Am înțeles, şefule.

Aşa a început un caz care avea să-i dea lui

Maigret mai multe bătăi de cap decît multe crime prezentate pe prima pagină a ziarelor.

– şi dai anunțul la ziar.

– În Le Figaro?

– În ambele ziare.

O sonerie anunță raportul, cel adevărat, şi

Maigret se îndreptă spre biroul directorului cu un dosar în mînă. Fereastra, şi aici deschisă, lăsa să intre zgomotele oraşului. Unul dintre comisari îşi prinsese un fir de mimoză la butonieră şi simți nevoia să explice:

– Se vînd pe stradă pentru o operă de binefacere...

Maigret nu pomeni nimic despre scrisoare. Pipa avea un gust plăcut. Observa liniştit fețele colegilor, care îşi expuneau rînd pe rînd cazurile mărunte, şi calcula în gînd de cîte ori asistase la aceeaşi ceremonie. De mii de ori!

Dar de şi mai multe ori îl invidiase, în trecut, pe comisarul divizionar de care depindea pe atunci pentru că intra astfel în fiecare dimineață în

„sanctuar". Oare nu era minunat să fii şeful Brigăzii

Criminale? Atunci nici nu îndrăznea să viseze la asta, aşa cum nu îndrăzneau astăzi Lapointe sau

Janvier, nici măcar vrednicul Lucas.

Totuşi, se întîmplase şi, de atîta amar de vreme de cînd dura asta, nici nu-şi mai dădea seama de poziția lui - poate doar într-o dimineață ca aceasta, cînd aerul avea un gust savuros şi zîmbeai în loc să bombăni împotriva vacarmului făcut de autobuze.

După o jumătate de oră, cînd reveni în biroul lui, îl găsi acolo cu surprindere pe Lapointe, care stătea în picioare în fața ferestrei. Costumul lui după moda nouă îl făcea să pară mai slab, mai înalt, mult mai tînăr. În urmă cu douăzeci de ani, unui inspector nu i s-ar fi permis să se îmbrace astfel.

– A fost aproape prea uşor, şefule.

– Ai dat de fabricantul hîrtiei?

– Geron şi Fiii, care dețin de trei-patru generații Morile din Morvan, la Autun. Nu-i o uzină.

E vorba de o fabricație artizanală. Hîrtia e făcută în format, fie pentru edițiile de lux, îndeosebi poeme, după cîte se pare, fie pentru corespondență. Întreprinderea lor nu are mai mult de zece lucrători. După cîte mi-au spus, în regiune mai există cîteva mori de acest gen.

– Ai aflat numele reprezentantului lor la Paris?

– N-au reprezentant. Lucrează direct cu editori de artă şi cu două papetării: una pe strada

Faubourg-Saint-Honore, cealaltă pe Avenue de

Opera.

– Nu e cea din capătul de sus al străzii, undeva pe stînga?

– Cred că da, după număr. Papetăria Roman.

Maigret o cunoştea, deoarece se oprise deseori în fața vitrinei. Puteai vedea acolo cartonaşe pentru invitații, cărți de vizită şi citeai nume pe care nu mai erai obişnuit să le auzi:

Contele şi contesa de Vaudry au onoarea să...

Baroana de Grand-Lussac are bucuria de a vă anunța...

Prinți, duci, autentici sau nu, despre care te întrebai dacă mai existau. Se invitau la dineuri, la partide de vînătoare sau de bridge, îşi anunțau căsătoria fiicei sau naşterea unui copil, totul pe hîrtie de lux.

În a doua vitrină, puteai admira mape de birou cu blazoane şi caiete legate în marochin pentru meniurile zilnice.

– Ar fi bine să le faci o vizită.

– La Roman?

– Am impresia că e cea din cartier.

Magazinul de pe Avenue de l'Opera era unul distins, dar vindea şi stilouri şi articole curente de papetărie.

– Am fugit, şefule!

Băftosul! Maigret îl privi cum pleca aşa cum se uita, la şcoală, după vreunul dintre colegi trimis de institutor să cumpere ceva. El nu avea de făcut decît treburi obişnuite, hîrțoage, grămezi de hîrțoage, un raport banal pentru un judecător de instrucție, care îl va pune într-un dosar fără să-l citească, deoarece cazul fusese îngropat.

Fumul pipei începea să albăstrească aerul, iar dinspre Sena venea o foarte uşoară adiere, facînd să freamăte uşor hîrtiile. La ora unsprezece, Lapointe, impetuos, plin de viață, intra deja în birou.

– Tot foarte uşor.

– Ce vrei să spui?

– Ai putea crede că hîrtia asta a fost aleasă intenționat. În paranteză fie spus, Papetăria

Roman nu mai e ținută de domnul Roman, care a murit acum zece ani, ci de o doamnă Laubier, o văduvă la vreo cincizeci de ani, care m-a lăsat cu regret să plec! N-a mai comandat hîrtie de această calitate de cinci ani, pentru că nu are cumpărători. Nu numai că e foarte scumpă, dar nici nu poate fi folosită la maşina de scris. Îi mai rămăseseră trei clienți. Unul dintre ei, un conte care avea un castel în Normandia şi cai de curse, a murit anul trecut. Văduva lui locuieşte la Cannes şi nu a mai comandat hîrtie pentru scrisori. Mai era şi o ambasadă, dar, după ce ambasadorul a fost schimbat, înlocuitorul lui a comandat alt fel de hîrtie.

– Mai rămîne ultimul client, nu?

– Mai rămîne ultimul client, şi de asta spun că e prea uşor. E vorba de domnul Emile Parendon, avocat de pe Avenue Marigny, care foloseşte această hîrtie de mai bine de cincisprezece ani şi nu vrea alta. Îl cunoasteti?

– N-am auzit niciodată de el. A comandat recent?

– Ultima dată a fost în octombrie trecut.

– Cu antet?

– Da. Foarte discret. Întotdeauna o mie de foi şi o mie de plicuri.

Maigret ridică receptorul telefonului.

– Fă-mi legătura cu maestrul Bouvier, te rog.

Tatăl...

Un avocat pe care îl cunoştea de mai bine de douăzeci de ani şi al cărui fiu era şi el avocat.

– Alo! Bouvier? Aici, Maigret. Te deranjez?

– Dumneata, niciodată.

– As vrea o informație.

– Confidențială, bineînțeles.

– Da, totul va rămîne între noi. Cunoşti vreun confrate pe nume Emile Parendon?

Bouvier păru surprins.

– Ce naiba poate să aibă Poliția Judiciară cu

Parendon?

– Nu stiu. Probabil nimic.

– Aşa, da. Pe Parendon l-am întîlnit doar de cinci-şase ori în viața mea. Nu prea pune piciorul în Palatul de Justiție, doar pentru cazuri civile...

– Ce vîrstă are?

– Greu de spus. Aş putea să răspund la fel de bine patruzeci ca şi cincizeci.

Apoi, întorcindu-se probabil spre secretara lui:

– Drăguță, caută-mi în anuarul baroului data de naştere a lui Parendon... Emile... De altfel, nu-i decît unul.

Apoi, lui Maigret:

– Cred că ai auzit de tatăl lui, care probabil că mai trăieşte, dacă n-a murit recent. Profesorul

Parendon, chirurg la Laennec. Membru al Academiei de Medicină, al Academiei de Ştiințe Morale şi

Politice şi aşa mai departe... Un personaj! Cînd ne vedem, îți spun mai multe despre el. A venit de tînăr în capitală din cătunul lui. Scund şi solid, părea un tăuraş, şi nu numai că părea...

– şi fiul lui?

– E mai curînd jurist. S-a specializat în dreptul internațional, îndeosebi în dreptul maritim. Se spune că e imbatabil în domeniul ăsta. Vin din toată lumea să-l consulte şi deseori i se cere arbitrajul în cazuri delicate, cînd sînt în joc interese mari.

– Ce fel de om e?

– Insignifiant. Nu ştiu dacă l-aş recunoaşte pe stradă.

– Căsătorit?

– Mersi, drăguță. Uite, i-am găsit vîrsta. Patruzeci şi şase de ani... Dacă e căsătorit? Voiam să răspund că nu-mi aduc aminte, dar acum mi-am amintit. Bineînțeles că e căsătorit. Şi al naibii de bine! S-a căsătorit cu una dintre fiicele lui Gassin de Beaulieu. Îl cunoşti... A fost unul dintre magistrații cei mai încrîncenați după Eliberare. Apoi a fost numit preşedintele Curții de Casație. Probabil că acum s-a retras în castelul lui din Vandeea.

Familia e foarte bogată.

– Altceva mai ştii?

– Ce-ai vrea să mai ştiu? N-am avut niciodată ocazia să-i apăr pe oamenii ăştia la tribunalul corecțional sau la Curtea cu Juri.

– Ies mult în lume?

– Soții Parendon? în orice caz, nu în mediile frecventate de mine.

– Mersi, bătrîne.

– Serviciu contra serviciu.

Maigret reciti scrisoarea pusă de Lapointe pe birou. O reciti de două-trei ori şi, de fiecare dată, se încruntă şi mai tare.

– Înțelegi ce înseamnă asta?

– Da, şefule. Înseamnă că e nasol. Scuzați expresia, dar...

– Poate că e prea slabă. Un chirurg ilustru, un prim-preşedinte al Curții de Casație, un specialist în drept maritim care locuieşte pe Avenue

Marigny şi foloseşte o hîrtie dintre cele mai scumpe...

Genul de „clienți" de care Maigret se temea cel mai mult. Avea deja impresia că merge pe cărbuni încinşi.

– Credeți că el a scris...

– El sau altcineva din casa lui. Oricum, cineva care are acces la hîrtia lui de scrisori.

– Ciudat, nu?

Maigret, care privea pe fereastră, nu răspunse, în general, cei care trimit scrisori anonime nu obişnuiesc să folosească propria hîrtie de scrisori, mai ales dacă e de o calitate atît de aparte.

– Asta e! Trebuie să-i fac o vizită.

Căută în cartea de telefon şi sună pe linia directă. Îi răspunse o voce de femeie:

– Secretara maestrului Parendon.

– Bună ziua, domnişoară. Aici, comisarul

Maigret de la Poliția Judiciară. Aş putea, fără să-l deranjez, să-i spun două vorbe maestrului

Parendon?

– O clipă, vă rog. Mă duc să văd.

Totul se petrecu cît se poate de simplu. În receptor răsună aproape imediat o voce de bărbat:

– Aici, Parendon...

Tonul avea o nuanță interogativă.

– Aş vrea să vă întreb, maestre...

– Cine e la telefon? Secretara mea nu v-a înțeles foarte bine numele.

– Comisarul Maigret.

– Acum îmi explic surprinderea ei. Cred că a înțeles, dar nu şi-a imaginat că sînteți chiar dumneavoastră. Îmi pare foarte bine să vă aud vocea, domnule Maigret. M-am gîndit deseori la dumneavoastră. Ba uneori chiar am fost gata să vă scriu ca să vă cer părerea despre unele probleme. Dar, ştiind cît sînteți de ocupat, n-am îndrăznit...

Parendon părea timid la telefon, şi totuşi Maigret era cel mai jenat dintre ei doi. Se simțea ridicol acum cu scrisoarea lui fără sens.

– După cum vedeți, eu sînt cel care vă deranjează! Şi, în plus, pentru un fleac. Dar aş prefera să vă vorbesc față în față, pentru că vreau să vă arăt un document.

– Cînd doriți?

– Aveți un moment liber în cursul după- amiezii?

– La trei şi jumătate e bine? Vă mărturisesc că obişnuiesc să fac o scurtă siestă şi că nu mă simt în apele mele cînd sar peste ea.

– E bine la trei şi jumătate. Voi fi la dumneavoastră. Şi mulțumesc pentru cooperarea amabilă.

– Plăcerea e de partea mea.

După ce închise, Maigret se uită la Lapointe ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis.

– N-a părut surprins?

– Deloc. N-a pus nici o întrebare. Se pare că e foarte fericit să mă cunoască. Un singur detaliu mă intrigă. Pretinde că a fost gata să-mi scrie de cîteva ori ca să-mi ceară o părere. Numai că el nu pledează la penal, ci doar la civil. E specialist în

Codul Maritim, despre care nu ştiu nimic. Ce părere să-mi ceară mie?

Maigret trişă în ziua aceea. Îi telefonă soției sale că era retinut la birou. Voia să serbeze acel soare primăvăratic luînd masa de prînz la braseria

Dauphine, unde chiar îşi oferi luxul unui pastis la bar.

Dacă îl aştepta ceva „nasol", cum spunea

Lapointe, măcar începea într-un mod plăcut.

Maigret luase autobuzul pînă la Rond-Point şi, în cei o sută de metri pe care îi făcu pe jos pe

Avenue Marigny, avu impresia că întîlneşte cel puțin trei fețe cunoscute. Uitase că mergea pe lîngă grădinile de la Elysee şi că acel cartier era bine păzit zi şi noapte. „îngerii păzitori" îl recunoşteau şi ei, adresîndu-i un mic salut deopotrivă discret şi respectuos.

Imobilul unde locuia Parendon era mare, solid, construit să înfrunte secolele. Poarta mare de la intrare era flancată de felinare de bronz. De sub bolta porții, zăreai nu o lojă de portar, ci un adevărat salon, cu o masă acoperită cu catifea verde, ca la un minister.

Comisarul descoperi şi aici o față cunoscută, un anume Lamule sau Lamure, care activase mult timp în cadrul Siguranței Naționale.

Purta o uniformă gri cu nasturi de argint şi păru surprins să-l vadă pe Maigret ivindu-se în fata lui.

– La cine ati venit, şefule?

– La maestrul Parendon.

– Luați ascensorul sau urcați pe scara din stînga. Stă la etajul unu.

Imobilul avea şi curte, la capătul căreia se puteau vedea maşini, garaje şi nişte construcții joase care probabil că fuseseră grajduri. Maigret îşi goli instinctiv pipa lovind-o de tocul pantofului, apoi urcă scara de marmură.

Cînd sună la singura uşă de pe palier, un majordom în haină albă îi deschise ca şi cum l-ar fi. aşteptat.

– Am întîlnire cu maestrul Parendon.

– Pe aici, domnule comisar.

Îi luă cu fermitate pălăria şi îl conduse într-o bibliotecă cum Maigret nu mai văzuse niciodată, încăperea, de formă dreptunghiulară, avea tavanul foarte înalt şi cărțile acopereau pereții de sus pînă jos, cu excepția căminului din marmură, pe care se afla bustul unui bărbat trecut de prima tinerețe. Toate cărțile erau legate în piele, majoritatea de culoare roşie. Mobilierul era alcătuit doar dintr-o masă lungă, două scaune şi un fotoliu.

I-ar fi plăcut să examineze titlurile volumelor, dar o secretară tînără cu ochelari se apropia deja de el.

– Vă rog să mă urmați, domnule comisar divizionar!

Soarele pătrundea peste tot prin ferestrele înalte de cel puțin trei metri, zăbovind pe mochete, pe mobilă, pe tablouri. De îndată ce păşise pe culoar, Maigret văzuse numai console vechi, mobilă stil, busturi şi tablouri reprezentînd bărbați în costume din toate epocile.

Tînăra deschise o uşă de stejar deschis la culoare şi un bărbat se ridică de la biroul său şi veni în întîmpinarea vizitatorului. Purta şi el ochelari, cu lentile foarte groase.

– Mulțumesc, domnişoară Vague.

Era mult de mers, pentru că încăperea era la fel de mare ca un salon de recepție. Pereții erau şi aici acoperiți de cărți, cu cîteva portrete, iar soarele decupa totul în romburi luminoase.

– Nici nu vă imaginați cît de bine îmi pare că vă văd, domnule Maigret!

Întinse mîna, o mînă mică şi albă care părea lipsită de osatură. Prin contrast cu decorul, bărbatul părea şi mai mic de statură decît era probabil în realitate, scund şi firav, ciudat de uşor.

Totuşi, nu era slab. Era mai curînd rotunjor, dar întregul părea fără greutate, fară consistență.

– Veniți pe aici, vă rog. Ia să vedem... Unde vreți să stati?

Îi arătă un fotoliu din piele roşcată de lîngă birou.

– Cred că aici vă veti simți cel mai bine. Sînt puțin cam tare de urechi.

Prietenul lui Bouvier avusese dreptate cînd spusese că nu avea vîrstă. Fața şi ochii săi albaştri păstraseră o expresie aproape copilărească şi se uita la comisar cu un fel de încîntare.

– Nici nu vă închipuiți de cîte ori m-am gîndit la dumneavoastră. Cînd vă ocupați de o anchetă, devorez pur şi simplu ziarele, ca să nu pierd nimic. Aproape aş zice că vă pîndesc reacțiile.

Maigret se simțea jenat. Se obişnuise în cele din urmă cu accesele de curiozitate ale publicului, dar entuziasmul unui om ca Parendon îl punea într-o poziție stînjenitoare.

– Să stiti că toată lumea ar avea aceleaşi reacții, dacă s-ar afla în locul meu.

– Toată lumea, poate... Dar „toată lumea" nu există. E un mit. Pe cînd Codul Penal, magistrații, jurații nu sînt un mit... Iar jurații, care, cu o zi înainte, făceau parte din „toată lumea", devin personaje diferite din momentul în care intră în sala tribunalului.

Hainele avocatului erau de un gri închis, iar biroul pe care îşi sprijinea coatele părea mult prea mare pentru el. Totuşi, nu era ridicol. Şi poate că nu naivitatea îl împingea să facă ochii mari în spatele lentilelor groase ale ochelarilor.

Poate că în copilărie, la şcoală, suferise că i se spusese „piticanie", dar se resemnase şi acum dădea impresia unui pitic binevoitor care îşi înfrîna impetuozitatea.

– Pot să vă pun o întrebare indiscretă? La ce vîrstă ați început să înțelegeți oamenii? Mă refer la cei care sînt numiți criminali.

Maigret roşi şi bîigui:

– Nu ştiu... Nici măcar nu sînt sigur că îi înțeleg.

– O, ba da! şi ei îsi dau seama de asta. Într-un fel, acesta e şi motivul pentru care se simt aproape uşurați cînd încep să facă mărturisiri.

– La fel e şi în cazul colegilor mei.

– Aş putea să vă dovedesc contrariul, amintindu-vă un anumit număr de cazuri, dar v-as plictisi. Ați făcut medicina, nu?

– Numai doi ani.

– După cîte am citit, v-a murit tatăl şi, neputînd să vă mai continuați studiile, ați intrat în poliție.

Poziția lui Maigret era din ce în ce mai delicată, aproape ridicolă. Venise ca să pună întrebări, dar el era cel chestionat.

– Nu văd, în această schimbare, o dublă vocație, ci o realizare diferită a aceleiaşi personalități, îmi cer scuze. Pur şi simplu m-am năpustit asupra dumneavoastră de cum ați venit. Vă aşteptam cu nerăbdare. Aş fi venit să deschid imediat ce ați sunat, dar soției mele nu i-ar fi plăcut asta, pentru că ține la un anumit protocol.

Ultimele cuvinte le rostise cu o voce mult mai joasă şi, arătînd spre o pictură imensă care reprezenta, aproape în mărime naturală, un magistrat îmbrăcat în hermină, şopti:

– Socrul meu...

– Prim-preşedintele Gassin de Beaulieu.

– Îl cunoasteti?

De cîteva clipe, Parendon îi părea atît de copilăros, încît preferă să recunoască:

– M-am informat înainte de a veni.

– Vi s-au spus lucruri rele despre el?

– S-ar părea că era un mare magistrat.

– Exact! Un mare magistrat! Cunoaşteți lucrările lui Henri Ey?

– I-am răsfoit tratatul de psihiatrie.

– Senges? Levy-Valensi? Maxwell?...

Parendon arăta, de departe, un sector al bibliotecii unde se aflau lucrările acestor specialişti.

Dar toți erau psihiatri care nu se ocupaseră niciodată de dreptul maritim. Maigret recunoscu şi alți autori: pe cîțiva dintre ei îi văzuse citați în buletinele Societătii Internationale de Criminologie, iar altora - Lagache, Ruyssen, Genil-Perrin - chiar le citise lucrările.

– Nu fumați? îl întrebă deodată gazda, cu mirare. Credeam că aveți tot timpul pipa în gură.

– Dacă îmi permiteți...

– Cu ce să vă servesc? Coniacul meu nu-i grozav, dar am un armaniac vechi de vreo patruzeci de ani.

Se îndreptă cu paşi mărunți şi iuți spre un perete, unde un panou, între şirurile de cărți, ascundea un compartiment cu băuturi ce conținea vreo douăzeci de sticle şi pahare felurite.

– Foarte puțin, vă rog.

– Soția mea nu-mi permite decît o picătură la marile ocazii. Pretinde că am ficatul sensibil. După părerea ei, totul e fragil în mine, n-am nici măcar un organ solid.

Era amuzat. Vorbea fară amărăciune.

– Noroc! V-am pus aceste întrebări indiscrete pentru că sînt pasionat de articolul 64 din Codul

Penal, pe care îl cunoaşteți mai bine decît mine.

Într-adevăr, Maigret îl cunoştea pe de rost.

Reflectase la el îndelung destul de adesea:

Nu există nici crimă, nici delict, dacă învinuitul era în stare de demență în timpul acțiunii sau dacă a fost constrîns de o forță căreia nu a putut să i se împotrivească.

– Ce părere aveți? întrebă piticul, aplecîndu-se spre el.

– Prefer să nu fiu magistrat. Astfel, nu trebuie să judec.

– Îmi place să vă aud spunînd asta. În fața unui vinovat sau a unui presupus vinovat aflat în biroul dumneavoastră, sînteți capabil să stabiliți partea de responsabilitate care îi poate fi imputată?

– Rareori. Psihiatrii, mai tîrziu...

– Biblioteca asta e plină de lucrări de psihiatri.

Cei mai de demult, în majoritatea lor, răspundeau responsabil şi aveau conştiința împăcată. Dar recitiți-l pe Henri Ey, de exemplu.

– Stiu...

– Vorbiți engleza?

– Foarte prost.

– Ştiți ce numesc englezii un hobby?

– Da. Un divertisment. O activitate gratuită.

O manie.

– Ei bine, dragă domnule Maigret, hobbyul meu, mania mea, cum spun unii, este articolul

64. Şi nu sînt singurul într-o astfel de situaţie.

Iar acest faimos articol nu se află numai în Codul francez. În termeni mai mult sau mai puţin identici, îl regăsim în Statele Unite, în Anglia, în Germania, în Italia...

Se însufleţea. Faţa, destul de palidă la început, îi devenea roz şi îşi agita mîinile mici şi durdulii cu o energie neaşteptată.

– Sîntem mii în lume, ba chiar zeci de mii care ne-am stabilit ca sarcină să schimbăm acest ruşinos articol 64, vestigiu al unor timpuri trecute.

Nu-i vorba de o societate secretă. Există grupări oficiale în majoritatea ţărilor, reviste, ziare... Ştiţi ce ni se răspunde?

Şi, vrînd parcă să-i indice direct pe autorii răspunsului, aruncă o privire spre portretul socrului său.

– Ni se spune: „Codul Penal este un tot. Dacă schimbi o piatră, întreg edificiul ar putea să se năruiască". Şi ni se mai obiectează: „Dacă ar fi să ne luăm după voi, sarcina de a judeca ar fi lăsată medicului, nu magistratului". Aş putea să vă vorbesc despre asta ore în şir. Am scris multe articole pe acest subiect şi îmi voi permite să vi le trimit prin secretară, ceea ce ar putea să pară insolent din partea mea. Dumneavoastră cunoaşteţi criminalii la prima mînă, dacă mă pot exprima astfel. Pentru magistraţi, ei sînt nişte fiinţe care intră într-o anumită căsuţă într-un mod aproape automat. Înţelegeţi?

– Da.

– Noroc!

Îşi trase răsuflarea. Părea surprins el însuşi că se aprinsese astfel.

– Puţini sînt cei cu care pot sta de vorbă cu inima deschisă. V-am şocat?

– Deloc.

– Apropo, nu v-am întrebat de ce doreaţi să mă întîlniţi. Am fost atît de încîntat de ocazie, încît nu m-am mai gîndit la asta.

Şi, ironic:

– Sper că nu e vorba de dreptul maritim?

Maigret scosese scrisoarea din buzunar.

– Am primit azi-dimineaţă acest mesaj prin poştă. Nu e semnat. Nu sînt deloc sigur că vine de la dumneavoastră. Vă cer doar să binevoiţi să-l examinaţi.

În mod ciudat, ca şi cum ar fi avut o sensibilitate specială la pipăit, avocatul începu prin a palpa hîrtia.

– S-ar zice că e a mea. Nu-i uşor de găsit.

Ultima dată, a fost nevoie să o comand de la fabricant prin gravorul meu.

– Asta m-a şi adus la dumneavoastră.

Parendon, care isi schimbase ochelarii, îsi aşeză picioarele scurte unul peste celălalt şi citi, mişcînd buzele, murmurînd uneori anumite silabe:

...Curînd va fi comis un asasinat... Poate de către cineva cunoscut mie, poate de mine însumi...

Reciti paragraful cu atenţie.

– S-ar zice că fiecare cuvînt a fost scris cu grijă, nu?

– Asta a fost şi impresia mea.

...într-un fel, este de neoprit...

– Fraza asta îmi place mai puțin, pentru că are ceva redundant.

Apoi îi întinse hîrtia lui Maigret şi îşi schimbă din nou ochelarii.

– Ciudat.

Nu era omul căruia să-i placă vorbele mari, emfaza. Ciudat. La atît se limita comentariul lui.

– M-a frapat un detaliu, explică Maigret.

Autorul acestei scrisori nu-mi spune „domnule comisar", aşa cum fac cei mai mulți, ci mi se adresează cu titlul oficial: „domnule comisar divizionar".

– M-am gîndit şi eu la asta. Ați trimis anunțul?

– Va apărea în seara asta în Le Monde şi mîine-dimineață în Le Figaro.

Lucrul cel mai ciudat era că Parendon nu se arăta surprins sau, dacă era, nu lăsa să se vadă.

Privea pe fereastră, la trunchiul noduros al unui castan, cînd un zgomot uşor îi atrase atenția.

Nici de astă dată nu fu surprins. Întoarse capul şi murmură:

– Intră, draga mea.

Apoi, ridicîndu-se:

– Ți-l prezint pe domnul comisar Maigret în persoană.

Femeia de patruzeci de ani, elegantă, foarte vioaie, cu ochii extrem de mobili, avu nevoie doar de cîteva secunde ca să-l examineze pe comisar din cap pînă-n picioare. Probabil că, dacă ar fi avut o mică pată de noroi pe pantoful stîng, ar fi observat-o imediat!

– Încîntată, domnule comisar. Sper că n-ați venit să-l arestați pe soțul meu? Cu sănătatea lui şubredă, ați fi obligat să-l duceți la infirmeria închisorii.

Nu era o înțepătură. Nu o spunea cu răutate, dar o spunea totuşi, zîmbind cît se poate de vesel.

– E vorba probabil de unul dintre servitorii noştri?

– N-am primit nici o plîngere în privința lor, iar aşa ceva ar fi de resortul comisariatului de cartier.

Se vedea că ardea de nerăbdare să afle de ce venise. Soțul ei îşi dădea la fel de bine seama ca şi Maigret, dar nici unul dintre ei, de parcă s-ar fi înțeles, nu făcea vreo aluzie la asta.

– Ce părere aveți de armoniacul nostru? întrebă ea, descoperind paharele. Sper, dragule, că ți-ai pus doar o picătură.

Purta haine de culoare deschisă: un taior deja primăvăratic.

– Ei bine, domnilor, vă las să vă vedeți de treburi! Voiam să te anunț, dragule, că n-am să fiu înapoi înainte de ora opt. Incepînd de la şapte, poți veni după mine la Hortense.

Nu plecă imediat şi, în timp ce bărbații stăteau tăcuți în picioare, găsi motivul să facă turul încăperii, schimbînd locul unei scrumiere pe un gheridon, aranjînd o carte ieşită din rînd.

– La revedere, domnule Maigret. Vă rog să mă credeți că sînt încîntată că v-am întîlnit. Sînteti un om extrem de interesant.

Uşa se închise. Parendon se aşeză. Mai aşteptă un scurt moment, ca şi cum uşa ar fi urmat să se deschidă din nou. Apoi rîse copilăreşte.

– Ați auzit?

Maigret nu ştia ce să spună.

– Sînteți un om extrem de interesant. E supărată foc că nu i-ați spus nimic. Nu numai că nu i-ați spus de ce ați venit, dar nu i-ați vorbit nici despre rochie, nici despre aerul ei tineresc. Cea mai mare plăcere pe care ați fi putut să i-o faceți ar fi fost s-o luați drept fiica mea.

– Aveți o fiică?

– Da, de optsprezece ani. A luat bacul şi urmează cursuri de arheologie. Va dura cît va dura. Anul trecut, voia să se facă laborantă. Nu ne vedem prea des, poate doar la masă, cînd catadicseşte să mănînce cu noi. Am şi un fiu, Jacques, care are cincisprezece ani şi e în clasa a opta la Liceul

Racine. Asta ar fi familia...

Vorbea într-un mod degajat, ca şi cum cuvintele nu ar fi avut importanță sau ca şi cum s-ar fi ironizat el însuşi.

– Dar, decît să vă fac să vă pierdeți timpul, mai bine am reveni la scrisoarea pe care mi-ați arătat-o. Poftim... Luați o foaie din hîrtia mea de scrisori. Experții dumneavoastră vă vor spune dacă e aceeaşi, dar sînt sigur dinainte de rezultat.

Apăsă butonul unei sonerii şi aşteptă, întors spre uşă.

– Domnişoară Vague, fii amabilă şi adu-mi unui dintre plicurile folosite de noi pentru furnizori!

Şi explică:

– Plătim furnizorii prin cec la sfirşitul lunii.

Ar fi exagerat ca, la achitarea facturilor, să folosim plicuri gravate. Aşa că avem plicuri albe obişnuite.

Tînăra aduse unul.

– Puteți să-l comparați şi pe acesta. Dacă plicul şi hîrtia coincid, veți avea cvasi-certitudinea că scrisoarea a fost trimisă de aici.

Dar asta nu părea să-l deranjeze peste măsură.

– Nu vedeți nici un motiv pentru care cineva ar fi putut să scrie această scrisoare?

Parendon se uită la Maigret, întîi cu mirare, apoi cu un aer puțin dezamăgit.

– Motive? Nu mă aşteptam la cuvîntul ăsta, domnule Maigret. Înțeleg că erați obligat să întrebați... Dar de ce motive? Probabil că fiecare are, conştient sau nu.

– În acest apartament locuiesc multe persoane?

– Zi şi noapte, nu foarte multe. Eu şi soția mea, bineînțeles.

– Dormiți separat?

Parendon îi aruncă o privire fulgerătoare, ca şi cum Maigret ar fi marcat un punct.

– Cum ați ghicit?

– Nu ştiu. Am întrebat fără să mă gîndesc.

– Este adevărat că dormim separat. Soției mele îi place să se culce tîrziu şi să întîrzie dimineața în pat, în timp ce eu sînt un matinal... De altfel, vă puteți plimba în voie prin toate încăperile. Trebuie însă să vă spun că nu eu am ales şi amenajat

apartamentul. Cînd socrul meu (privire spre tablou) s-a retras din activitate şi s-a dus să trăiască în Vandeea, a avut loc un fel de consiliu de familie. Sînt patru surori, toate căsătorite, într-un fel, moştenirea a fost împărțită anticipat şi soția mea a primit acest apartament cu ceea ce conține, inclusiv portretul şi busturile...

Nu rîdea, nu zîmbea. Era ceva mai subtil.

– Una dintre surori va moşteni conacul din

Vandeea, aflat în pădurea de la Vouvant, iar celelalte două îşi vor împărți titlurile. Familia Gassin de Beaulieu deține o avere veche, aşa că e de-ajuns pentru toată lumea. Aşadar, nu pot spune că locuiesc în casa mea, ci a socrului meu, unde îmi aparțin doar cărțile şi mobila din dormitorul şi biroul meu.

– Tatăl dumneavoastră mai trăieşte, nu-i aşa?

– Locuieşte aproape în fața noastră, pe strada

Miromesnil, într-un apartament pe care şi l-a amenajat pentru anii bătrîneții. E văduv de treizeci de ani. A fost chirurg.

– Un chirurg celebru.

– Da. Ați aflat şi asta. Prin urmare, ştiți că el nu era pasionat de articolul 64, ci de femei.

Aveam un apartament la fel de mare, dar mult mai modern decît acesta, pe strada Aguesseau.

Acum stă acolo fratele meu, care e neurolog, împreună cu soția. Cam atît despre familie... Despre fiica mea, Paulette, şi despre fratele ei, Jacques, v-am mai vorbit. Pentru orice eventualitate, dacă vreți să vă vadă cu ochi buni, trebuie să ştiți că fiica mea îşi spune Bambi şi se încăpățînează să-şi numească fratele Gus. Presupun că le va trece. Altfel, zău că nu e deloc mare lucru! „De partea servitorilor", cum ar spune soția mea, l-ați văzut pe majordom, Ferdinand. Numele lui de familie este Fauchois. Familia sa e din Berry, ca şi a mea. Celibatar... Camera lui e în fundul curții, deasupra garajelor. Lise, camerista, doarme în apartament, iar o anume doamnă Marchand vine la fiecare trei zile să facă menajul. Era să uit de doamna Vauquin, bucătăreasa, al cărei soț e patiser şi care vrea să se întoarcă seara la ea acasă. Nu vă notati?

Maigret se mulțumi să zîmbească, apoi se ridică şi se îndreptă spre o scrumieră destul de mare ca să-şi golească pipa.

– Acum, partea mea, dacă pot spune aşa. Ați văzut-o pe domnişoara Vague. Chiar e numele ei adevărat şi nu i se pare deloc ridicol. Întotdeauna m-am adresat secretarelor mele cu numele de familie. Nu vorbeşte niciodată despre viața ei personală şi ar trebui să mă uit în dosare ca să-i aflu adresa. Ştiu doar că ia metroul ca să meargă acasă şi că o pot reține seara fără ca asta s-o nemulțumească. Cred că are douăzeci şi patru- douăzeci şi cinci de ani şi rareori e prost dispusă.

La cabinetul meu am un stagiar, foarte ambițios, pe nume Rene Tortu, al cărui birou se află la capătul culoarului. În sfirşit, a mai rămas cel căruia îi spunem „scribul", un tînăr de vreo douăzeci de ani recent venit din Elveția şi care cred că vrea să ajungă autor dramatic. Face de toate. Un fel de om de serviciu... Cînd mi se încredințează o afacere, aproape întotdeauna e o afacere foarte importantă, în care e vorba de milioane,

dacă nu de sute de milioane, şi atunci mi se întîmplă, timp de una sau mai multe săptămîni, să lucrez zi şi noapte. După aceea, revin la rutina obişnuită şi am timp să...

Roşi şi zîmbi.

– ...să mă ocup de articolul nostru 64, domnule Maigret. Va trebui neapărat să-mi spuneți într-o zi ce credeți despre el. Pînă atunci, voi da instrucțiuni tuturor ca să puteți circula liber prin apartament şi să vi se răspundă cu sinceritate la întrebări.

Maigret se uita la el, tulburat, întrebîndu-se dacă avea în față un actor şiret sau, dimpotrivă, un biet om plăpînd care se consola cu un umor subtil.

– Voi veni probabil mîine, în cursul dimineții, dar nu vă voi deranja.

– În acest caz, probabil vă voi deranja eu.

Dădură mîna, iar mîna pe care o strîngea comisarul era aproape cea a unui copil.

– Mulțumesc pentru primire, domnule Parendon.

– Mulțumesc pentru vizită, domnule Maigret.

Avocatul îl însoți cu paşi mici pînă la ascensor.

II

Afară, Maigret regăsi soarele, mireasma primelor zile frumoase, deja cu un iz uşor de praf, şi „îngerii păzitori" de la Elysee, care se plimbau cu un aer nepăsător şi îi adresară un semn discret de recunoaştere.

Lîngă Rond-Point, o bătrînă vindea liliac, care mirosea ca grădinile de la periferie, şi abia se abținu să nu cumpere. Cum ar fi arătat cu un buchet de flori la Poliția Judiciară?

Se simțea uşor, într-un mod special. Ieşea dintr-o lume necunoscută, unde fusese mai puțin dezorientat decît şi-ar fi putut închipui. În timp ce mergea pe trotuar, cot la cot cu trecătorii, revedea apartamentul solemn peste care plana umbra marelui magistrat, care probabil dăduse acolo multe recepții pline de sobrietate.

Încă de la început, ca pentru a-l face să se simtă în largul lui, Parendon lăsase impresia că-i face cu ochiul, vrînd să-i transmită ceva de genul:

„Nu vă lăsați înşelat. Totul e doar un decor. Chiar şi dreptul maritim e un joc, o aparență".

Şi, asemenea unei jucării, scosese articolul 64, care îl interesa mai mult decît orice pe lume.

Doar dacă nu cumva Parendon era un şmecher!

În orice caz, Maigret se simțea atras de acest pitic sprinten care îl sorbea din ochi ca şi cum n-ar mai fi văzut niciodată un comisar de la Poliția

Judiciară.

Profită de timpul frumos ca să străbată Champs- Elysees pînă în Piața Concorde, de unde luă autobuzul. Nu găsi unul cu platformă, aşa că se văzu nevoit să-şi stingă pipa şi să ia loc în interior.

La Politia Judiciară era ora semnării documentelor şi pierdu vreo douăzeci de minute să scape de corespondență. Soția lui îl văzu cu surprindere sosind acasă la şase, destul de vesel.

– Ce avem la masă?

– Mă gîndisem să gătesc...

– Nimic. Luăm cina în oraş.

Oriunde, dar afară. Nu era o zi ca toate celelalte şi Maigret voia neapărat să rămînă excepțională pînă la capăt.

Zilele se lungeau. Găsiră în Cartierul Latin un restaurant a cărui terasă, închisă cu un perete de sticlă, era plăcut încălzită de un brasero. Specialitatea casei erau fructele de mare, iar Maigret comandă cam din toate felurile, inclusiv arici-de- mare, aduşi cu avionul din Sud chiar în ziua aceea.

Ea îl privea zîmbind.

– S-ar zice că ai avut o zi bună?

– Am cunoscut un tip ciudat. O casă ciudată, oameni ciudați...

– O crimă?

– Nu ştiu. Încă n-a fost comisă, dar se poate întîmpla de la o zi la alta. Caz în care mă voi pomeni într-o situație foarte neplăcută.

Vorbea rareori despre cazurile în derulare şi, de obicei, doamna Maigret afla mai multe din ziare şi de la radio decît de la soțul ei. De data asta, comisarul nu rezistă dorinței de a-i arăta scrisoarea.

– Citeşte...

Erau la desert. Băuseră, la rîndunicile-de- mare făcute la grătar, un vin alb sec, al cărui parfum încă plutea în jurul lor. Doamna Maigret îl privi surprinsă, înapoindu-i scrisoarea.

– E un puşti? întrebă ea.

– Într-adevăr, în casă locuieşte un tînăr. Încă n-am dat ochii cu el. Dar există şi tineri bătrîni.

După cum există şi tinere în vîrstă...

– Crezi ce scrie?

– Cineva a vrut să vin în casă. Altfel, n-ar fi folosit o hîrtie de scrisori care nu se mai găseşte decît în două papetării din Paris.

– Dacă plănuieşte o crimă...

– Nu spune că va comite o crimă. Îmi anunță una, părînd că nu prea ştie cine va fi vinovatul.

De data asta, ea nu-l lua în serios.

– Vei vedea că e o farsă.

Maigret achită nota de plată. Afară era atît de plăcut, încît se întoarseră acasă pe jos, făcînd un ocol ca să treacă prin insula Saint-Louis.

Găsi liliac pe strada Saint-Antoine şi cumpărară.

A doua zi dimineață, soarele era la fel de luminos, aerul la fel de transparent, dar deja asta nu mai stîrnea atît de mult atenția. Îi primi pe Lucas, Janvier şi Lapointe la „micul raport", apoi, imediat, căută scrisoarea în teancul de corespondență.

Nu era sigur că o va găsi, deoarece anunțul din Le Monde apăruse în ziua precedentă doar pe la mijlocul după-amiezii, iar în Le Figaro abia fusese publicat în acea dimineață.

– Este! exclamă el, agitînd-o în mînă.

Acelaşi plic, aceleaşi litere de tipar trasate cu grijă, aceeaşi hîrtie de scrisori cu antetul tăiat.

Autorul anonim nu-i mai spunea domnule comisar divizionar şi tonul se schimbase.

Aţi greşit, domnule Maigret, venind înainte de a fi primit a doua mea scrisoare. Acum, toţi sînt puşi în gardă şi asta ar putea să grăbească evenimentele. Din acest moment, crima poate fi comisă oricînd şi veţi avea şi dumneavoastră o parte de vină.

Vă credeam un om cu mai multă răbdare, mai chibzuit. Vă închipuiţi că într-o după-amiază sînteţi în stare să descoperiţi secretele unei case?

Sînteţi mai credul şi poate mai vanitos decît credeam. Nu mai pot să vă ajut. Vă sfătuiesc doar să vă continuaţi ancheta fără să daţi crezare la tot ce vi se va spune.

Vă salut şi vă asigur, totuşi, de admiraţia mea.

Cei trei inspectori din faţa lui îşi dădeau seama că era stînjenit, iar comisarul le întinse foaia cu regret. Ei se simţiră şi mai stînjeniţi decît Maigret de impertinenţa cu care corespondentul anonim îl trata pe şeful lor.

– Nu credeţi că e un puşti care se distrează?

– Asta îmi spunea şi soţia mea ieri-seară.

– Ce impresie aveţi?

– Nu cred că e vorba de asta.

Nu, nu credea într-o farsă de prost-gust. Totuşi, în atmosfera locuinţei din Avenue Marigny nu era nimic dramatic. În apartament, totul era clar, ordonat. Majordomul îl primise cu o demnitate calmă. Secretara cu nume ciudat era vioaie şi simpatică. Iar maestrul Parendon, în pofida fizicului său aparte, se dovedise o gazdă destul de veselă.

Nici Iui Parendon nu-i trecuse prin minte ideea unei farse. Nu protestase contra acelei intruziuni în viaţa lui privată. Vorbise mult, despre subiecte diferite, îndeosebi despre articolul 64... Dar, în fond, nu stăruise tot timpul un fel de angoasă latentă?

Maigret nu pomeni nimic despre asta la raport, îşi dădea seama că toţi colegii lui ar fi dat din umeri dezaprobator dacă l-ar fi văzut luînd de bună o poveste atît de fantezistă.

– Nimic nou la tine, Maigret?

– Janvier e pe punctul de a-l aresta pe asasinul poştăriţei. Sîntem aproape siguri că el e vinovatul, dar e preferabil să aşteptăm şi să vedem dacă a avut un complice. Trăieşte cu o tînără însărcinată.

Treburi obişnuite, banale, zilnice. O oră mai tîrziu, Maigret ieşea din rutina zilnică intrînd în imobilul de pe Avenue Marigny, unde portarul în uniformă îl salută prin geam.

Majordomul, Ferdinand, îl întrebă, în timp ce îi lua pălăria:

– Vreţi să vă anunţ domnului?

– Nu. Condu-mă în biroul secretarei.

Domnişoara Vague! Gata, îşi amintise numele!

Tînăra ocupa o încăpere mică, înconjurată de fişete vopsite în verde, şi bătea la o maşină de scris electrică ultimul model.

– Cu mine vreţi să vorbiţi? întrebă ea, fară să se tulbure.

Se ridică, se uită în jur, apoi arătă spre un scaun, aflat lîngă fereastra care dădea spre curte.

– Din păcate, nu vă pot oferi un fotoliu. Dacă preferați, putem merge în bibliotecă sau în salon.

– Prefer să stăm aici.

Undeva, în casă, se auzea un aspirator. O altă maşină de scris electrică țăcănea în alt birou. O

voce de bărbat, care nu era a lui Parendon, răspundea la telefon: „Sigur, sigur că da. Te înțeleg perfect, dragă prietene, dar legea e lege, chiar dacă uneori scandalizează bunul-simț. I-am vorbit, bineînțeles. Nu, nu poate să te primească azi, nici mîine şi, de altfel, asta n-ar folosi la nimic...".

– Domnul Tortu? întrebă Maigret.

Ea făcu semn că da. Cel care vorbea astfel în încăperea vecină era stagiarul şi domnişoara Vague se duse să închidă uşa, întrerupînd sunetul, aşa cum ai face la radio răsucind un buton.

Fereastra rămăsese întredeschisă. Afară, un şofer în salopetă albastră spăla cu furtunul o maşină Rolls-Royce.

– Ea domnului Parendon?

– Nu, a locatarilor de la etajul doi, nişte peruvieni.

– Domnul Parendon are şofer?

– E obligat, pentru că vederea nu-i permite să conducă.

– Ce maşină are?

– Un Cadillac. Doamna îl foloseşte mai mult decît el, deşi are o maşină mică englezească. Nu vă supără zgomotul? Nu vreți să închid fereastra?

Nu. Jetul de apă făcea parte din ambianță, din primăvară, din atmosfera unei case ca aceea în care se afla.

– Stiti de ce mă aflu aici?

– Ştiu doar că toți vă stăm la dispoziție şi că trebuie să vă răspundem la întrebări, chiar dacă ni se par indiscrete.

Maigret scoase iar prima scrisoare din buzunar.

Avea de gînd ca, odată întors la Poliția Judiciară, să ceară fotocopierea ei, ca să nu ajungă ferfeniță.

În timp ce tînăra citea, el îi examina fața, pe care ochelarii cu ramă de baga nu o urîțeau. Nu era frumoasă în sensul obişnuit al cuvîntului, ci plăcută. Gura, cărnoasă, zîmbitoare, cu colțurile ridicate în sus, reținea cel mai mult privirea.

– Da? rosti ea, înapoind scrisoarea.

– Ce credeți despre asta?

– Ce crede domnul Parendon?

– Acelaşi lucru ca dumneavoastră.

– Ce vreți să spuneți?

– Că n-a fost mai surprins decît ați fost adineauri, pe cînd citeați.

Ea se strădui să zîmbească, dar se vedea că resimțea lovitura.

– Ar fi trebuit să reacționez?

– Cînd se anunță că într-o casă se va comite un asasinat...

– Asta se poate întîmpla în orice casă, nu?

Pînă în momentul în care devine un criminal, presupun că un om se comportă ca toți ceilalți, că e ca oricare altul, altfel...

– Altfel i-am aresta dinainte pe viitorii asasini, aşa e.

Lucrul cel mai ciudat era că tînăra se gîndise la asta, căci puțini oameni, în cursul lungii sale cariere, formulaseră în fața lui Maigret acest raționament atît de simplu.

– Am dat anunțul la ziar. În această dimineață, am primit a doua scrisoare.

I-o întinse şi ea o citi cu aceeaşi atenție, dar, de data asta, şi cu o anumită nelinişte.

– Încep să înțeleg, murmură ea.

– Ce?

– Că sînteți îngrijorat şi că vă ocupați personal de anchetă.

– Îmi permiteți să fumez?

– Vă rog. Aici am şi eu dreptul să fumez, ceea ce în majoritatea birourilor nu se întîmplă.

Secretara îşi aprinse o țigară cu gesturi simple, deloc afectate ca ale atîtor femei. Fuma ca să se destindă. Se lăsă puțin pe spate pe scaunul articulat de dactilografă. Biroul nu semăna cu unul comercial. Chiar dacă masa maşinii de scris era din metal, ea era flancată de o foarte frumoasă masă

Ludovic XIII.

– Tînărului Parendon îi plac farsele?

– Lui Gus? Nici vorbă. E inteligent, dar închis în el. La liceu e întotdeauna primul din clasă, deşi nu se omoară cu învățatul.

– Ce pasiune are?

– Muzica şi electronica. Şi-a instalat în cameră un sistem perfecționat de înaltă fidelitate şi e abonat la o mulțime de reviste ştiințifice. Uitați una venită cu poşta de dimineață. Eu i le duc în cameră.

Electronica de mîine.

– Iese mult?

– Nu sînt aici seara, dar nu cred.

– Are prieteni?

– Uneori vine cîte un coleg să asculte muzică sau să facă experiențe cu el.

– Cum se înțelege cu tatăl lui?

Ea păru surprinsă de întrebare. Se gîndi, apoi zîmbi ca să se scuze.

– Nu ştiu ce să vă răspund. Lucrez de cinci ani pentru domnul Parendon. E abia al doilea loc de muncă al meu la Paris.

– Care a fost primul?

– La o firmă de comerț de pe strada Reaumur.

Eram nefericită, pentru că nu mă interesa ce făceam.

– Cine v-a prezentat?

– Rene... Adică domnul Tortu... mi-a vorbit despre acest post.

– Îl cunoşteați bine?

– Luam seara masa în acelaşi restaurant de pe strada Caulaincourt.

– Locuiţi în Montmartre?

– În Piaţa Constantin-Pecqueur.

– Tortu era iubitul dumitale?

– Mai întîi, are aproape un metru nouăzeci.

Apoi, cu o singură excepţie, între noi nu s-a întîmplat nimic.

– Cu o singură excepţie?

– Am primit instrucţiuni să fiu cît se poate de sinceră, nu? într-o seară, cu puţin înainte de a fi angajată aici, ne-am dus împreună la cinematograf, în Piaţa Clichy, după ce am plecat de la Chez Maurice, restaurantul nostru de pe strada

Caulaincourt.

– Luaţi şi acum masa acolo?

– Aproape în fiecare seară. Fac parte din mobilier...

– Şi el?

– Mai rar de cînd s-a logodit.

– Aşadar, după film...

– Mi-a cerut voie să vină să bea un pahar la mine. Mai băuserăm cîteva şi eram puţin ameţită.

Am refuzat, pentru că am oroare ca un bărbat să intre în locuinţa mea. E ceva fizic. Am preferat să ne ducem la el acasă, pe strada Saules.

– Şi de ce n-aţi mai fost după aceea?

– Pentru că n-a mers, am simţit asta amîndoi.

În fond, nu ne-am potrivit. Am rămas prieteni buni.

– Trebuie să se căsătorească în curînd?

– Nu cred că e grăbit.

– Logodnica lui e şi ea secretară?

– Este asistenta doctorului Parendon, fratele patronului meu.

Maigret trăgea scurt din pipă, încercînd să înţeleagă mai bine acea lume de care nu avea habar cu o zi înainte şi care se ivise brusc în viata lui.

– Dacă tot sîntem la acest subiect, o să vă pun altă întrebare indiscretă. Vă culcaţi cu domnul

Parendon?

Observă că asta era la ea un fel de a fi. Asculta cu atenţie întrebarea, cu faţa gravă, aştepta puţin, apoi, cînd să răspundă, începea să zîmbească - un zîmbet maliţios şi spontan totodată -, în timp ce ochii îi luceau în spatele ochelarilor.

– Într-un sens, da. Ni se întîmplă să facem dragoste, dar întotdeauna pe fugă, astfel încît cuvîntul culcat nu se potriveşte, deoarece n-am fost niciodată culcaţi unul lingă celălalt.

– Tortu stie?

– N-am vorbit niciodată cu el despre asta, dar probabil că bănuieşte.

– De ce?

– După ce veţi cunoaşte mai bine apartamentul, veţi înţelege. Cîte persoane se agită pe aici toată ziua? Domnul şi doamna Parendon, plus cei doi copii ai lor, asta

înseamnă patru. Trei la birou, în total şapte. Ferdinand, bucătăreasa, camerista şi menajera, ajungem la unsprezece. Nu vorbesc despre masorul doamnei, care vine patru dimineți pe săptămînă, nici de surorile ei, nici de prietenele domnişoarei. Degeaba sînt multe camere, că tot ne întîlnim pînă la urmă unii cu alții. Mai ales aici...

– De ce aici?

– Pentru că din acest birou se aprovizionează fiecare cu hîrtie, timbre, agrafe... Dacă Gus are nevoie de o bucată de sfoară, o caută prin sertarele mele. Bambi are mereu nevoie de un timbru sau de bandă adezivă. Iar doamna...

Comisarul o privea, curios să audă urmarea.

– E peste tot. Sigur, iese des, dar nu ştii niciodată dacă e plecată sau e în casă. Ați remarcat că toate culoarele şi majoritatea încăperilor au pe jos mochetă. Nu auzi cînd vine cineva. Uşa se deschide şi vezi că apare cine nu te aşteptai. De exemplu, i se întîmplă să deschidă uşa la mine şi să murmure, ca şi cum ar fi greşit: „O, pardon!".

– E curioasă?

– Sau aiurită. Doar dacă nu cumva are o manie.

– Nu v-a surprins niciodată cu soțul ei?

– Nu sînt sigură. Odată, cu puțin înainte de

Crăciun, cînd o credeam la coafor, a intrat într-un moment destul de delicat... Am avut timp să ne aranjăm ținuta, cel puțin aşa cred, dar nu sînt sigură. A apărut, foarte naturală, şi a început să-i vorbească soțului ei despre cadoul pe care tocmai îl cumpărase pentru Gus.

– Nu şi-a schimbat atitudinea față de dumneavoastră?

– Nu. E amabilă cu toată lumea, în felul ei, ca şi cum ar plana deasupra noastră ca să ne protejeze. În sinea mea, îi spun uneori îngerul.

– N-o aveți la inimă?

– N-aş face-o prietena mea, dacă la asta vă referiți.

În acel moment răsună o sonerie şi tînăra se ridică brusc.

– Îmi cer scuze. Mă cheamă domnul Parendon.

Ajunsese deja la uşă, apucînd în trecere un blocnotes şi un creion.

Maigret rămase singur, privind la curtea unde încă nu ajungea soarele şi la şoferul care lustruia acum maşina cu o bucată de piele de căprioară, fluierînd o melodie la modă.

Domnişoara Vague întîrzia. Maigret rămase în acelaşi loc, lîngă fereastră, fără să-şi piardă răbdarea, el care avea totuşi oroare să aştepte. Ar fi putut să dea o raită pînă la capătul culoarului, unde se afla biroul ocupat de Tortu şi de Julien

Baud, dar era parcă amorțit, cu ochii pe jumătate închişi, privind cînd un obiect, cînd altul.

Masa care servea drept birou.avea picioare grele de stejar, cu sculpturi sobre, şi probabil că mai demult se aflase în altă încăpere. Partea de deasupra era lustruită de trecerea timpului. Mapa de birou era bej. Penarul era unul foarte obişnuit, din plastic, conținînd stilouri, creioane, o gumă, un cuțitaş de răzuit. Lîngă masa maşinii de scris se afla un dicționar.

La un moment dat, se încruntă, se ridică parcă cu regret şi se apropie de masă ca s-o privească mai îndeaproape. Nu se înşelase. Se vedea o crestătură mică, recentă, cum ar fi putut face cuţitaşul ascutit de răzuit tăind o foaie de hîrtie.

Lîngă penar se afla o riglă plată din metal.

– Aţi remarcat şi dumneavoastră?

Maigret tresări. Era domnişoara Vague, care revenise, cu blocnotesul în mînă.

– La ce vă referiţi?

– La tăietură. Nu e păcat să strici o masă aşa frumoasă?

– Nu ştiţi cine a făcut-o?

– Oricare dintre cei ce au acces în această încăpere. V-am spus că toţi intră aici ca la ei acasă.

Aşadar, nu era nevoie să caute. Din ajun îşi pusese în gînd să examineze mesele din casă, deoarece observase că foaia fusese tăiată perfect, ca la maşina de tăiat hîrtie.

– Dacă nu vă deranjează, domnul Parendon ar vrea să vă vorbească un moment.

Maigret observă că nu era nimic scris pe bloc-notes.

– I-aţi povestit discuţia noastră?

Ea răspunse fără jenă:

– Da.

– Inclusiv în privinţa relaţiilor pe care le aveţi cu el?

– Bineînţeles.

– De aceea v-a chemat?

– Nu. Chiar avea nevoie de o informaţie despre dosarul la care lucrează.

– Mă întorc repede. Presupun că nu mai e nevoie să mă conduceţi.

Ea zîmbi.

– V-a spus să circulaţi prin casă nestingherit, nu?

Maigret bătu la uşa înaltă de stejar, o deschise şi îl găsi pe avocat la biroul lui mare care, în acea dimineaţă, era plin de documente cu aspect oficial.

– Intraţi, domnule Maigret. Îmi cer scuze că v-am întrerupt. De altfel, nu ştiam că vă aflaţi la secretara mea. Aşadar, începeţi să ştiţi ceva mai multe despre cei din această casă. Ar fi indiscret dacă v-aş cere să arunc o privire peste a doua scrisoare?

Maigret i-o întinse cu amabilitate şi i se păru că faţa lui, deja incoloră, se făcea ca ceara. Ochii albaştri nu mai luceau în spatele lentilelor groase ale ochelarilor, ci erau fixaţi asupra lui Maigret, adresîndu-i parcă o întrebare plină de teamă.

– Din acest moment, crima poate fi comisă oricînd… Credeţi că e adevărat?

Maigret, care îl privea la fel de fix, se mulţumi să replice:

– Dar dumneavoastră?

– Nu ştiu. Nu mai ştiu. Ieri nu luam povestea asta chiar în serios. Fără să consider că ar fi o glumă proastă, eram tentat să cred că este vorba despre o mică răzbunare perfidă şi în acelaşi timp naivă.

– Contra cui?

– Contra mea, contra soţiei mele, contra oricui din casă. Un mijloc abil de a introduce poliţia aici ca să fim hărţuiţi cu întrebări.

– I-aţi vorbit despre asta soţiei dumneavoastră?

– Am fost obligat, pentru că v-a găsit în biroul meu.

– Ați fi putut să-i spuneți că am venit să vă consult într-o problemă profesională.

Fața lui Parendon exprimă o uimire blajină.

– Doamna Maigret s-ar mulțumi cu o explicație de acest gen?

– Soția mea nu-mi pune niciodată întrebări.

– A mea pune. Şi le repetă, ca în interogatoriile dumneavoastră, dacă e să dau crezare ziarelor, pînă cînd crede că a ajuns la ce voia să afle. Apoi, în măsura posibilului, obține confirmarea răspunsurilor mele prin mici fraze, anodine în aparență, adresate lui Ferdinand, bucătăresei, secretarei, copiilor...

Nu se plîngea. Nu se simțea deloc ciudă în vocea lui, ci mai curînd un fel de admirație. Părea că vorbeşte despre cineva deosebit căruia îi sînt lăudate meritele.

– Şi ce a spus?

– Că e vorba despre răzbunarea unui servitor.

– Au motive să se plîngă?

– Întotdeauna au un motiv să se plîngă. De exemplu, doamna Vauquin, bucătăreasa, cînd avem un dineu, lucrează pînă tîrziu, în timp ce menajera, indiferent ce s-ar întîmpla, pleacă la ora şase. În schimb, menajera cîştigă cu două sute de franci mai puțin. Înțelegeți?

– şi Ferdinand?

– Ştiți că Ferdinand, atît de sobru şi de țeapăn, e un fost legionar care a participat la operațiuni de comando? Nimeni nu se duce să vadă ce face, seara, în camera lui de deasupra garajelor, pe cine primeşte, nici unde pleacă.

– L-ați putea bănui şi pe el?

Avocatul ezită o secundă, apoi se decise să fie sincer.

– Nu.

– De ce?

– Nici unul dintre ei n-ar fi scris frazele din acele scrisori, n-ar fi folosit anumite cuvinte...

– Aveți arme în casă?

– Soția mea are două puşti de vînătoare, deoarece este deseori invitată să vîneze. Eu nu trag cu arma.

– Din cauza vederii?

– Pentru că nu-mi place să ucid animale.

– Aveți un revolver?

– Un Browning vechi, în sertarul noptierei.

Aşa cum cred că au mulți. Dacă vin cumva hoții...

Rîse încetişor.

– Aş putea cel mult să-i sperii. Uitați...

Deschise un sertar al biroului şi scoase o cutie cu cartuşe.

– Pistolul e în camera mea, la celălalt capăt al apartamentului, şi cartuşele aici: un obicei pe care l-am căpătat cînd copiii erau mai mici şi mă temeam de vreun accident. Asta mă face să-mi spun că acum sînt destul de mari ca să judece singuri şi că aş putea să-mi încarc Browning-ul.

Continuă să scotocească prin sertar şi, de data asta, scoase o măciucă americană.

– Ştiţi de unde am jucăria asta? Acum trei ani, am avut surpriza să fiu convocat la comisarul de poliţie. Cînd m-am dus acolo, am fost întrebat dacă am un fiu pe nume Jacques. Băiatul avea atunci doisprezece ani. Copiii se încăieraseră la ieşirea de la liceu şi agentul de poliţie îl găsise pe Gus în mînă cu această măciucă. L-am luat la întrebări cînd m-am întors acasă şi am aflat că o primise de la un coleg în schimbul a şase pachete de gumă de mestecat!

Zîmbea, amuzat de această amintire.

– E o fire violentă?

– A trecut printr-o perioadă dificilă între doisprezece şi treisprezece ani. I se întîmpla să aibă crize de furie violente, dar scurte, mai ales cînd sora lui îşi permitea o observaţie. De atunci, i-a trecut. Aş zice că e mai curînd prea calm, prea singuratic după părerea mea.

– N-are prieteni?

– Îl cunosc doar pe unul, care vine destul de des să asculte muzică cu el, un anume Genuvier, al cărui tată e cofetar în foburgul Saint-Honore.

Probabil că numele vă este cunoscut. Are cliente care vin de foarte departe.

– Dacă îmi permiteţi, mă voi întoarce la secretara dumneavoastră.

– Cum vi se pare?

– Inteligentă, spontană şi totodată chibzuită.

Caracterizarea păru să-i facă plăcere lui

Parendon, care spuse încîntat:

– E foarte preţioasă pentru mine.

Apoi, în timp ce avocatul se cufunda în studierea dosarelor, Maigret reveni în biroul domnişoarei

Vague. Aceasta nu se prefăcea că lucrează, aşteptîndu-l în mod vădit.

– O întrebare care o să vi se pară ridicolă, domnişoară... Fiul domnului Parendon...

– Toţi îi spun Gus.

– Bun! Gus v-a făcut vreodată curte?

– Are cincisprezece ani.

– Ştiu. Este tocmai vîrsta anumitor curiozităţi sau a unor avînturi sentimentale.

Ea se gîndi. Asemenea lui Parendon, secretara îşi lua un timp de gîndire înainte de a răspunde, ca şi cum ar fi învătat-o să fie exactă în ceea ce spune.

– Nu, răspunse ea în cele din urmă. Cînd l-am cunoscut, era un copil care venea să-mi ceară timbre pentru colecţia lui şi îmi şterpelea un număr incredibil de creioane sau scotch. Uneori mă ruga să-l ajut la teme. Se aşeza acolo unde staţi dumneavoastră şi mă privea cu un aer grav cum lucrez.

– Şi acum?

– E cu o jumătate de cap mai înalt decît mine şi se bărbiereşte de un an de zile. Acum nu-mi mai şterpeleşte decît ţigări, cînd uită să-şi cumpere.

Drept pentru care îşi aprinse şi ea una, în timp ce Maigret îşi umplea fără grabă pipa.

– Vizitele lui nu sînt mai frecvente?

– Dimpotrivă. Cred că v-am spus că îşi trăieşte viața în afara familiei, cu excepția meselor. Ba chiar refuză să apară la masă cînd sînt invitați şi preferă să mănînce în bucătărie.

– Se înțelege bine cu personalul?

– Nu face deosebire între oameni. Chiar dacă întîrzie, nu vrea să fie dus de şofer la liceu, de teamă să nu fie văzut de colegi în limuzină.

– Pe scurt, îi e ruşine că locuieşte într-un astfel de imobil?

– Da, cam aşa ceva.

– Şi-a îmbunătățit relațiile cu sora lui?

– Nu uitați că nu sînt prezentă la masă şi că îi văd rareori împreună. După părerea mea, o priveşte ca pe o ființă ciudată, căreia încearcă să-i înțeleagă mecanismul, aşa cum ai privi o insectă.

– Şi mama lui?

– E puțin cam zgomotoasă pentru el. Vreau să spun că e permanent în mişcare, vorbind mereu despre o mulțime de oameni.

– Înțeleg. Fata? Paulette, dacă țin bine minte…

– Aici i se spune Bambi. Nu uitați că fiecare copil are porecla lui. Gus şi Bambi. Nu ştiu cum îmi spun mie între ei, dar cred că e destul de hazliu.

– Cum se înțelege Bambi cu mama ei?

– Prost.

– Se ceartă?

– Nici măcar. Abia dacă îşi vorbesc.

– De unde vine animozitatea?

– Dinspre Bambi. O veți vedea. Deşi e foarte tînără, judecă oamenii din jurul ei şi se simte după privire că îi judecă fără milă.

– Pe nedrept?

– Nu întotdeauna.

– Cu dumneavoastră se înțelege bine?

– Mă acceptă.

– Vine uneori să vă vadă aici în birou?

– Cînd are nevoie să-i dactilografiez un curs sau să-i fotocopiez un document.

– Nu vă vorbeşte niciodată despre prietenele sau prietenii ei?

– Niciodată.

– Vi se pare că e la curent cu relațiile pe care le aveți cu tatăl ei?

– M-am întrebat uneori. Nu stiu. Oricine ar fi putut să ne surprindă fără să ştim.

– Îsi iubeşte tatăl?

– L-a luat sub protecția ei. Probabil că îl consideră o victimă a mamei sale şi de aceea are pică pe ea că ocupă un loc prea însemnat.

– În concluzie, în familie, domnul Parendon nu joacă un rol important?

– Nu un rol de prim-plan.

– N-a încercat niciodată?

– Poate mai demult, cînd încă nu eram eu aici. Probabil şi-a dat seama că bătălia era pierdută dinainte şi...

– ...şi s-a închis în cochilia lui.

Ea rîse.

– Nu pe cît credeţi. Şi el e la curent cu tot ce se întîmplă. Nu pune întrebări ca doamna Parendon.

Se mulţumeşte să asculte, să observe, să deducă.

E un om extrem de inteligent.

– Am avut şi eu impresia asta.

Şi o văzu cum nu se poate de încîntată. În consecinţă, ea îl privi cu prietenie, ca şi cum ar fi cucerit-o. Maigret înţelesese că, dacă i se întîmpla să se culce cu Parendon, nu făcea asta pentru că era patronul ei, ci fiindcă avea pentru el o adevărată pasiune.

– Pun prinsoare că nu aveţi iubit.

– Adevărat. Nu vreau...

– Nu suferiţi că trăiţi singură?

– Dimpotrivă. N-aş suporta să am pe cineva pe lîngă mine. Cu atît mai mult în patul meu.

– Nici măcar scurte aventuri?

Din nou acea scurtă ezitare între adevăr şi minciună.

– Uneori... Destul de rar.

Şi, cu o mîndrie comică, adăugă ca şi cum ar fi formulat o profesiune de credinţă:

– Dar niciodată la mine acasă.

– Care sînt relaţiile dintre Gus şi tatăl lui?

Am pus mai adineauri întrebarea, dar conversaţia a deviat spre altceva...

– Gus îl admiră. Dar îl admiră de departe, fără să-i arate acest lucru, cu un fel de umilinţă.

Vedeţi, ca să-i înţelegeţi, ar trebui să cunoaşteţi întreaga familie, iar ancheta ar dura la infinit...

După cum ştiţi, apartamentul a fost al domnului

Gassin de Beaulieu şi a rămas plin de amintiri.

De trei ani, fostul preşedinte e infirm şi nu-şi mai părăseşte conacul din Vandeea. Înainte însă, venea uneori să petreacă o săptămînă sau două aici, unde are şi acum camera lui, şi de cum intra, era din nou stăpînul casei.

– Înseamnă că l-aţi cunoscut?

– Foarte bine. Îmi dicta întreaga corespondenţă.

– Ce fel de om e? După portret...

– Cel din biroul domnului Parendon? Dacă aţi văzut portretul e ca şi cum l-aţi fi văzut pe el.

E ceea ce se numeşte un magistrat integru şi cultivat. Înţelegeţi ce vreau să spun? Un personaj care se purta în viaţa de zi cu zi ca şi cum ar fi coborît de pe soclu. În aceste sejururi, în apartament nu trebuia să se audă nici un zgomot. Toţi mergeau în vîrful picioarelor. Vorbeam în şoaptă.

Copiii, mai mici atunci, erau terorizați. În schimb, tatăl domnului Parendon, chirurgul...

– Mai vine?

– Rar. Asta voiam să vă spun. Îi cunoașteți legenda, ca toată lumea. Fiu de țăran din Berry, s-a comportat întotdeauna ca un țăran, folosind cu plăcere, chiar şi în cursurile lui, un limbaj aspru şi colorat. În urmă cu cîțiva ani, era încă o adevărată forță a naturii. Locuind la doi paşi de aici, pe strada Miromesnil, venea des să facă o vizită în trecere şi copiii îl adorau. Dar nu toată lumea a fost încîntată de asta...

– Îndeosebi doamna Parendon.

– E sigur că între ei nu exista nici urmă de simpatie. Nu ştiu nimic precis. Servitorii au făcut aluzie la o scenă violentă care ar fi avut loc. Fapt e că nu mai vine şi că fiul lui îi face o vizită la două-trei zile.

– Pe scurt, familia Gassin a învins familia

Parendon.

– Mai mult decît credeți.

Aerul era albăstrui din cauza fumului, de la pipa lui Maigret şi de la țigările domnişoarei

Vague. Tînăra se îndreptă spre fereastră şi o deschise să aerisească.

– Deoarece copiii mai au mătuşi, unchi, veri şi verişoare, continuă ea pe un ton amuzat. Domnul

Gassin de Beaulieu are patru fete, iar celelalte trei locuiesc tot la Paris. Au copii între zece şi douăzeci şi doi de ani. Apropo, una dintre fete s-a căsătorit primăvara trecută cu un ofițer care lucrează la Ministerul Marinei. Cam ăsta ar fi clanul Gassin de Beaulieu. Dacă doriți, vă voi face o listă, cu numele soților...

– Nu cred că e necesar în acest moment. Surorile vin des pe aici?

– Cînd una, cînd alta. Deşi căsătorite bine, cum se spune, continuă să considere această casă ca fiind cea a familiei.

– În timp ce...

– Ați înțeles mai înainte să vă spun. Fratele domnului Parendon, Germain, este medic specialist în neurologie infantilă. S-a căsătorit cu o fostă actriță, care a rămas tînără şi plină de viață.

– Seamănă cu...?

Maigret era puțin jenat din cauza întrebării, iar ea înțelese.

– Nu. E la fel de solid ca tatăl lui, dar mult mai înalt. E un bărbat foarte frumos, căruia îi descoperi cu surprindere blîndețea. Soții n-au copii. Sînt nişte oameni care ies puțin şi primesc doar cîțiva intimi.

– Dar nu vin pe aici, oftă Maigret, care începea să-şi facă o imagine destul de precisă despre familie.

– Domnul Parendon îi vizitează în serile în care soția lui e la bridge, pentru că nu poate să sufere jocul de cărți. Uneori, domnul Germain vine să-i țină companie la el în birou. Ştiu pentru că dimineața, cînd vin, încăperea miroase a țigară de foi.

Apoi, ai fi zis că Maigret schimbă dintr-odată tonul. Nu deveni amenințător, nici sever, dar din vocea şi din privirea lui dispăruse orice urmă de glumă sau de amuzament.

– Ascultați-mă cu atenție, domnişoară Vague.

Mi-ați răspuns, sînt convins, cu o totală sinceritate, ba uneori chiar ați venit în întîmpinarea întrebărilor mele. Mi-a mai rămas una şi vă cer să fiti la fel de sinceră. Credeți că aceste scrisori sînt o glumă?

Ea răspunse fară ezitare:

– Nu.

– Ați avut cumva, înainte de a fi fost scrise, presentimentul că în casă se pregăteşte o dramă?

De data asta, secretara nu se grăbi să răspundă, aprinse altă țigară, apoi spuse:

– Poate.

– Cînd?

– Nu ştiu. Mă gîndesc... Poate după vacanță, în orice caz, cam atunci.

– Ce ati remarcat?

– Nimic deosebit. Ceva plutea în aer. Un fel de apăsare, aş fi tentată să spun.

– Care ar fi, după părerea dumneavoastră, persoana amenințată?

Ea roşi brusc şi păstră tăcerea.

– De ce nu răspundeți?

– Pentru că ştiți foarte bine ce o să spun: domnul Parendon.

Maigret se ridică, oftînd.

– Mulțumesc. Cred că v-am torturat destul pentru dimineața asta. S-ar putea să revin curînd.

– Vreți să vorbiți şi cu ceilalți?

– Nu înainte de masă. Îndată e ora prînzului.

Probabil după.

Ea se uită în urma comisarului, care se depărta cu un aer stîngaci, înalt şi greoi, apoi, brusc, după ce uşa de la intrare se închise, începu să plîngă.

III

Pe strada Miromesnil exista, vestigiu al vremurilor de altădată, un mic restaurant întunecos unde meniul era încă scris pe o tablă neagră şi, printr-o uşă cu geam, putea fi zărită patroana, enormă pe picioarele ei ca nişte coloane, trebăluind la maşina de gătit.

Obişnuiții localului îşi aveau fiecare şervetul pe răftulețul lui şi se încruntau cînd îşi găseau locul ocupat. Dar asta se întîmpla rareori, deoarece chelneriței, Emma, nu-i plăceau fețele noi. Cîțiva inspectori mai vîrstnici de la Siguranță frecventau restaurantul, dar veneau şi funcționari cum nu prea mai vedem azi şi pe care ni-i imaginăm cu mînecuțe de lustrin, aşezați la birouri negre demodate.

Patronul, aflat la tejghea, îl recunoscu pe comisar şi îi ieşi în întîmpinare.

– A trecut ceva vreme de cînd nu v-am mai văzut în cartier. În orice caz, vă puteți lăuda că ați avut fler. Avem nişte cîrnăciori de porc...

Lui Maigret îi plăcea, din cînd în cînd, să ia masa singur, lăsîndu-şi privirea să rătăcească peste acel decor învechit, peste personajele care lucrau de cele mai multe ori

în curţi dosnice unde descoperi birouri neaşteptate, servicii pentru rezolvarea afacerilor litigioase, case de amanet, negustori de aparate ortopedice sau de timbre.

Aşa cum spunea deseori: rumega. Nu reflecta la ceva anume. Gîndul îi zbura de la o idee la alta, de la o imagine la alta, amestecînd uneori cazuri vechi cu cel în derulare.

Parendon îl fascina. În timp ce savura cîrnăciorii zemoşi şi bine rumeniţi, cu cartofi prăjiţi care nu miroseau a încins, piticul căpăta în mintea lui aspecte cînd emoţionante, cînd înspăimîntătoare.

„Articolul 64, domnule Maigret! Nu uitaţi articolul 64!"

Oare asta era obsesia lui? De ce acest avocat specializat în afaceri, la care veneau să-i ceară consultaţii în probleme maritime şi cei din ţări străine, în schimbul unor sume importante, avea ideea fixă a singurului articol din Cod, în fond, care se referea la responsabilitatea umană?

Dar cu prudenţă! Fără să dea nici un fel de definiţie a demenţei. Şi limitînd-o la momentul acţiunii, adică la momentul crimei.

Cunoştea cîţiva vechi psihiatri, dintre cei pe care judecătorii îi alegeau cu dragă inimă ca experţi deoarece nu umblau cu subtilităti.

Aceştia, ca să limiteze responsabilitatea unui criminal, nu invocau decît leziunile sau malformaţiile creierului ori epilepsia, deoarece Codul

Penal face referire la ea în articolul următor.

Dar cum ai putea stabili că un om, în momentul în care l-a omorît altul, exact în clipa gestului ucigaş, era sau nu în deplinătatea facultăţilor sale mintale? Cu atît mai mult, cum ai putea să afirmi că era în stare să se împotrivească impulsului său?

Da, articolul 64... Maigret discutase deseori despre el cu prietenul lui Pardon în particular.

Era aproape nelipsit din dezbaterile congreselor

Societăţii Internaţionale de Criminologie şi există lucrări groase despre acest subiect, lucrări care umpleau în mare parte biblioteca lui Parendon.

– Ce spuneţi? Sînt buni?

Patronul, jovial, îi umplea paharul cu un vinişor roşu, poate puţin cam nou, dar parfumat.

– Soţia dumitale a rămas la fel de pricepută.

– Ar fi tare fericită dacă i-aţi spune asta înainte să plecaţi.

Apartamentul era după chipul şi asemănarea unui om precum Gassin de Beaulieu, obişnuit cu hermina magistraţilor, comandor al Legiunii de

Onoare, care nu se îndoise niciodată de Cod, de drept sau de el însuşi.

La mesele din jurul lui Maigret stăteau oameni slabi, graşi, inşi de treizeci de ani şi de cincizeci.

Aproape toţi mîncau singuri, cu privirea în gol sau fixată pe o pagină de ziar, avînd toţi acea patină aparte pe care ţi-o dă o viaţă umilă şi monotonă.

Avem tendinţa să ne imaginăm oamenii aşa cum am vrea să fie. Numai că unul avea nasul strîmb sau bărbia teşită, altul un umăr mai jos, în timp ce vecinul lui era obez. Jumătate dintre capete erau chele şi mai bine de jumătate dintre clienţi purtau ochelari.

De ce se gîndea Maigret la toate astea? Aşa.

Pentru că Parendon, în marele lui birou, părea un pitic - unii, mai răi, ar fi zis o maimuță.

Iar doamna Parendon... O văzuse numai pentru un moment. Îşi făcuse doar puțin apariția, vrînd parcă să-i ofere o mostră din strălucita ei personalitate. Cum se formase acest cuplu? Prin ce întîmplare sau în urma căror tîrguieli familiale?

Între ei doi se afla Gus, care asculta muzică la aparate de înaltă fidelitate şi se ocupa cu electronica în camera lui, împreună cu fiul unui cofetar...

Din fericire, era mai înalt şi mai solid decît tatăl lui şi, dacă ar fi fost să-i dea crezare domnişoarei

Vague, era un băiat echilibrat...

Apoi, era sora lui, Bambi, care studia arheologia.

Oare chiar avea de gînd să facă săpături într-o zi în pustiurile Orientului Apropiat sau studiile ei constituiau doar un alibi?

Domnişoara Vague îşi apăra cu îndîijire patronul, cu care, totuşi, nu avea ocazia să facă dragoste decît pe fugă, pe un colț de birou.

De ce naiba nu-şi dădeau întîlnire în altă parte?

Le era chiar atît de teamă de doamna Parendon?

Sau țineau ca relațiile lor să-şi păstreze caracterul hoțesc şi improvizat dintr-un sentiment de vinovăție?

Veneau la rînd fostul legionar, devenit majordom, bucătăreasa şi menajera, care nu se suportau din cauza programului de lucru şi a salariului. Apoi camerista, pe nume Lise, pe care Maigret încă nu o cunoştea şi despre care i se vorbise doar în treacăt.

Mai era şi Rene Tortu, care se culcase o singură dată cu secretara şi acum îşi prelungea logodna cu alta; apoi elvețianul, Julien Baud, care, lucrînd pe post de conțopist, învăța să cunoască Parisul înainte de a se lansa în teatru.

De partea cui erau? A lui Gassin? A lui

Parendon?

Oricum, acolo, cineva voia să ucidă pe altcineva.

Şi la urmă, ca o ironie, un fost inspector de la

Siguranța Națională pe post de portar!

Vizavi, grădinile preşedintelui Republicii şi, printre copacii care începeau să înverzească înainte de vreme, faimosul peron unde primul om în stat era fotografiat strîngînd mîna oaspeților săi de seamă.

Oare nu se simțea o oarecare incoerentă? Localul, în jurul lui Maigret, părea mai real, mai solid.

Era viața de toate zilele. Desigur, oameni modeşti, dar ei sînt mai numeroşi decît ceilalți, chiar dacă sînt mai puțin remarcați, dacă se îmbracă în culori mohorîte, vorbesc cu glas mai scăzut, păşesc pe lîngă ziduri sau se înghesuie în metrou...

Îi oferiră din partea casei o prăjitură cu rom şi stafide, acoperită cu multă frişcă, o altă specialitate a patroanei. Maigret nu pregetă să se ducă în bucătărie să-i strîngă mîna. Ba chiar se văzu nevoit s-o sărute pe amîndoi obrajii. Asta era tradiția.

– Sper că veți veni mai des pe la noi!

Dacă ucigaşul o tărăgăna, Maigret avea toate şansele să revină deseori pe acolo.

Pentru că revenea la criminal. La ucigaşul care încă nu era ucigaş. La virtualul asasin.

Oare nu existau în Paris mii şi mii de virtuali ucigaşi?

De ce acesta simțea nevoia să-l alerteze pe

Maigret dinainte? Dintr-un fel de romantism?

Ca să pară interesant? Ca să beneficieze într-o zi de mărturia lui? Sau ca să nu fie lăsat să acționeze?

Şi cum să-l oprească?

Maigret, în bătaia soarelui, merse pînă la biserica Saint-Philippe-du-Roule, apoi facu la stînga, oprindu-se din cînd în cînd în fața unei vitrine: lucruri foarte scumpe, deseori inutile, care totuşi se vindeau.

Trecu prin fața Papetăriei Roman, unde se distră citind, pe cărți de vizită sau invitații gravate, numele fără sfirşit ale unor nobili. De aici provenea hîrtia de scrisori care declanşase totul.

Fără acele epistole anonime, Maigret n-ar fi avut habar de existența familiei Parendon, a familiei

Gassin de Beaulieu, a mătuşilor, unchilor, verişorilor şi verisoarelor.

Alții, ca şi el, mergeau pe trotuar pentru plăcerea de a clipi în lumina soarelui şi de a respira un aer în care se simțeau adieri călduțe. Ii venea să dea cu nepăsare din umeri, să sară în primul autobuz şi să revină la Poliția Judiciară.

– La naiba cu Parendonii!

Poate că acolo avea să găsească un amărît care chiar ucisese pentru că nu putea face altfel sau un lup tînăr din Pigalle, venit de la Marsilia sau de la Bastia, care lichidase un rival ca să-şi dovedească sieşi că e bărbat în toată firea.

Se aşeză pe o terasă, lîngă un brasero, ca să bea o cafea. Apoi se închise în cabina telefonică.

– Aici, Maigret. Dă-mi pe cineva de la biroul meu, te rog... Oricine. De preferință, Lucas, Janvier sau Lapointe.

Îi răspunse Lapointe.

– Nimic nou, băiete?

– Un telefon de la doamna Parendon. Voia să vă vorbească personal şi m-am străduit din greu s-o fac să priceapă că luați şi dumneavoastră masa ca toată lumea.

– Ce voia?

– Să vorbiți cu ea cît mai repede posibil.

– La ea acasă?

– Da. Vă va aştepta pînă la ora patru. Mai tîrziu, are o întîlnire importantă.

– Probabil la coafor. Asta e tot?

– Nu. Dar poate că restul e o glumă. Acum o jumătate de oră, centralista a primit un apel de la o persoană, nu ştie dacă era bărbat sau femeie, cu voce ciudată, care ar fi putut fi cea a unui copil. În orice caz, persoana gîfiia, grăbită sau emoționată, şi a rostit foarte repede: „Spuneți-i comisarului Maigret să se grăbească". Centralista nu a avut

timp să-i pună vreo întrebare, pentru că a închis imediat. De data asta nu mai e vorba de o scrisoare, de aceea mă întreb...

Maigret abia se abținu să nu-i răspundă: „Nu te întreba nimic".

El nu se întreba nimic. Nu încerca să dezlege ghicitori, ceea ce nu-l împiedica să fie îngrijorat.

– Mersi, drăguță. Mă întorc acum la ei. Dacă apare ceva nou, mă puteți suna acolo.

Amprentele de pe scrisori nu duseseră la nici un rezultat. De ani de zile, amprentele compromițătoare sînt din ce în ce mai rare, pentru că s-a vorbit atît de mult despre ele în ziare, în romane şi la televiziune, încît şi cei mai mărginiți răufăcători îşi iau măsuri de precauție.

Trecu prin fața lojii unde fostul inspector de la

Siguranța Națională îl salută cu o familiaritate respectuoasă. Rolls-ul tocmai ieşea pe poartă, fără să aibă pe nimeni în spatele şoferului. Maigret urcă la etajul unu şi sună.

– Bună ziua, Ferdinand.

Nu devenea oarecum un obişnuit al casei?

– Vă conduc la doamna.

Ferdinand fusese anunțat. Soția avocatului aranjase totul. Debarasat de pălărie, ca în restaurante, traversă pentru prima dată un salon imens, care ar fi putut fi cel al unui minister. Nu văzu nici un obiect personal rămas pe undeva, o eşarfa, un țigaret, o carte deschisă. Nici un chiştoc în scrumiere. Trei ferestre înalte se deschideau spre curtea liniştită, scăldată acum de soare, unde nu era nimeni.

Străbătu un culoar care cotea la un moment dat. Apartamentul părea să cuprindă un corp central şi două aripi, ca vechile castele. O bandă de mochetă roşie se întindea pe dalele de marmură albă. Peste tot, tavane înalte care te făceau să pari mic.

Ferdinand bătu uşor la o uşă cu două batante, pe care o deschise fără să mai aştepte, şi anunță:

– Domnul comisar Maigret.

Intră într-un budoar unde nu se afla nimeni, dar doamna Parendon se ivi imediat dintr-o încăpere vecină, cu brațul întins înainte, venind în întîmpinarea lui Maigret, căruia îi strînse viguros mîna.

– Sînt stînjenită, domnule comisar, că v-am telefonat sau, mai exact, că am telefonat unuia dintre angajații dumneavoastră.

Totul era albastru acolo, mătasea broşată care acoperea pereții, fotoliile Ludovic XV, mocheta;

chiar şi covorul chinezesc cu desene galbene avea un fond albastru.

Oare din întîmplare, la două după-amiaza, stăpîna casei era încă în neglijeu, unul albastru-turcoaz?

– Îmi cer scuze că vă primesc în „bîrlogul"

meu, cum îi spun eu, dar e singurul loc unde nu eşti tot timpul deranjat.

Uşa pe care intrase rămăsese întredeschisă şi

Maigret zări o măsuță de toaletă, tot Ludovic XV, ceea ce indica faptul că acela era dormitorul ei.

– Luați loc, vă rog.

Şi arătă spre un fotoliu fragil, în care comisarul se aşeză cu grijă, punîndu-şi în gînd să nu se mişte prea mult.

– Şi fumați-vă neapărat pipa.

Dar nu avea nici un chef! Gazda îl voia aşa cum apărea în fotografiile din ziare. Fotografii aveau şi ei grijă să-i amintească totdeauna: „Pipa, domnule comisar!".

Ca şi cum ar fi ținut pipa în gură din zori şi pînă-n seară! Și dacă avea poftă să fumeze o țigară? Un trabuc? Sau să nu fumeze deloc?

Nu-i plăcea fotoliul în care stătea şi se aştepta să-l audă trosnind dintr-un moment în altul. Nu-l atrăgea budoarul acela albastru şi nici femeia în albastru care îi adresa un zîmbet vag.

Doamna Parendon se aşezase într-o berjeră şi îşi aprindea o țigară cu o brichetă din aur aşa cum Maigret văzuse în vitrină la Cartier. Cutia de țigări era tot din aur. Probabil că multe lucruri erau din aur în acele încăperi.

– Sînt puțin geloasă că vă ocupați de micuța

Vague înainte de a vă ocupa de mine. Azi-dimineață...

– N-aş fi îndrăznit să vă trezesc atît de devreme.

Avea să devină oare un Maigret monden? Ii era necaz pe propria suavitate.

– Probabil vi s-a spus că mă scol tîrziu şi că lîncezesc în apartamentul meu pînă la amiază. E

şi nu e adevărat. Am o activitate foarte intensă, domnule Maigret, şi, în realitate, îmi încep zilele devreme. Mai întîi că trebuie condusă casa asta mare. Dacă n-aş telefona eu însămi furnizorilor, nu ştiu ce-am mînca, nici ce facturi am primi la sfirşitul lunii. Doamna Vauquin este o bucătăreasă excelentă, dar telefonul o sperie încă şi o face să se bîlbîie. Copiii îmi iau şi ei timp. Chiar dacă s-au făcut mari, trebuie să mă ocup de hainele, de activitățile lor... Dacă n-aş fi eu, Gus ar sta tot anul în pantaloni de doc, pulover şi pantofi de tenis. În fine... Nu mai vorbesc de operele de caritate de care mă ocup. Altele se mulțumesc să trimită un cec, să asiste la un cocteil de binefacere, dar cînd e vorba de o treabă adevărată, nu mai găseşti pe nimeni.

Maigret aştepta, răbdător, politicos, atît de răbdător şi de politicos încît nu-i venea să creadă.

– Îmi închipui că şi dumneavoastră aveți o viață agitată.

– Ştiți, doamnă, eu sînt doar un funcționar...

Ea rîse, arătîndu-şi toți dinții şi vîrful limbii roz. Avea limba foarte ascuțită, şi asta îl frapă.

Era blondă, de un blond bătînd în roşcat, iar ochii ei aveau o culoare despre care se spune că e verde, dar care este de cele mai multe ori un cenuşiu tulbure.

Avea patruzeci de ani? Ceva mai mult? Ceva mai puțin? Patruzeci şi cinci? Era imposibil de spus, deoarece se vedea bine efortul saloanelor de înfrumusețare.

– Trebuie să-i spun şi lui Jacqueline fraza asta! E nevasta ministrului de Interne, o bună prietenă a mea.

Clar! Fusese avertizat! Nu-i trebuise mult timp ca să scoată la bătaie primul atu.

– Pare că glumesc... Glumesc... Dar să ştiţi că e doar o faţadă. În realitate, domnule Maigret, sînt frămîntată de ceea ce se întîmplă, chiar mai mult decît frămîntată.

Apoi, brusc:

– Cum vi s-a părut soţul meu?

– Foarte simpatic.

– Bineînţeles. Aşa se spune întotdeauna. Mă refer la...

– E foarte inteligent, de o inteligenţă remarcabilă şi...

Femeia îşi pierdea răbdarea. Ştia unde voia să ajungă, iar el îi tăia vorba. Maigret, observîndu-i mîinile, remarcă faptul că arătau mai bătrîne decît faţa.

– Şi mai cred că e de o mare sensibilitate.

– Dacă aţi fi foarte sincer, nu aţi spune de o sensibilitate exagerată?

El deschise gura, dar, de data asta, ea cîştigă, continuînd:

– Uneori, mă sperie cît de mult se închide în sine. E un om care suferă. Am ştiut asta dintotdeauna. Cînd m-am căsătorit cu el, în iubirea mea exista şi o doză de milă.

Maigret făcu pe naivul.

– De ce?

Un moment, stăpîna casei rămase descumpănită.

– Păi... Mă rog, l-aţi văzut. Probabil că din copilărie i-a fost ruşine de aspectul lui fizic.

– Nu e înalt. Alţii...

Ea se enervă.

– Haideţi să fim sinceri, domnule comisar. Nu ştiu ce ereditate l-a năpăstuit, sau poate că ştiu prea bine. Mama lui era o infirmieră tînără la spitalul Laennec, mai exact, îngrijitoare de salon, şi avea doar şaisprezece ani cînd profesorul

Parendon i-a făcut un copil. De ce, fiind chirurg, nu a făcut o intervenţie? L-a ameninţat cu scandalul? Nu ştiu. Ştiu doar că Emile a venit pe lume la şapte luni. A fost născut prematur.

– Cei mai mulţi dintre copiii născuţi înainte de termen devin normali.

– Dumneavoastră vi se pare normal?

– În ce sens?

Ea stinse nervoasă ţigara şi îşi aprinse alta.

– Îmi cer scuze. Îmi faceţi impresia că vă eschivaţi, că nu vreţi să înţelegeţi.

– Ce să înţeleg?

Doamna Parendon nu se mai putu abţine, se ridică brusc şi începu să se plimbe pe covorul chinezesc.

– Să înţelegeţi de ce sînt îngrijorată, de ce, cum se spune vulgar, îmi fac sînge rău! De aproape douăzeci de ani mă străduiesc să-l protejez, să-l fac fericit, să-i ofer o viaţă normală...

Maigret trăgea mai departe din pipă, păstrînd tăcerea şi urmărind-o cu privirea. Femeia purta nişte papuci de interior foarte eleganţi, făcuţi probabil la comandă.

– Scrisorile despre care mi-a vorbit... Nu ştiu cine le-a scris, dar reflectă destul de bine temerile mele.

– Şi de cînd aveţi aceste temeri?

– De săptămîni, de luni... N-aş îndrăzni să spun de ani de zile. La începutul căsniciei noastre, mă însoţea, mergeam la teatru, luam cina în oraş...

– Asta îl înveselea?

– În orice caz, era destins. Acum însă presupun că nicăieri nu se simte la locul lui, că îi e ruşine că nu e ca toţi ceilalţi, că aşa a fost întotdeauna.

Chiar şi alegerea carierei: dreptul maritim! îmi puteţi spune ce motiv ar avea un om ca el să aleagă dreptul maritim? Era ca o sfidare. Neputînd să pledeze la Curtea cu Juri...

– De ce?

Ea îl privi descurajată.

– Păi bine, domnule Maigret, o ştiţi la fel de bine ca şi mine! îl vedeţi pe bărbatul ăsta scund, palid şi moale apărînd, în marea sală a tribunalului, viata unui criminal?

Maigret preferă să nu-i răspundă că un maestru al baroului din secolul al XlX-lea avea doar un metru cincizeci şi cinci.

– E copleşit de tristeţe. Pe măsură ce timpul trece şi înaintează în vîrstă, se închide şi mai mult în sinea lui, iar cînd dăm un dineu, pur şi simplu mă lupt cu el ca să ia parte.

Maigret nu o întrebă: „Cine stabileşte lista invitaţilor?".

Asculta, privea.

Privea şi încerca să nu se lase tulburat, deoarece portretul pe care i-l făcea soţului ei acea femeie iritată, cu o energie arzătoare, era adevărat şi totodată fals.

Prin ce era adevărat?

Prin ce era fals?

Asta ar fi vrut să stabilească. Imaginea lui

Emile Parendon devenea pentru el ca o fotografie mişcată. Contururile erau lipsite de claritate. Trăsăturile îşi schimbau expresia în funcţie de unghiul din care le priveai.

Era adevărat că se închisese într-o lume a lui, într-o lume - s-ar fi putut spune - a articolului 64.

Omul responsabil? Iresponsabil? Şi alţii erau pasionaţi de această chestiune primordială, iar o serie de concilii o discutaseră încă din Evul Mediu.

Oare gîndul ăsta nu devenise la el o obsesie?

Maigret îşi amintea de intrarea lui în birou, cu o zi în urmă, de privirea pe care i-o adresase

Parendon, ca şi cum comisarul, în acel moment, ar fi reprezentat pentru el un fel de întruchipare a faimosului articol din Cod sau ar fi fost în stare să dea un răspuns.

Avocatul nu-l întrebase de ce venise, ce dorea, îi vorbise despre articolul 64, iar buza de jos aproape că îi tremurase de pasiune.

Era adevărat că...

Da, ducea o existenţă aproape solitară în casa aceea prea mare pentru el, ca o haină de gigant.

Oare cum, cu trupul lui firav, cu toate gîndurile care îi roiau prin minte, ar fi putut s-o înfrunte neîncetat pe această femeie care trepida şi făcea să trepideze tot ce o înconjura?

Era adevărat că…

Un avorton, fie! Un pitic, fie şi asta!

Dar, uneori, cînd camerele vecine păreau pustii, cînd ocazia părea favorabilă, făcea amor cu domnişoara Vague.

Ce era adevărat? Ce era fals? Oare Bambi nu se proteja şi ea de mama ei refugiindu-se în arheologie?

– Ascultați-mă, domnule Maigret. Nu sînt femeia frivolă care poate v-a fost descrisă. Sînt o femeie care are responsabilități şi, în plus, se străduieşte să se facă utilă. Aşa ne-a crescut tatăl nostru, pe mine şi pe surorile mele. Era un om al datoriei.

Au!… Comisarului nu-i plăceau deloc toate cuvintele acelea: magistratul integru, onoarea magistraturii, insuflîndu-le fiicelor lui simțul datoriei…

Totuşi, în gura ei, cuvintele abia dacă sunau fals. Nu lăsa timp minții să se fixeze asupra unei fraze, deoarece fața ei îşi schimba mimica, trupul îi era în mişcare, iar cuvintele se succedau întruna, ca şi ideile şi imaginile.

– Adevărul e că în casa asta domneşte teama.

Iar eu o simt cel mai mult… Nu! Să nu credeți că eu v-am scris acele scrisori. Sînt prea directă ca s-o iau pe ocolite. Dacă aş fi vrut să vă vorbesc, v-aş fi telefonat aşa cum am făcut azi-dimineață.

Mi-e teamă. Nu atît pentru mine, cît pentru el.

Nu ştiu ce poate să facă, dar simt că va face ceva, că e la capătul răbdării, că un fel de demon din el îl împinge la un gest dramatic.

– Ce vă face să credeți asta?

– L-ați văzut, nu?

– Mi s-a părut foarte calm, ponderat, cu un simț al umorului foarte dezvoltat.

– Un umor scrîşnit, ca să nu spun un umor macabru. Omul ăsta se macină. Afacerile nu-i iau mai mult de două-trei zile pe săptămînă şi cea mai mare parte a muncii o face Rene Tortu. El citeşte reviste, trimite scrisori în toată lumea unor oameni cărora le-a citit articolele, deşi nu-i cunoaşte. Uneori, trec şi cîteva zile fără să iasă din casă, mulțumindu-se să privească lumea pe fereastră. Aceiaşi castani, acelaşi zid care înconjoară grădina de la Elysee, era să spun şi aceiaşi trecători… Ati venit de două ori şi n-ati cerut să stați de vorbă cu mine. Din nefericire, eu sînt prima interesată. Nu uitați că sînt soția lui, chiar dacă el pare uneori să uite asta. Avem doi copii care încă au nevoie să fie îndrumați.

Îi dădu timp să respire, aprinzîndu-şi o țigară.

Era a patra. Trăgea din ea cu sete, fără să-şi încetinească debitul verbal, iar budoarul era deja invadat de norişori de fum.

– Nu cred că puteți să prevedeți mai bine decît mine ce va face. Îi va căşuna pe el însuşi?

E posibil, dar aş fi teribil de afectată, după ce am încercat atîta amar de ani să-l fac fericit. E vina mea dacă n-am reuşit? Poate că eu voi fi victima, ceea ce este cel mai probabil, pentru că a început treptat să mă urască. Puteți să înțelegeți asta?

Fratele lui, care e neurolog, ar putea să ne explice.

Simte nevoia să-şi verse asupra cuiva deziluziile, ranchiunele, umilințele.

– Scuzați-mă dacă...

– Dați-mi voie să termin, vă rog. Mîine, poimîine, n-are importanță cînd, poate că veți fi chemat aici şi mă veți găsi pe mine moartă. Il

iert dinainte, pentru că ştiu că nu e responsabil şi că medicina, în pofida progreselor făcute...

– Vă considerați soțul un caz medical?

Ea îl privi cu un fel de provocare.

– Da.

– Un caz mintal?

– Poate.

– Ați stat de vorbă despre asta cu medici?

– Da.

– Medici care îl cunosc?

– Printre prietenii noştri se numără şi cîțiva medici.

– Ce v-au spus ei mai exact?

– Să am grijă.

– La ce să aveți grijă?

– N-am intrat în detalii. N-au fost consultații, ci nişte discuții mondene.

– Toți au fost de aceeaşi părere?

– Mai mulți.

– Îmi puteți da cîteva nume?

Maigret scoase intenționat carnețelul negru din buzunar. Acest gest se dovedi de ajuns ca femeia să dea înapoi.

– N-ar fi corect să vă dau numele lor, dar dacă vreți să cereți examinarea lui de către un expert...

Maigret îşi pierduse aerul răbdător şi blajin.

Avea trăsăturile încordate, pentru că lucrurile începeau să meargă prea departe.

– Cînd ați telefonat la mine la birou ca să-mi cereți să vin să stăm de vorbă, aveați deja în minte ideea asta?

– Care idee?

– Să-mi cereți mai mult sau mai puțin direct să dispun examinarea soțului dumneavoastră de către un psihiatru.

– Am spus eu asta? Nici măcar n-am pronunțat acest cuvînt.

– Dar se întrezărea în tot ce ați spus.

– În acest caz, m-ați înțeles greşit sau m-am exprimat eu incorect. Poate că sînt prea sinceră, prea spontană. Nu-mi dau osteneala să-mi aleg cuvintele. Ceea ce v-am spus şi vă repet este că mi-e teamă, că teama pluteşte în această casă.

– Iar eu vă întreb din nou: de ce anume vă este teamă?

Doamna Parendon se aşeză, parcă epuizată, privindu-l cu descurajare.

– Nu ştiu ce să vă mai spun, domnule comisar.

Credeam că veți înțelege fără să fie nevoie să precizez. Mi-e teamă pentru mine, pentru el...

– Cu alte cuvinte, vă e teamă că are să vă omoare sau că se va sinucide?

– Exprimat astfel, lucrul pare ridicol, ştiu foarte bine, din moment ce totul pare foarte liniştit în jurul nostru.

– Îmi cer scuze pentru indiscreție. Mai aveți relații sexuale cu soțul dumneavoastră?

– Am avut, pînă acum un an.

– Ce s-a petrecut atunci de a schimbat situația?

– L-am surprins cu fata aceea.

– Domnişoara Vague?

– Da.

– În birou?

– A fost ceva sordid.

– Şi, de atunci, i-ați închis uşa soțului dumneavoastră? A încercat de mai multe ori s-o deschidă?

– O singură dată. I-am spus ce am pe inimă şi a înțeles.

– N-a insistat?

– Nici măcar nu s-a scuzat. S-a retras ca unul care a greşit etajul.

– Ati avut amanți?

– Poftim?

Ochii îi deveniseră duri, iar privirea sfredelitoare, plină de răutate.

– V-am întrebat dacă ați avut amanți, repetă el calm. Se mai întîmplă, nu-i aşa?

– Nu în familia noastră, domnule comisar. Iar dacă tatăl meu ar fi aici...

– Ca magistrat, tatăl dumneavoastră ar înțelege că e dreptul meu să vă pun această întrebare.

Mi-ați vorbit despre o atmosferă de teamă, despre o amenințare care pluteşte asupra dumneavoastră şi a domnului Parendon. Sugerați, pe ocolite, să cer examinarea acestuia de către un psihiatru.

Prin urmare, este normal...

– Îmi cer scuze. M-am lăsat dusă de val. Nu, n-am avut amanți şi nu voi avea niciodată.

– Aveți o armă?

Ea se ridică, se îndreptă cu vioiciune spre camera vecină, reveni şi îi întinse comisarului un revolver mic cu minerul de sidef.

– Atenție! E încărcat.

– Îl aveți de mult timp?

– L-am primit cu ocazia căsătoriei, de la o prietenă care avea mult umor negru.

– Nu vă e teamă că, din joacă, copiii ar putea...

– Intră rareori în camera mea, iar cînd erau mai mici, arma stătea într-un sertar încuiat.

– Şi puştile?

– Sînt într-un toc, în remiză, cu geamantanele, valizele şi sacii de golf.

– Soțul dumneavoastră joacă golf?

– Am încercat să-i stîrnesc interesul, dar oboseşte de la a treia gaură.

– E deseori bolnav?

– A avut puţine boli grave. Cea mai gravă, dacă-mi amintesc bine, a fost o pleurezie. În schimb, are tot felul de alte probleme, laringite, gripe, rinite...

– Îşi cheamă medicul?

– Bineînţeles.

– Unul dintre prietenii dumneavoastră?

– Nu. Un medic din cartier, doctorul Martin, care locuieşte pe strada Cirque, în spatele casei noastre.

– Doctorul Martin nu v-a spus niciodată nimic între patru ochi?

– Nu. Dar mi s-a întîmplat să-l aştept la plecare ca să-l întreb dacă soţul meu avea ceva grav.

– Şi ce-a răspuns?

– Că nu. Că oamenii ca el trăiesc pînă la adînci bătrîneţi. Mi-a pomenit de cazul lui Voltaire care...

– Cunosc cazul lui Voltaire. Nu a propus niciodată consultarea unui specialist?

– Nu. Doar...

– Doar?

– La ce bun? Veţi interpreta din nou greşit spusele mele.

– Încercaţi totuşi.

– Simt, din atitudinea dumneavoastră, că soţul meu v-a făcut o impresie excelentă şi eram sigură dinainte de asta. Nu spun că joacă cu bună ştiinţă un rol. În faţa străinilor, e un om vesel, care dă dovadă de o mare stabilitate. Cu doctorul Martin, vorbeşte şi se comportă la fel cum face cu dumneavoastră.

– Şi cu personalul?

– Nu răspunde el de treaba pe care o fac servitorii.

– Adică?

– Nu trebuie să-i certe el. Lasă asta în grija mea, ca să joc rolul omului rău.

Maigret se sufoca în fotoliul prea moale, în acel budoar al cărui albastru începea să-i devină insuportabil. Se ridică şi puţin lipsi să nu se întindă, aşa cum făcea în biroul lui.

– Mai aveţi ceva să-mi spuneţi?

Doamna Parendon se ridică şi ea şi îl privi ca de la egal la egal.

– Ar fi inutil.

– Doriţi să vă trimit un inspector ca să vegheze în permanenţă în apartament?

– Ideea e complet ridicolă.

– Nu şi dacă dau crezare presentimentelor dumneavoastră.

– Nu e vorba de presentimente.

– Nici de fapte.

– Nu încă...

– Să rezumăm. De la o vreme, soţul dumneavoastră dă semne de deranjament mintal.

– Dacă vreţi neapărat!

– Se închide în el şi comportamentul lui vă îngrijorează.

– Asta e mai aproape de adevăr.

– Vă temeți pentru viața lui sau pentru a dumneavoastră.

– Recunosc.

– Spre care ați fi înclinată?

– Dacă aş şti, aş fi mai liniştită.

– Cineva care locuieşte în această casă sau care poate intra aici cu uşurință ne-a trimis la

Poliția Judiciară două scrisori ce anunță o dramă apropiată. Acum, pot să adaug că în absența mea s-a primit şi un telefon.

– De ce nu mi-ați spus?

– Pentru că vă ascultam. Acest mesaj, foarte scurt, doar le confirmă pe celelalte. Necunoscutul sau necunoscuta a zis, a rostit, în esență: „Spuneți-i comisarului Maigret că se va întîmpla curînd...".

Maigret o văzu pălind. Nu juca teatru. Fața ei deveni brusc ternă, doar cu pete de fard. Colțurile gurii i se lăsară în jos.

– Ah!

Coborî privirea şi corpul ei slab părea să-şi fi pierdut energia extraordinară.

În acel moment, Maigret dădu uitării agasarea şi i se facu milă de ea.

– Tot nu vreți să vă trimit pe cineva?

– La ce bun?

– Ce vreți să spuneți?

– Dacă trebuie să se întîmple ceva, prezența unui polițist, care Dumnezeu ştie unde va sta, nu va putea să împiedice nimic.

– Ştiți că soțul dumneavoastră are un pistol?

– Da.

– Dar el ştie că şi dumneavoastră aveți unul?

– Bineînțeles.

– Copiii?

Gata să izbucnească în lacrimi de enervare, doamna Parendon exclamă:

– Copiii mei nu au nici un amestec în povestea asta, nu înțelegeți? Au grijă de ei, nu de noi.

Au viața lor. Nu le pasă de a noastră, cîtă a mai rămas.

Vorbise din nou cu vehemență, ca şi cum unele subiecte i-ar fi declanşat în mod automat surescitarea.

– Lăsați!... Îmi cer scuze că nu vă conduc.

Mă întreb ce sperasem. Întîmple-se orice! Mergeți la soțul meu sau la fata aceea. Vă salut, domnule

Maigret.

Doamna Parendon îi deschisese uşa, aşteptînd să iasă ca s-o poată închide. Ajuns pe culoar, comisarul avea deja impresia că ieşea dintr-o altă lume, iar albastrul decorului încă îl obseda.

Privi pe o fereastră în curte, unde un alt şofer decît cel de dimineață lustruia o altă maşină.

Încă era soare şi vîntul adia uşor.

Simţi tentaţia să-şi ia pălăria din vestiarul pe care îl cunoştea şi să plece fără să spună nimic.

Apoi, parcă fără voia lui, intră în biroul domnişoarei Vague.

Cu un halat alb peste rochie, tînăra fotocopia cîteva documente. Prin jaluzelele trase se strecurau doar cîteva dungi luminoase.

– Vreţi să vorbiţi cu domnul Parendon?

– Nu.

– Cu atît mai bine, deoarece discută cu doi clienţi importanţi, unul venit de la Amsterdam, celălalt, de la Atena. Amîndoi sînt armatori care...

Maigret nu asculta, iar ea trase jaluzelele, facînd să se reverse un val de lumină în încăperea aceea mică.

– Păreţi obosit.

– Am petrecut o oră cu doamna Parendon.

– Ştiu.

Maigret se uită la centrala telefonică.

– Dumneavoastră i-aţi cerut legătura cu Poliţia

Judiciară?

– Nu. Nici măcar nu ştiam că a telefonat.

Lise mi-a spus, cînd a venit să-mi ceară un timbru.

– Cine e Lise?

– Camerista.

– Ştiu. Întreb ce fel de persoană e.

– O fată simplă ca şi mine. Am venit amîndouă din provincie, eu dintr-un orăşel, ea de la ţară.

Avînd o oarecare instruire, am devenit secretară, iar ea, pentru că nu avea, a devenit cameristă.

– Ce vîrstă are?

– Douăzeci şi trei de ani. Cunosc vîrsta fiecăruia, pentru că eu le completez formularele pentru

Asigurările Sociale.

– E devotată?

– Face cu grijă ce i se spune şi nu cred că ar vrea să plece în altă parte.

– Are amanţi?

– Ziua ei liberă e sîmbăta...

– Este destul de inteligentă ca să scrie scrisori ca acelea pe care vi le-am arătat?

– În nici un caz.

– Ştiaţi că doamna Parendon v-a surprins cu soţul ei, cu aproximativ un an în urmă?

– V-am spus că s-a întîmplat o dată, dar e posibil ca în alte dăţi să fi deschis şi închis uşa fără zgomot.

– Parendon v-a destăinuit că soţia lui i-a refuzat de atunci orice relaţii intime?

– Erau şi foarte rare!

– De ce?

– Pentru că n-o iubeşte.

– N-o iubeşte sau n-o mai iubeşte?

– Depinde de sensul pe care îl dăm verbului a iubi. Probabil că i-a fost recunoscător că s-a căsătorit cu el şi, ani de zile, s-a străduit să-şi arate această recunoştinţă.

Maigret zîmbi, gîndindu-se că, de cealaltă parte a peretelui, doi petrolişti importanţi, veniţi din colţuri opuse ale Europei, îşi încredinţau prosperitatea acelui om mic de statură despre care el şi domnişoara Vague vorbeau în acest fel.

Pentru ei nu era un pitic palid, pe jumătate neputincios, închis în el şi chinuit de gînduri nesănătoase, ci unul dintre specialiştii eminenţi în drept maritim. Oare nu se jucau acum toţi trei cu sute de milioane, în timp ce doamna Parendon, furioasă sau abătută, în orice caz, dezamăgită, se îmbrăca să meargă la întîlnirea de la ora patru?

– Nu vreţi să luaţi loc?

– Cred că o să mă duc să arunc o privire alături.

– Îl veţi găsi doar pe Julien Baud, pentru că

Tortu e la Palatul de Justiţie.

Maigret făcu un gest vag.

– E bun şi Julien Baud!

III

Maigret ar fi putut să creadă că intra în alt apartament. Dacă restul casei era ordonat, încremenit într-o solemnitate impusă pe vremuri de preşedintele Gassin de Beaulieu, în biroul pe care

Rene Tortu îl împărţea cu tînărul Julien Baud erai frapat, de la prima privire, de dezordinea şi neglijenţa care domneau acolo.

Biroul de lîngă fereastră, unul cum vezi pe la toate firmele, era plin de dosare, iar biblioraftari verzi erau aşezate unul peste altul pe rafturi de brad. Unele zăceau chiar pe podea, direct pe parchetul dat cu ceară.

Biroul lui Julien Baud era o fostă masă de bucătărie, acoperită cu hîrtie de ambalaj prinsă în pioneze, iar pe perete erau lipite cu scotch fotografiile unor femei goale, luate din reviste. În momentul în care comisarul deschise usa, Baud timbra nişte plicuri, pe care le cîntărea rînd pe rînd. Tînărul ridică imediat capul şi îl privi fără mirare, fără emoţie, avînd aerul că se întreba ce căuta acolo.

– Îl căutaţi pe Tortu?

– Nu. Ştiu că e la Palatul de Justiţie.

– Trebuie să se întoarcă.

– Nu pe el îl caut.

– Atunci pe cine?

– Pe nimeni.

Baud era bine făcut, avea părul roşcat şi pistrui pe obraji. Ochii săi, de un albastru de faianţă, exprimau un calm deplin.

– Vreţi să luaţi loc?

– Nu.

– Cum doriţi.

Baud continua să cîntărească plicurile, unele de format mare, din hîrtie gălbuie, apoi consulta un opuscul care indica tarifele poştale pentru diferite tări.

– Vă amuză asta? întrebă Maigret.

– Stiti, din moment ce sînt la Paris…

Vorbea cu puțin accent, destul de simpatic, tărăgănînd unele silabe.

– De unde sînteți?

– Din Morges… Pe malul lacului Geneva.

Cunoasteti?

– Am trecut pe acolo.

– E drăguț, nu-i aşa?

„Drăguț" chiar suna drăguț, iar ultimele cuvinte fuseseră rostite pe un ton cîntat.

– Da, e drăguț. Ce părere aveți despre această casă?

Tînărul înțelese greşit întrebarea.

– E mare.

– Cum vă înțelegeți cu domnul Parendon?

– Nu prea dau ochii cu el. Eu lipesc timbre, mă duc la poştă, fac cumpărăturile, leg pachetele… Nu sînt o persoană foarte importantă. Din cînd în cînd, patronul intră în birou, mă bate pe umăr şi mă întreabă: „Merge treaba, tinere?".

Servitorii îmi spun „micul elvețian", deşi am un metru optzeci.

– Vă înțelegeți bine cu domnişoara Vague?

– E drăguță.

– Ce credeți despre ea?

– Ştiți, şi ea e de partea cealaltă a zidului, de partea patronului.

– Ce vreți să spuneți?

– Păi, ceea ce spun. Ei au treaba lor acolo, noi o avem pe a noastră. Cînd patronul are nevoie de ceva, nu mă cheamă pe mine, ci pe ea.

Pe fața lui se putea citi o anumită naivitate, dar comisarul nu era sigur că naivitatea aceea nu era prefăcută.

– Se pare că vreți să deveniți autor dramatic?

– Încerc să scriu piese de teatru. Am scris deja două, dar sînt proaste. Cînd vii, ca mine, din cantonul Vaud, trebuie mai întîi să te obişnuieşti cu Parisul.

– Tortu vă ajută?

– La ce să mă ajute?

– Să cunoaşteți Parisul. De exemplu, ieşind împreună.

– N-a ieşit niciodată cu mine. Are altceva de făcut.

– Ce?

– Logodnica, prietenii… Cînd am coborît în

Gare de Lyon, am înțeles imediat. Aici e fiecare pentru el.

– O vedeți des pe doamna Parendon?

– Destul de des, mai ales dimineața. Cînd uită să telefoneze unui furnizor, vine la mine.

„Baud, drăguțule, eşti amabil să comanzi un jigou şi să ceri să ni-l livreze imediat? Dacă n-au pe nimeni să ni-l trimită, dă tu o fugă pînă la măcelărie, te rog!" Aşa că mă

duc la măcelărie, la pescărie, la băcănie... Mă duc la cizmarul ei dacă are o zgîrietură la un pantof. Şi, tot timpul, „drăguțul de Baud" face asta sau lipeşte timbre.

– Ce credeți despre ea?

– Poate că o voi zugrăvi într-una din piesele mele.

– Pentru că e un personaj puțin obişnuit?

– Aici nimeni nu e obişnuit. Toți sînt țăcăniți.

– Şi patronul?

– El e inteligent, asta-i sigur, altfel n-ar face meseria pe care o face. Dar e un maniac, nu? La banii pe care îi cîştigă, ar putea totuşi să facă altceva decît să stea la birou sau în fotoliu. Sigur, nu-i prea viguros, totuşi...

– Ii cunoaşteți relațiile cu domnişoara Vague?

– Toată lumea ştie. Dar ar putea să-şi ofere zece, o sută ca ea, dacă înțelegeți ce vreau să spun...

– Şi relațiile cu soția lui?

– Care relații? Locuiesc în aceeaşi casă şi se întîlnesc pe culoare ca nişte oameni care trec unul pe lîngă altul pe trotuar. Odată, am fost nevoit să intru în sufragerie în timpul mesei, pentru că eram singur la birou şi primisem o telegramă urgentă. Ei bine, stăteau toți ca la restaurant, ca unii care nu se cunosc!

– Îmi pare că nu-i prea aveți la suflet.

– Am nimerit destul de bine. Îmi furnizează personaje.

– Comice?

– Comice şi dramatice în acelaşi timp. Ca viata.

– Ati auzit de scrisori?

– Bineînțeles.

– Aveți vreo bănuială în privința autorului?

– Ar putea fi oricare dintre ei. Aş putea fi chiar eu.

– Le-ati scris?

– Nu. Nu m-am gîndit la asta.

– Vă înțelegeți bine cu fata lor?

– Cu domnişoara Bambi?

Tînărul dădu din umeri.

– Mă întreb dacă m-ar recunoaşte întîlnindu-mă pe stradă. Cînd are nevoie de ceva - hîrtie, foarfecă, orice -, intră şi se serveşte fără să spună nimic, apoi pleacă aşa cum a venit.

– E orgolioasă?

– Poate că nu. Poate că ăsta e caracterul ei.

– Crezi şi dumneata că s-ar putea produce o dramă?

Se uită la Maigret cu ochii lui mari şi albaştri.

– O dramă poate să se producă oriunde. Anul trecut, într-o zi cînd era la fel de frumos ca azi, o bătrînică ce mergea cu paşi mărunți a fost călcată de un autobuz în fata casei. Ei bine, cu cîteva secunde înainte, nici nu-i trecea prin minte că se va întîmpla aşa ceva!

Pe culoar se auziră paşi grăbiți. Un tînăr de vreo treizeci de ani, brunet, de talie mijlocie, se opri brusc în cadrul uşii.

– Intrați, domnule Tortu.

Tortu ținea în mînă o servietă şi avea un aer important.

– Presupun că sînteți comisarul Maigret?

– Presupuneți bine.

– Vreți să vorbiți cu mine? Mă aşteptați de mult?

– De fapt, nu aştept pe nimeni.

Tînărul era destul de chipeş, avea părul negru, trăsăturile bine conturate şi o privire agresivă.

Se vedea bine că era hotărît să reusească în viată.

– Nu stați jos? întrebă el, îndreptîndu-se spre birou, pe care îşi aşeză servieta.

– Am tot stat o bună parte din zi. Tocmai schimbam o vorbă cu colegul dumneavoastră.

Cuvîntul „coleg" îl şocă în mod vizibil pe Rene

Tortu, care îi aruncă elvețianului o privire răutăcioasă.

– Am avut un caz important la Palatul de

Justiție.

– Ştiu. Pledați des?

– De fiecare dată cînd o conciliere se dovedeşte imposibilă. Maestrul Parendon se prezintă rareori personal în fața magistraților. Pregătim împreună dosarele şi pe urmă eu primesc însărcinarea să...

– Înțeleg.

Tortu nu se îndoia de propria importanță.

– Ce părere aveți despre maestrul Parendon?

– Ca om sau ca jurist?

– Ambele.

– Ca jurist, îşi depăşeşte de departe toți confrații şi nimeni nu este la fel de abil ca el în a descoperi punctul slab din argumentația adversarului.

– Şi ca om?

– Lucrînd pentru el, fiind, ca să spun aşa, singurul lui colaborator, nu am căderea să-l judec în această privință.

– Vi se pare vulnerabil?

– N-aş spune chiar asta. Să spunem că, în locul lui şi la vîrsta pe care o are, aş duce o viață mai activă.

– De exemplu, luînd parte la recepțiile pe care le dă soția lui, însotind-o la teatru sau luînd cina în oras?

– Poate. Nu poți trăi doar printre cărți şi dosare.

– Ati citit scrisorile?

– Maestrul Parendon mi-a arătat fotocopiile.

– Credeți că e o glumă?

– Poate. Vă mărturisesc că nu m-am gîndit prea mult la asta.

– Totuşi, ele anunță o dramă mai mult sau mai puțin apropiată în această casă.

Tortu nu spuse nimic. Scoase nişte hîrtii din servietă şi le aranjă în bibliorafturi.

– Ați lua de soție o femeie care ar fi o doamnă

Parendon mai tînără?

Tortu îl privi cu mirare.

– Sînt deja logodit. Nu vi s-a spus? Aşa că nu poate fi vorba de...

– Era un mod de a vă întreba ce părere aveți despre ea.

– E activă, inteligentă şi ştie să întrețină relații cu...

Tortu se uită brusc spre uşă şi, în cadrul ei, toți o putură zări pe cea despre care tocmai se vorbea. Purta un mantou de leopard peste o rochie de mătase neagră. Ori urma să plece, ori deja se întorcea.

– Mai sînteți aici, spuse ea, mirată, fixîndu-l pe comisar cu o privire rece şi calmă.

– După cum vedeți.

Era greu de spus de cît timp stătea pe culoar şi cît auzise din discuție. Maigret înțelegea acum ce voise domnişoara Vague să spună cînd vorbise despre o casă unde nu ştiai niciodată dacă erai sau nu spionat.

– Baud, drăguțule, vrei să telefonezi tu imediat contesei de Prange că voi întîrzia un sfert de oră deoarece am fost reținută în ultimul moment?

Domnişoara Vague e ocupată cu soțul meu şi cu acei domni...

Apoi ieşi, după ce îi aruncă încă o privire dură comisarului. Julien Baud ridică receptorul telefonului. Cît despre Tortu, acesta era probabil mulțumit, deoarece, dacă doamna Parendon îi auzise ultimele răspunsuri, nu putea decît să-i fie recunoscătoare.

– Alo! Casa doamnei contese de Prange?

Maigret dădu uşor din umeri şi ieşi din încăpere.

Julien Baud îl amuza şi nu era sigur că tînărul nu va face carieră ca autor dramatic. În schimb, pe Tortu nu-l simpatiza, fără să aibă vreun motiv anume.

Uşa biroului domnişoarei Vague era întredeschisă, dar înăuntru nu era nimeni. Trecînd prin fața cabinetului lui Parendon, auzi voci.

În momentul în care ajungea la vestiar ca să-şi ia pălăria, Ferdinand se ivi ca din întîmplare.

– Stai toată ziua lîngă uşă?

– Nu, domnule comisar. Mi-am zis că trebuie să plecați. Doamna a ieşit acum cîteva minute.

– Ştiu. Ai fost închis, Ferdinand?

– Într-o închisoare militară, în Africa.

– Esti francez?

– Sînt din Aubagne.

– Cum se face că te-ai angajat în Legiunea

Străină?

– Eram tînăr. Făcusem cîteva prostii...

– La Aubagne?

– La Toulon. Anturajul prost... Cînd am simțit că e groasă, m-am angajat în Legiune, spunînd că sînt belgian.

– N-ai mai avut pe urmă necazuri?

– Sînt de opt ani în serviciul domnului Parendon şi nu s-a plîns niciodată de mine.

– Iți place aici?

– Există şi locuri mai rele.

– Domnul Parendon se poartă bine cu dumneata?

– E crema bărbaților.

– Şi doamna?

– Între noi fie vorba, e o răutate.

– Îți face zile fripte?

– Le face zile fripte tuturor. E peste tot, se ocupă de toate, se plînge de toate. Noroc că am camera mea deasupra garajului.

– Ca să-ți primeşti iubitele?

– Dacă as face asta şi ea ar afla, m-ar concedia pe loc. După ea, servitorii ar trebui să fie castrați... Nu, dar acolo pot să respir în voie. Şi, în plus, pot ieşi cînd vreau, deşi există o sonerie care mă leagă de apartament şi ar trebui să răspund la apel, după cum zice ea, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

– Te-a chemat vreodată noaptea?

– De trei-patru ori. Probabil ca să se convingă că sînt în camera mea.

– Sub ce pretext?

– O dată, auzise un zgomot suspect şi a făcut împreună cu mine turul încăperilor în căutarea unui hot.

– Fusese vreo pisică?

– Nu avem în casă nici pisică, nici cîine. Nu le-ar suporta. Cînd domnul Gus era mai tînăr, a cerut un cățeluş drept cadou de Crăciun, dar a primit un trenuleț electric. N-am văzut în viața mea un băiat care să facă o asemenea criză de furie.

– şi în celelalte dăti?

– Altă dată, i-a mirosit a ars. A treia oară. O

clipă... A, da! Ascultase la uşa domnului Parendon şi nu-i auzise respirația. M-a trimis să văd dacă nu i se întîmplase ceva.

– Nu se putea duce ea?

– Presupun că avea motivele ei. Să ştiți că nu mă plîng. Iese în fiecare după-amiază şi în fiecare seară, aşa că există şi lungi momente de linişte.

– Te înțelegi bine cu Lise?

– Nu foarte rău. E o fată drăguță. O vreme...

Mă rog, înțelegeți ce vreau să spun. Simte nevoia de schimbare. Aproape în fiecare sîmbătă cu altul.

Şi cum mie nu-mi place să împart cu nimeni...

– Dar doamna Vauquin?

– O scorpie bătrînă!

– Nu te simpatizează?

– Ne calculează porțiile ca şi cum am fi pensionari. Nu mai zic cît de severă e cu vinul!

Probabil din cauză că bărbatul ei e un bețiv care îi trage o mamă de bătaie cel puțin de două ori pe săptămînă. Aşa că are pică pe toți bărbații.

– Doamna Marchand?

– Nu o prea văd decît atunci cînd dă cu aspiratorul. Femeia asta nu s-a născut ca să vorbească, ci să mişte din buze cînd e singură. Poate spune rugăciuni!

– şi domnişoara?

– Nu-i încrezută, nici fițoasă. Păcat că e mereu atît de tristă.

– Crezi că suferă din dragoste?

– Nu ştiu. Poate că de vină e atmosfera din casă.

– Ai auzit de scrisori?

Bărbatul păru jenat.

– Mai bine să vă spun adevărul. Da. Dar nu le-am citit.

– Cine ți-a spus de ele?

Şi mai stînjenit, Ferdinand se prefăcu că încearcă să-şi amintească.

– Nu ştiu. Eu mă mişc de colo-colo, spun o vorbă unuia, o vorbă altuia...

– Domnişoara Vague?

– Nu. Nu vorbeşte niciodată despre treburile domnului.

– Domnul Tortu?

– Ăsta se uită la mine ca şi cum ar fi al doilea patron.

– Julien Baud?

– Poate. Zău că nu mai ştiu. Poate că în oficiu...

– Stii dacă există arme în casă?

– Domnul are un Colt 38 în sertarul noptierei, dar n-am văzut cartuşe în cameră.

– Dumneata te ocupi de camera lui?

– Intră în îndatoririle mele. Şi servesc la masă, bineînțeles.

– Nu mai stii de alte arme?

– Jucărioara doamnei, un pistol de 6,33, fabricat la Herstal. Ar trebui să tragi de foarte aproape ca să răneşti pe cineva.

– Ai simtit în ultima vreme o schimbare în atmosfera casei?

Ferdinand păru că se gîndeşte.

– Posibil. La masă nu vorbesc niciodată prea mult. Acum, aş putea să spun că nu-şi mai vorbesc deloc. Doar domnul Gus şi domnişoara mai schimbă uneori cîteva cuvinte.

– Ce crezi despre scrisori?

– Cam ce cred şi despre astrologie. După horoscoapele din ziar, ar trebui să primesc o sumă mare de bani cel puțin o dată pe săptămînă.

– Prin urmare, nu crezi că s-ar putea întîmpla ceva?

– Nu din cauza scrisorilor.

– Dar atunci din ce cauză?

– Nu ştiu.

– Domnul Parendon ți se pare ciudat?

– Depinde de ce înțelegem prin ciudat. Fiecare are ideea lui despre viața pe care o duce. Dacă el e mulțumit aşa... În orice caz, nu-i nebun. Aş zice chiar dimpotrivă.

– Nebună ar fi ea?

– Nici! Ehei!... Femeia asta e şireată ca o vulpe.

– Mulțumesc, Ferdinand.

– Mă străduiesc şi eu, domnule comisar. Am învățat că totdeauna e mai bine să fii sincer cu poliția.

Uşa se închise în urma lui Maigret, care coborî pe scara largă cu balustradă din fier forjat. Adresă un semn cu mîna portarului în uniformă cu fireturi şi oftă de plăcere cînd regăsi aerul de afară.

Îşi aminti de un bar simpatic, situat exact în colțul pe care strada Cirque îl făcea cu Avenue

Marigny şi, curind, se sprijini cu coatele de tejghea.

Se gîndi ce să bea şi, în cele din urmă, comandă o bere. Simțea încă atmosfera din casa familiei

Parendon. Dar nu s-ar fi întîmplat la fel dacă ar fi petrecut tot atît de mult timp în oricare altă familie?

Poate cu mai puțină intensitate. Probabil că ar fi descoperit aceleaşi ranchiune, aceleaşi meschinării, aceleaşi temeri, în orice caz, aceeaşi incoerență.

„Fără filosofie, Maigret!"

Nu-şi interzisese, din principiu, să reflecteze?

Ce-i drept, nu dăduse ochii cu copiii, nici cu bucătăreasa, nici cu menajera. Doar o zărise de departe pe camerista în uniformă neagră, cu şorț mic şi bonetă, ambele brodate.

Deoarece se afla în colțul străzii Cirque, Maigret îşi aminti de doctorul Martin, medicul personal al lui Parendon.

Îi zări plăcuța în fața imobilului, urcă la etajul trei şi fu poftit într-o sală de aşteptare unde se aflau deja trei persoane, aşa că, descurajat, plecă.

– Nu-l aşteptați pe doctor?

– N-am venit pentru o consultație. Îi voi telefona.

– Cine l-a căutat?

– Comisarul Maigret.

– Nu vreți să-l anunț că sînteți aici?

– Prefer să nu-i fac pe pacienți să aştepte şi mai mult.

Mai exista un Parendon, fratele, tot medic, şi

Maigret cunoştea îndeajuns, de la prietenul lui

Pardon, viața medicilor din Paris.

Nu avu chef să ia nici autobuzul, nici metroul.

Se simțea ostenit, umflat de oboseală, şi se trînti pe bancheta din spate a unui taxi.

– La Politia Judiciară.

– Da, domnule Maigret.

Chestia asta nu-i mai făcea plăcere. Înainte, era destul de mîndru că era recunoscut, dar, de cîțiva ani, se simțea mai curînd agasat.

În ce postură ar apărea, dacă nu s-ar întîmpla nimic în casa maestrului Parendon? Nici nu îndrăznise să pomenească despre scrisori la raport. Îşi neglija biroul

de două zile, petrecîndu-şi cea mai mare parte a timpului într-un apartament unde nişte oameni duceau o viaţă care nu-l privea.

Mai erau cazuri în derulare, nu foarte importante, din fericire, dar de care trebuia totuşi să se ocupe.

Oare scrisorile, apoi telefonul de după-amiază îi deformau viziunea despre oameni? Nu se putea gîndi la doamna Parendon ca la o femeie obişnuită pe care o întîlneşti pe stradă. O revedea, patetică, în decorul budoarului său albastru, asortat cu neglijeul, jucînd în faţa lui un fel de tragedie.

Nici Parendon nu mai părea un om ca toţi oamenii. Acel bărbat pitic îl privea cu ochii lui limpezi, măriţi de lentilele groase ale ochelarilor, iar Maigret încerca zadarnic să-i citească gîndurile.

Ceilalţi... Domnişoara Vague... Julien Baud, lunganul roşcovan... Tortu, uitîndu-se brusc spre uşă, unde doamna Parendon apărea ca prin miracol.

Dădu din umeri şi, fiindcă maşina se oprise în faţa intrării Poliţiei Judiciare, se scotoci prin buzunare după mărunţiş.

Vreo zece inspectori trecură prin biroul lui: toţi aveau să-i supună atenţiei cîte o problemă.

Examină corespondenţa sosită în absenţa sa, semnă un teanc de documente, dar, în tot acest timp, în atmosfera calmă a biroului său, casa din Avenue

Marigny îi stărui în minte ca un fundal obsesiv.

Se lupta cu o stare neplăcută de care nu reuşea să scape. Şi totuşi, făcuse pînă în acel moment tot ce-i stătuse în putere. Nu fusese săvîrşită nici o crimă, nu fusese comis nici un delict. Nimeni nu sunase oficial la poliţie pentru un fapt precis.

Nu fusese înregistrată nici o plîngere.

Cu toate astea, consacrase ore în şir studierii micii lumi care gravita în jurul lui Emile Parendon.

Zadarnic căuta în memorie un precedent. Totuşi, cunoscuse situaţii dintre cele mai diverse.

La cinci şi un sfert, i se aduse o scrisoare care tocmai sosise prin poşta pneumatică. Recunoscu imediat literele de tipar.

Ştampila indica faptul că plicul fusese depus la ora şaisprezece treizeci la oficiul din strada

Miromesnil. Adică la un sfert de oră după ce comisarul plecase de la familia Parendon.

Rupse banda după linia punctată. Din pricina dimensiunilor foii, literele erau mai mici decît în mesajele precedente, iar Maigret îşi putu da seama, comparîndu-le, că epistola aceasta fusese scrisă mai repede, cu mai puţină îngrijire, poate cu un fel de înfrigurare.

Domnule comisar divizionar, Cînd v-am scris prima scrisoare şi v-am cerut să-mi răspundeţi prin intermediul unui mic anunţ, nu puteam să-mi imaginez că vă veţi năpusti asupra acestui caz despre care aveam de gînd, mai tîrziu, să vă furnizez precizări indispensabile.

Graba dumneavoastră a stricat totul şi acum probabil că vă daţi seama şi singur că bîjbîiţi.

Astăzi l-aţi provocat într-un fel pe asasin şi sînt convins că din cauza dumneavoastră se va simţi obligat să lovească.

Poate că mă înşel, dar cred că se va întîmpla în următoarele ore. Nu pot să vă mai ajut. Regret.

Nu vă port pică.

Maigret citi şi reciti biletul cu un aer grav, apoi se îndreptă spre uşă ca să-i cheme pe Janvier şi Lapointe. Lucas lipsea.

– Citiţi asta, copii.

Se uita la ei cu oarecare nelinişte, vrînd parcă să-şi dea seama dacă vor reacţiona la fel ca dînsul.

Ei nu fuseseră intoxicaţi de orele petrecute în apartament. Într-un fel, judecau pe baza dovezilor.

Aplecaţi amîndoi asupra foii de hîrtie, inspectorii manifestau un interes crescînd, deveneau preocupaţi.

– S-ar zice că lucrurile se lămuresc, murmură

Janvier, punînd scrisoarea pe birou.

Iar Lapointe întrebă:

– Cum arată oamenii ăştia?

– Ca toată lumea şi ca nimeni. Mă întreb ce-am putea face. Nu pot lăsa permanent un om în apartament şi, de altfel, nici n-ar folosi la nimic. Locuinţa e atît de mare, încît se poate întîmpla orice la un capăt fără să bagi de seamă de la celălalt capăt. Să postez pe cineva în imobil?

O voi face în noaptea asta, ca să am conştiinţa împăcată, dar, dacă aceste mesaje nu sînt o glumă, lovitura nu va veni din afară. Eşti liber, Lapointe?

– N-am nimic special de făcut, şefule.

– Atunci, du-te acolo. Portarul este un anume

Lamure, care a lucrat la Siguranţa Naţională.

Petreci noaptea la el, dar mai urci din cînd în cînd la primul etaj. Cere-i lui Lamure lista celor care locuiesc în imobil, inclusiv personalul, şi notează ieşirile şi intrările.

– Înţeleg.

– Ce înţelegi?

– Că, în felul ăsta, dacă se va întîmpla ceva, vom avea cel puţin o bază de pornire.

Era adevărat, dar comisarului nu-i plăcea deloc să vadă situaţia din această perspectivă. Dacă se întîmpla ceva... Nefiind vorba de furt, nu putea fi decît un asasinat. Asasinarea cui? De către cine?

Stătuse de vorbă cu o parte dintre cei care locuiau acolo, îi răspunseseră la întrebări, păruseră sinceri. Trebuia el, fir-ar să fie, să judece cine minţea sau cine spunea adevărul ori dacă cineva era ţicnit în toată povestea aceea?

Se plimba prin birou cu paşi mari, aproape furioşi, şi vorbea parcă doar pentru el, în timp ce

Lapointe şi Lucas se uitau din cînd în cînd unul la altul.

– E foarte simplu, domnule comisar. Cineva vă scrie ca să vă spună că o persoană va ucide.

Numai că nu poate să vă anunțe dinainte cine va ucide, nici cînd, nici cum. De ce vi se adresează dumneavoastră? De ce vă avertizează? Aşa! Un simplu joc.

Maigret luă o pipă şi o umplu, apăsînd nervos tutunul cu degetul.

– Pînă la urmă, drept cine mă ia? Dacă se va întîmpla ceva, cum se spune în casă, se va pretinde că e vina mea. Cineva pretinde asta de pe acum!

Se pare că m-am grăbit. Ce trebuia să fac? Să aştept să primesc ferparul? Bun! Şi, dacă nu se întîmplă nimic, voi apărea ca un prostănac, voi fi domnul care a risipit timp de două zile banii contribuabililor.

Janvier îşi păstra atitudinea serioasă, dar

Lapointe nu se putu abține să nu zîmbească, iar

Maigret băgă de seamă. Furia lui rămase o clipă în suspans, apoi zîmbi şi el, bătîndu-şi pe umăr colaboratorul.

– Îmi cer scuze, copii. Cazul ăsta a reuşit să mă exaspereze. În casa aceea, toți merg în vîrful picioarelor, şi am început să merg şi eu la fel, ca pe ouă.

De data asta, imaginea unui Maigret mergînd pe ouă îl făcu şi pe Janvier să rîdă.

– Aici măcar pot să izbucnesc. Şi am făcut-o…

Acum să vorbim serios. Tu, Lapointe, poți să pleci.

Mănîncă ceva şi ia-ți în primire postul din Avenue

Marigny. Dacă se petrece ceva suspect, nu ezita să mă suni acasă, oricît de tîrziu. Noapte bună, bătrîne.

Pe mîine. Vei fi schimbat pe la opt dimineața.

Se postă în fața ferestrei şi, privind cum curgea

Sena, continuă, adresîndu-i-se lui Janvier:

– Ai vreo anchetă în momentul ăsta?

– I-am arestat pe cei doi tipi în dimineața asta, doi puşti de şaisprezece ani. Ați avut dreptate.

– Te duci mîine să-l schimbi pe Lapointe?

Pare o prostie, ştiu, şi de asta mă şi apucă furia, dar sînt obligat să iau măsuri de precauție care oricum nu folosesc la nimic. Vei vedea că, dacă se întîmplă ceva, toată lumea se va dezlănțui contra mea.

În timp ce rostea ultimele cuvinte, privirea i se oprise asupra felinarelor de pe podul Saint- Michel.

– Dă-mi scrisoarea.

Îşi amintea un cuvînt, căruia nu-i acordase atenție puțin mai înainte, şi se întreba dacă nu-l înşela memoria.

…sînt convins că din cauza dumneavoastră se va simți obligat să lovească…

Da, chiar aşa scria, să lovească. Evident, asta ar fi putut să însemne să dea o mare lovitură.

Dar, în toate cele trei scrisori, corespondentul anonim manifestase o anumită meticulozitate în alegerea cuvintelor.

– Să lovească, auzi? Bărbatul şi femeia au fiecare un puşcoci. Tocmai voiam să le cer să ni le predea, aşa cum ai lua, într-un fel, chibriturile din mîna unor copii. Dar nu pot să le confisc toate cutitele de bucătărie şi de tăiat hîrtia. Poti lovi cu suportul metalic din şemineu, şi cum nu duc lipsă de şemineuri... Nici de sfeşnice, nici de statuete...

Apoi, schimbă brusc tonul şi spuse:

– Încearcă să-l prinzi la telefon pe Germain

Parendon. E un neurolog care locuieşte pe strada

Aguesseau, fratele lui Emile Parendon.

Maigret profită ca să-şi reaprindă pipa. Aşezat pe marginea biroului, Janvier încerca să obțină legătura.

– Alo! Casa doctorului Parendon? Aici, Poliția

Judiciară, domnişoară. Biroul comisarului Maigret.

Comisarul ar dori tare mult să-i spună cîteva cuvinte doctorului... Poftim?... La Nisa?... Da. O clipă...

Maigret îi făcea semne.

– Întreab-o unde s-a cazat.

– Mai sînteți la telefon? Ați putea să-mi spuneți unde s-a cazat doctorul?... La Negresco? Mulțumesc... Da, bănuiesc. Voi încerca totuşi.

– La un consult?

– Nu! Congresul de Neurologie Infantilă. Se pare că programul e foarte încărcat şi că doctorul trebuie să prezinte mîine un raport.

– Sună la Negresco. E ora şase. Şedința de lucru trebuie să se fi terminat. La opt, au cu siguranță un mare dineu undeva, la prefectură sau în altă parte. Dacă nu cumva e la un cocteil oarecare.

Aşteptară vreo zece minute, pentru că la Negresco suna mereu ocupat.

– Alo! Aici, Poliția Judiciară din Paris, domnişoară. Vă rog să mi-l dați la telefon pe doctorul

Parendon... Da, Parendon. Este unul dintre participanții la congres.

Janvier puse mîna peste receptor.

– Se duce să vadă dacă e în cameră sau la cocteilul care are loc în acest moment în marele hol de la mezanin.

– Alo! Da, domnule doctor. Îmi cer scuze. Vi-l dau pe domnul comisar Maigret.

Acesta apucă cu stîngăcie receptorul pentru că, în ultimul moment, nu mai ştia ce să spună.

– Îmi cer scuze că vă deranjez, domniile doctor.

– Tbcmai voiam să-mi mai revăd o dată raportul.

– Aşa-mi ziceam şi eu. Ieri şi azi am petrecut destul de mult timp cu fratele dumneavoastră.

– Cum se face că v-ați întîlnit?

Vocea era veselă, simpatică, mult mai tînără decît îşi închipuise Maigret.

– E o poveste destul de complicată, de aceea mi-am şi permis să vă sun.

– Fratele meu are necazuri?

– În orice caz, nu dintre acelea care ne privesc pe noi.

– E suferind?

– Ce părere aveți despre sănătatea lui?

– Pare mult mai firav şi mai fragil decît e în realitate. Eu n-aş fi în stare să rezist la tot efortul pe care îl face el în cîteva zile.

Trebuia să meargă pînă la capăt.

– O să vă explic situația cît voi putea mai scurt. Ieri-dimineață, am primit o scrisoare anonimă care mă anunța că probabil se va comite o crimă.

– Acasă la Emile?

Vocea era amuzată.

– Nu. Ar fi prea lung să vă povestesc cum am ajuns la apartamentul fratelui dumneavoastră.

Totuşi, scrisoarea cu pricina şi cea care i-a urmat au plecat de la el de acasă, fiind amîndouă scrise pe hîrtia lui de scrisori, căreia i s-a tăiat antetul.

– Presupun că fratele meu v-a liniştit? E o glumă a lui Gus, nu?

– După cîte ştiu, nepotul dumneavoastră nu are obiceiul să facă farse.

– Adevărat. De altfel, nici Bambi. Nu ştiu ce să spun. Poate tînărul elvețian angajat ca asistent de birou? Sau o cameristă?

– Tocmai am primit un nou mesaj, de data asta prin poşta pneumatică. Sînt anunțat că evenimentul e iminent.

Medicul schimbă tonul.

– Dumneavoastră credeți?

– Abia de ieri cunosc casa.

– Emile ce spune? Presupun că a dat nepăsător din umeri.

– Tocmai, că ia lucrurile mai în serios. Crede, după părerea mea, că amenințarea este reală.

– La adresa cui?

– Poate la adresa lui.

– Cui i-ar trece prin minte să-i căşuneze pe el? Şi de ce? în afara pasiunii pentru revizuirea articolului 64, e ființa cea mai inofensivă şi cea mai amabilă din lume.

– M-a fascinat. Ați vorbit de pasiune, domnule doctor. Ca neurolog, i-ați putea spune manie?

– În sensul medical al termenului, nici vorbă.

Devenise mai tăios, pentru că înțelesese unde bătea comisarul.

– În fond, mă întrebați dacă eu consider că fratele meu e sănătos la minte.

– Nu voiam să spun chiar asta.

– Ați pus oameni să păzească casa?

– Am trimis acolo un inspector.

– Nu cumva, în ultima vreme, fratele meu a avut relații de afaceri cu oameni mai mult sau mai puțin dubioşi? Nu s-a lovit de interese prea mari?

– Nu mi-a vorbit despre afacerile lui, dar ştiu că, în după-amiaza asta, avea la el în birou un armator grec şi unul olandez.

– Vin chiar şi din Japonia. Nu ne rămîne decît să sperăm că e o glumă. Mai aveați şi alte întrebări?

Maigret era obligat să improvizeze, în timp ce, la capătul celălalt al firului, neurologul avea probabil în fața ochilor Promenada Englezilor şi apele albastre ale Golfului îngerilor.

– Ce părere aveți despre echilibrul cumnatei dumneavoastră?

– Între noi fie vorba, pentru că n-aş repeta asta în calitate de martor, dacă toate femeile ar fi ca ea, aş fi rămas celibatar.

– Am spus echilibru.

– Am înțeles foarte bine. Să spunem că este excesivă în toate. Şi să admitem, ca să fim drepți, că ea este prima care suferă din pricina asta.

– E femeia care să aibă idei fixe?

– Cu siguranță, cu condiția ca aceste idei să pornească de la fapte precise şi să fie plauzibile.

Pot să vă spun că, dacă v-a mințit, minciuna ei a fost atît de desăvîrşită, încît nici nu v-ați dat seama.

– Ați folosi cuvîntul „isterie"?

Urmă o tăcere destul de lungă.

– N-aş îndrăzni să merg pînă acolo, deşi am văzut-o în stări care pot fi numite isterice. Să ştiți că, deşi este hipernervoasă, găseşte, nu ştiu prin ce minune, forța să se controleze.

– Ştiți că are o armă în camera ei?

– Mi-a vorbit despre ea într-o seară. Ba chiar mi-a şi arătat-o. E mai curînd o jucărie.

– O jucărie care poate ucide. I-ați lăsa-o în sertar?

– Ştiți, dacă i-ar trece prin minte gîndul să ucidă, ar reuşi oricum, cu sau fără armă de foc.

– Şi fratele dumneavoastră are o armă.

– Stiu.

– Ați spune acelaşi lucru?

– Nu. Sînt convins, şi nu numai ca om, ci şi ca medic, că fratele meu nu va ucide niciodată.

Singurul lucru care i s-ar putea întîmpla, într-un moment de descurajare, ar fi să-şi pună capăt vieții.

Vocea devenise răguşită.

– Tineti mult la el, nu-i asa?

– Sîntem doi...

Răspunsul îl frapă pe Maigret. Tatăl lor încă trăia, iar Germain Parendon era şi el căsătorit.

Numai că el spusese: „Sîntem doi...".

Ca şi cum fiecare nu l-ar fi avut decît pe celălalt pe lume. Oare şi căsnicia fratelui era una ratată?

La celălalt capăt al firului, Parendon se scutura, poate îşi privea ceasul...

– Haideți! Să sperăm că nu se va întîmpla nimic. Bună seara, domnule Maigret.

– Bună seara, domnule Parendon.

Comisarul telefonase ca să se liniştească. Efectul fusese exact contrar. Se simţea mai îngrijorat după ce vorbise cu fratele avocatului.

...Singurul lucru care i s-ar putea întîmpla, într-un moment de descurajare...

Şi dacă tocmai asta se pregătea? Dacă Parendon însuşi era autorul scrisorilor anonime? Ca să se împiedice singur să treacă la fapte? Ca să pună un fel de barieră între impuls şi actul care îl tenta?

Maigret uitase de Janvier, care se aşezase lîngă fereastră.

– Ai auzit?

– Ce-aţi spus, da.

– Nu-şi simpatizează cumnata. E convins că fratele lui nu va ucide niciodată pe nimeni, dar e mai puţin sigur că nu va fi tentat într-o zi să se sinucidă.

Soarele dispăruse şi, brusc, aveai impresia că ceva lipsea pe lume. Încă nu se făcuse noapte. Nu era nevoie să aprindă lumina. Dar comisarul răsuci totuşi comutatorul, viind parcă să alunge fantomele.

– Mîine vei vedea casa şi vei înţelege mai bine. Nimic nu te împiedică să suni, să-i spui lui

Ferdinand cine eşti şi să te plimbi prin apartament şi prin birouri. Sînt anunţaţi. Se aşteaptă la asta. Nu rişti decît s-o vezi pe doamna Parendon ivindu-se în faţa ta în momentul în care te aştepţi cel mai puţin. Ai crede că poate circula fară să agite aerul. Atunci, se va uita la tine şi te vei simţi oarecum vinovat. Asta e impresia pe care o face tuturor.

Maigret îl chemă pe aprod ca să-i înmîneze cîteva documente semnate şi corespondenţa de expediat.

– Nimic nou? Nu m-a căutat nimeni?

– Nimeni, domnule comisar divizionar.

Maigret nu se aştepta la vreo vizită. Totuşi, era frapat că nici Gus, nici sora lui nu se manifestaseră deloc. Probabil că ştiau, ca şi restul persoanelor din casă, despre ce se petrecea de două zile. Cu siguranţă că auziseră de interogatoriile lui Maigret. Poate chiar îl zăriseră la o cotitură a culoarului.

Dacă Maigret, la cincisprezece ani, ar fi auzit că...

Ar fi dat fuga să-l ia la întrebări pe comisar cu vehemenţă, fără doar şi poate, chiar dacă ar fi fost pus la punct.

Îşi dădea însă seama că trecuse ceva timp, că era vorba de o altă lume.

– Bem un păhărel la braseria Dauphine şi ne ducem apoi la masă fiecare la el acasă?

Asta şi făcură. Maigret merse o bună bucată de drum pe jos, apoi luă taxiul şi, cînd soţia lui deschise uşa, auzindu-i paşii, faţa lui nu era foarte preocupată.

– Ce avem la masă?

– Încălzim ce-a fost la prînz.

– Şi la prînz ce-a fost?

– Fasole cu afumătură.

Zîmbeau amîndoi, dar ea îi ghicise totuşi starea sufletească.

– Nu-ţi face griji, Maigret.

Nu-i spusese nimic despre cazul la care lucra, în fond, nu erau toate cazurile la fel?

– Nu e vina ta.

Şi, după un moment, ea adăugă:

– În anotimpul ăsta, se face brusc răcoare.

Ar fi mai bine să închid fereastra.

VIII

Primul contact cu realitatea a fost, mai întîi, ca şi în celelalte dimineți, mirosul de cafea, apoi mîna soției sale care îi atingea umărul; în sfîrşit, imaginea doamnei Maigret, proaspătă şi vioaie în capotul cu flori, întinzîndu-i ceaşca.

Se frecă la ochi şi întrebă destul de stupid:

– N-a telefonat nimeni?

Dacă ar fi sunat cineva, s-ar fi trezit odată cu ea. Perdelele erau trase. Primăvara, deşi timpurie, stăruia încă. Soarele răsărise şi zgomotele străzii se auzeau cu claritate.

Maigret oftă uşurat. Lapointe nu-l sunase.

Aşadar, nu se întîmplase nimic în locuința din

Avenue Marigny. Bău jumătate din ceaşcă, se ridică bine dispus şi intră în baie. Se îngrijorase degeaba. Ar fi trebuit să-şi dea seama, încă de cînd primise prima scrisoare, că nu era nimic serios. Îi era puțin ruşine în această dimineață că se lăsase impresionat ca un copil care mai crede în poveşti cu fantome.

– Ai dormit bine?

– Minunat.

– Crezi că vii la prînz?

– În dimineața asta, am impresia că da.

– Ai vrea peşte?

– Calcan în unt încins, dacă găseşti.

O jumătate de oră mai tîrziu, cînd deschise uşa biroului, îl descoperi cu surprindere, chiar cu jenă, pe Lapointe într-un fotoliu. Bietul tînăr era puțin palid şi moțăia. În loc să-i lase un raport şi să se ducă la culcare, preferase să-l aştepte, poate pentru că Maigret se arătase atît de îngrijorat în ajun.

– Ce-ai făcut, puiule?

Inspectorul se ridică, în timp ce comisarul se aşeza în fața corespondenței aşezate pe birou.

– O clipă, te rog!

Voia să se asigure mai întîi că nu mai primise altă scrisoare anonimă.

– Bun! Spune!

– Am ajuns acolo cu puțin înainte de ora şase seara şi am luat legătura cu Lamure, portarul, care a insistat să iau cina cu el şi soția lui. Primul care a intrat în imobil după mine, la şase şi zece, a fost tînărul Parendon, cel căruia îi zic Gus.

Lapointe scoase un carnet din buzunar ca să-şi consulte notele.

– Era singur?

– Da. Avea sub braț două-trei manuale. Apoi, după cîteva minute, a intrat un bărbat cu o înfățişare efeminată, avînd în mînă o sacoşă din piele.

Lamure mi-a spus că era coaforul peruvienei.

„Probabil că e o gală sau o mare serată pe undeva", mi-a explicat el, calm, golindu-şi paharul cu vin roşu ieftin. În paranteză fie spus, a golit o sticlă singur şi era surprins, ba chiar puţin ofensat, că nu fac la fel. În fine... La şapte patruzeci şi cinci a venit o femeie într-o maşină condusă de un şofer, doamna Hortense, cum îi spune portarul.

Este una dintre surorile doamnei Parendon, cea care iese cel mai des cu ea. E căsătorită cu domnul

Benoît-Biguet, un om bogat şi important, iar şoferul lor e spaniol.

Lapointe zîmbi.

– Îmi cer scuze că vă dau aceste detalii lipsite de interes, dar, cum n-aveam nimic de făcut, am notat tot. La opt şi jumătate, limuzina peruvienilor s-a oprit sub bolta de la intrare şi cuplul a ieşit din ascensor: el în frac, ea în rochie de gală, purtînd pe umeri o etolă de şinşila... Ceea ce acum vedem mai rar. La nouă fără cinci au ieşit doamna Parendon şi doamna Hortense. Am aflat mai tîrziu unde s-au dus. Şoferii au obiceiul, cînd se întorc, să bea un pahar în loja lui Lamure, care are întotdeauna un litru de vin roşu la îndemînă.

La Crillon avea loc o partidă de bridge de caritate şi acolo se duseseră. S-au întors puţin după miezul nopţii. Sora a urcat şi a rămas sus o jumătate de oră. Atunci a venit şoferul să bea un păhărel.

Nimeni nu-mi acorda atenţie. Păream un amic fără importanţă. Cel mai greu a fost să nu golesc paharele cu care eram îmbiat! Domnişoara

Parendon, căreia i se zice Bambi, s-a întors pe la unu dimineaţa.

– La ce oră a ieşit?

– Nu ştiu. N-am văzut-o plecînd. Asta înseamnă că n-a luat masa acasă. Era însoţită de un tînăr pe care l-a sărutat înainte să urce. Nu s-a jenat de noi. L-am întrebat pe Lamure dacă era un obicei. Mi-a spus că da şi că era vorba de acelaşi tînăr, dar că nu ştia cine era. Purta o geacă, mocasini scîlciaţi şi avea părul destul de lung.

Lapointe părea că recită, luptîndu-se cu somnul, cu ochii pe carnet.

– Nu mi-ai spus nimic de plecarea domnişoarei Vague, a lui Tortu şi a lui Julien Baud.

– N-am notat-o, pentru că am presupus că facea parte din rutina zilnică. Au coborît pe scară, la şase, şi s-au despărţit pe trotuar.

– Apoi?

– Am urcat de două-trei ori pînă la etajul patru, dar n-am văzut şi n-am auzit nimic. Ca şi cum aş fi rătăcit noaptea printr-o biserică. Peruvienii s-au întors pe la trei dimineaţa, după ce au supat la Maxim's. Înainte, au asistat la premiera unui film, la un cinematograf de pe Champs-Elysees.

Se pare că sînt foarte mondeni... Cam asta a fost noaptea. N-am văzut nici măcar o pisică, pentru că în casă nu există nici un animal, doar peruvienii au un papagal. V-am spus că Ferdinand, majordomul familiei Parendon, s-a dus la culcare pe la ora zece? Că bucătăreasa a plecat la nouă seara?

Dimineaţa, primul şi-a făcut apariţia în curte

Ferdinand, la ora şapte. A ieşit din imobil deoarece obişnuieşte să meargă la barul din colțul străzii

Cirque ca să bea prima cafea şi să mănînce cornuri proaspete. A lipsit vreo jumătate de oră. În acest timp au sosit bucătăreasa şi menajera, doamna

Marchand. Şoferul a coborît şi el din camera lui, aflată lîngă cea a lui Ferdinand, deasupra garajelor, şi a urcat să ia micul dejun. Nu scriam totul imediat, de aceea e oarecare dezordine în notele mele. În cursul nopții, m-am dus de vreo zece ori să ascult la uşa apartamentului familiei Parendon, dar n-am auzit nimic... Şoferul peruvienilor a scos Rolls-ul patronilor ca să-l spele, aşa cum face în fiecare dimineață.

Lapointe îşi puse carnetul la loc în buzunar.

– Asta e tot, şefule. Apoi a sosit Janvier. I

l-am prezentat lui Lamure, care mi s-a părut că îl cunoştea, şi am plecat.

– Acum, repejor la culcare, puiule!

Peste cîteva minute, pe culoare avea să se audă soneria raportului. Maigret umplu o pipă, luă cuțitaşul de tăiat hîrtie şi trecu în revistă corespondența.

Se simțea uşurat. Şi avea toate motivele să fie.

Totuşi, mai avea un gol în stomac, o teamă vagă.

În biroul directorului se discută mai ales despre fiul unui ministru care, la patru dimineața, avusese un accident de maşină, în colțul străzii Françoís I, în condiții neplăcute. Nu numai că era beat, dar nici nu se putea dezvălui, fără să se iste scandal, numele tinerei care îl însoțea şi care fusese transportată la spital. Cît despre cel care conducea maşina lovită, acesta murise pe loc.

– Dumneata ce spui de asta, Maigret?

– Eu? Nimic, domnule director.

Cînd era vorba de politică sau de ceva care avea legătură cu politica, Maigret nu mai exista.

Atunci avea abilitatea să ia un aer absent, aproape stupid.

– Totuşi, trebuie să găsim o soluție. Ziarele încă nu ştiu nimic, dar peste o oră-două vor afla.

Era ora zece. Telefonul sună pe biroul şefului şi acesta ridică nervos receptorul.

– Da, e aici.

Şi, întinzîndu-i-l lui Maigret:

– Eşti căutat.

Comisarul avu un presentiment. Ştiu, înainte de a duce receptorul la ureche, că se petrecuse ceva în locuința din Avenue Marigny şi, într-adevăr, auzi vocea lui Janvier. Era joasă, parcă stînjenită.

– Şefu'?

– Da, eu sînt. Cine?

Janvier înțelese sensul întrebării.

– Tînăra secretară.

– Moartă?

– Din păcate.

– Împuşcată?

– Nu. Totul s-a petrecut fară zgomot. Nimeni n-a auzit nimic. Medicul încă n-a sosit. V-am sunat înainte de a avea detalii pentru că eram jos. Domnul

Parendon e lîngă mine, dărîmat. Aşteptăm sosirea doctorului Martin.

– Înjunghiată?

– Nu, i-a fost tăiat gîtul.

– Vin imediat.

Directorul şi colegii se uitară la el, surprinşi să-l vadă atît de palid, de emoţionat. Poliţia Judiciară, mai ales Brigada Criminală, nu avea de-a face zilnic cu asasinatele?

– Ce s-a întîmplat? întrebă directorul.

– Secretara lui Parendon.

– Neurologul?

– Nu. Fratele lui, avocatul. Primisem nişte scrisori anonime...

Şi se repezi spre uşă, fără să mai dea şi alte explicaţii, îndreptîndu-se direct spre biroul inspectorilor.

– Lucas?

– Prezent, şefule!

Maigret căută în jurul lui.

– Tu, Torrence. Bun! Veniţi amîndoi în birou la mine.

Lucas, care ştia despre scrisori, întrebă:

– Asasinatul a avut loc?

– Da.

– Parendon?

– Secretara. Telefonează-i lui Moers să se ducă acolo cu oamenii lui. Eu sun la Parchet.

Mereu aceeaşi comedie! Timp de o oră, în loc să lucreze liniştit, trebuia să furnizeze explicaţii substitutului şi judecătorului de instrucţie care avea să fie numit.

– Să mergem, copii.

Era copleşit, ca şi cum ar fi fost vorba de cineva din familia lui. Dintre toţi, la domnişoara Vague s-ar fi gîndit cel mai puţin.

O simpatiza. Îi plăcuse modul curajos şi simplu în care vorbise despre relaţiile cu patronul ei. Şi simţise că, în sufletul ei, în pofida diferenţei de vîrstă, tînăra avea pentru el o fidelitate plină de pasiune, care constituie poate una dintre formele cele mai adevărate ale iubirii.

De ce tocmai ea fusese ucisă?

Urcă în mica maşină neagră, în timp ce Lucas se aşeza la volan şi solidul Torrence se instala în spate.

– Despre ce e vorba? întrebă Torrence, în timp ce maşina demara.

– Vei vedea, replică Lucas, care înţelegea prin ce trecea Maigret.

Comisarul nu vedea străzile, trecătorii, copacii care înverzeau de la o zi la alta, nici autobuzele mari ce treceau periculos de aproape.

El era cu mintea deja acolo. Îşi imagina micul birou al domnişoarei Vague, unde se aşezase lîngă fereastră, cu o zi înainte, la aceeaşi oră. Tînăra se uita drept în ochii lui,

vrînd parcă să-i ofere sinceritatea privirii sale. Iar cînd ezita după o întrebare, o făcea ca să caute cuvintele potrivite.

În fața porții se afla deja o maşină, cea a comisarului de cartier, anunțat probabil de Janvier.

Pentru că, orice s-ar fi întîmplat, regulamentele administrative trebuiau respectate.

Lamure, cu o față funebră, stătea în pragul lojii sale de lux.

– Cine ar fi crezut..., începu el.

Maigret trecu prin fața lui fără să răspundă şi, pentru că ascensorul era la unul dintre etaje, o luă pe scări. Janvier îl aştepta pe palier. Nu spuse nimic. Şi el ghicea starea de spirit a şefului său. Maigret nu băgă de seamă că Ferdinand, aflat la post ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic, îi lua pălăria.

Se repezi pe culoar, trecu pe lîngă uşa biroului lui Parendon şi ajunse la uşa deschisă a biroului domnişoarei Vague. La început, văzu doar doi oameni, comisarul de cartier, un anume Lambilliote, pe care îl întîlnise deseori, şi pe unul dintre colaboratorii lui.

Apoi, se văzu obligat să se uite în jos, aproape sub masa Ludovic XIII care servea drept birou.

Tînăra purta o rochie primăvăratică de un verde ca migdala, probabil pentru prima dată în acel anotimp, deoarece, în ajun şi chiar cu două zile în urmă, o văzuse cu o fustă bleumarin şi o bluză albă. Şi îşi spusese că asta era pesemne pentru ea un fel de uniformă.

După ce primise lovitura, alunecase probabil de pe scaun şi corpul se chircise, contorsionîndu-se în mod ciudat. Fusese tăiată la gît şi pierduse o cantitate mare de sînge, care probabil că încă era călduț.

Îi trebui ceva timp ca să-şi dea seama că

Lambilliote îi strîngea mîna:

– O cunoşteai? întrebă acesta.

Se uita la el, stupefiat că îl vedea pe Maigret atît de emoționat în fața unui cadavru.

– Da, o cunoşteam, răspunse el cu o voce răguşită.

Şi se repezi în biroul de la capătul culoarului, unde Julien Baud, cu ochii roşii, se ridică în picioare în fața lui. Tînărul mirosea a alcool. Pe masă se afla o sticlă de coniac. Rene Tortu stătea la biroul lui cu capul în mîini.

– Tu ai găsit-o?

Îl tutuise în mod natural, deoarece înaltul elvețian avea dintr-odată aerul unui puşti.

– Da, domnule.

– Ai auzit ceva? A strigat? A gemut?

– Nici măcar.

Vorbea cu greu. Avea un nod în gît şi lacrimile îi curgeau din ochii albaştri.

– Îmi cer scuze. E prima dată cînd...

Ai fi zis că aşteptase acest moment ca să înceapă să plîngă şi îşi scoase batista din buzunar.

– Am... O clipă... Scuze!

Plîngea în hohote, în picioare în mijlocul încăperii, părînd mai înalt decît era. Apoi se auzi un pocnet scurt: coada pipei lui Maigret cedase din cauza presiunii maxilarului. Căuşul căzu pe podea, iar comisarul se aplecă să-l ia de jos şi îl puse în buzunar.

– Îmi cer scuze. Nu mă pot abține.

Îşi trase sufletul, se şterse la ochi, aruncă o privire spre sticla de coniac, dar nu îndrăzni să se mai atingă de ea.

– A venit aici pe la nouă şi zece ca să-mi aducă nişte documente la verificat. Nu mai ştiu pe unde le-am pus. Era procesul-verbal al şedinței de ieri, cu note, referințe... Probabil că le-am lăsat în biroul ei. Nu. Uitați! Sînt pe masa mea.

Hîrtiile erau mototolite de o mînă crispată.

– Îmi ceruse să i le duc înapoi imediat ce termin. M-am dus acolo...

– La ce oră?

– Nu ştiu. Probabil că am lucrat în jur de treizeci de minute. Eram foarte vesel, foarte mulțumit, îmi place să lucrez pentru ea... Mă uit. N-o văd.

Apoi, lăsînd ochii în jos...

Maigret îi turnă puțin coniac în paharul adus probabil de Ferdinand.

– Mai respira?

El scutură din cap în semn că nu.

– Parchetul, şefule.

– Nici dumneavoastră n-ați auzit nimic, domnule Tortu?

– Nimic.

– Ați stat aici tot timpul?

– Nu. M-am dus la domnul Parendon, cu care am avut o discuție de vreo zece minute despre afacerea de care m-am ocupat ieri la Palatul de

Justiție.

– Ce oră era?

– Nu m-am uitat la ceas. În jur de nouă şi jumătate.

– Cum era?

– Ca de obicei.

– Singur?

– Domnişoara Vague era la el.

– A plecat cînd ați intrat?

– După cîteva clipe.

Maigret tare ar mai fi luat şi el o gură de coniac, dar nu îndrăzni.

II aşteptau formalitățile. Asta îl făcu să bombăne, dar, în fond, nu era un lucru rău, pentru că îl obliga să iasă din coşmarul lui.

Parchetul îl numise pe judecătorul Daumas, cu care mai lucrase de cîteva ori, un om simpatic, puțin timid, al cărui singur defect era meticulozitatea. În vîrstă de vreo patruzeci de ani, acesta era însoțit de substitutul De Claes, un blond înalt şi foarte slab,

pus la patru ace, care, fie vară, fie iarnă, ținea tot timpul în mînă o pereche de mănuşi albe.

– Ce părere ai, Maigret? Mi s-a spus că aveai un inspector în imobil. Te aşteptai la o dramă?

Maigret dădu din umeri şi făcu un gest vag.

– Ar dura mult să vă explic. Ieri şi alaltăieri, în urma unor mesaje anonime, mi-am petrecut practic tot timpul în această casă.

– Mesajele indicau victima?

– Nu. De aceea asasinatul era imposibil de evitat. Ar fi trebuit să pun polițişti în spatele fiecărei persoane din casă, care să le urmărească pas cu pas în apartament. Lapointe şi-a petrecut noaptea în loja portarului. Janvier l-a schimbat azi-dimineață.

Acesta stătea într-un colț, cu capul în jos. În curte se auzea jetul de apă al furtunului cu care şoferul peruvienilor spăla maşina.

– Apropo, Janvier, cine te-a anunțat?

– Ferdinand. Ştia că sînt jos. Vorbisem cu el.

Pe culoar se auzeau paşi grei. Soseau şi specialiştii cu aparatele lor. Un bărbat scund şi gras, care părea să nu-şi găsească locul în trupa lor, se uită la personajele din încăpere întrebîndu-se cui să se adreseze.

– Sînt doctorul Martin, murmură el în cele din urmă. Îmi cer scuze că sosesc atît de tîrziu, dar aveam o clientă la cabinet şi pînă cînd s-a îmbrăcat...

Medicul văzu cadavrul, îşi deschise trusa şi se lăsă în genunchi pe parchet. Era cel mai puțin emoționat dintre toți.

– E moartă, bineînțeles.

– A murit pe loc?

– Probabil că a supraviețuit cîteva secunde, să zicem treizeci-patruzeci de secunde, şi, avînd gîtul tăiat, nu putea să strige.

Arătă spre un obiect ascuns în parte de masă, cuțitaşul cu vîrf ascuțit şi lama foarte tăioasă, pe care Maigret îl remarcase cu o zi în urmă. Acum zăcea în sîngele îngroşat.

Fără să vrea, comisarul privi fața tinerei, ochelarii strîmbi, ochii albaştri şi ficşi.

– Vă rog să-i închideți ochii, domnule doctor!

Nu i se prea întîmplase să fie atît de tulburat în fața unui cadavru, poate doar la începutul carierei.

Medicul dădea să o facă, dar Moers îl trase de mînecă pe Maigret.

– Fotografiile, îi aminti el.

– Aşa e. Nu, aşteptați...

Trebuia să nu se mai uite la ea. Şi mai trebuia aşteptat şi medicul legist. Doctorul Martin, gras, dar foarte vioi, întrebă:

– Pot pleca, domnilor?

Apoi, privindu-i pe rînd, se adresă în cele din urmă lui Maigret:

– Sînteți comisarul Maigret? Mă întreb dacă n-ar trebui să văd cum se simte domnul Parendon.

Ştiți unde e?

– Presupun că în biroul lui.

– Ştie? A văzut?

– Probabil.

În realitate, nimeni nu ştia nimic precis. În aer plutea un fel de incoerenţă. Un fotograf instala un aparat enorm pe un trepied, în timp ce un om cu părul cărunt lua măsurile pe podea, iar grefierul judecătorului de instrucţie scria într-un carnet.

Lucas şi Torrence, care nu primiseră încă instrucţiuni, stăteau pe culoar.

– Ce credeţi că ar trebui să fac?

– Duceţi-vă la el, dacă credeţi că ar putea avea nevoie de dumneavoastră.

Cînd doctorul Martin ajunse la uşă, Maigret îi spuse:

– Probabil că va trebui să vă pun cîteva întrebări în cursul zilei. Vă găsesc acasă?

– Mai puţin între orele unsprezece şi treisprezece. Am consultaţii la spital.

Scoase un ceas mare din buzunar, păru speriat şi se îndepărtă în grabă.

Judecătorul Daumas tuşi uşor.

– Presupun, Maigret, că preferi să te las să lucrezi în linişte? Aş vrea doar să ştiu dacă ai bănuieli.

– Nu... Da... Sincer vorbind, domnule judecător, nu ştiu. Cazul ăsta nu-i unul ca toate celelalte şi sînt dezorientat.

– Mai aveţi nevoie de mine? întrebă comisarul Lambilliote.

– Nu, răspunse Maigret distrat.

Era nerăbdător să-i vadă plecaţi. Biroul se golea treptat. Din cînd în cînd, un blitz izbucnea în încăperea totuşi luminoasă. Doi bărbaţi, care îşi faceau meseria ca nişte dulgheri sau ca nişte lăcătuşi, luau amprentele digitale ale moartei.

Maigret se strecură discret afară din încăpere, le făcu semn lui Lucas şi Torrence să-l aştepte şi intră în biroul de la capătul culoarului, unde

Tortu răspundea la telefon, în timp ce Baud, cu coatele pe masă, privea în gol.

Era beat. Nivelul coniacului din sticlă scăzuse cu trei degete. Maigret apucă sticla şi, fără ruşine, deoarece chiar era necesar, îşi turnă de băut în paharul elveţianului.

Lucra ca un somnambul, oprindu-se uneori, cu privirea fixă, de teamă să nu uite ceva esenţial.

Strînse uşor mîna medicului legist, a cărui adevărată muncă avea să înceapă abia la Institutul Medico- Legal.

Oamenii cu duba sosiseră deja cu targa şi comisarul aruncă o ultimă privire la rochia verde ca migdala, care ar fi trebuit să marcheze o zi veselă de primăvară.

– Janvier, tu o să te ocupi de părinţi. Probabil că adresa lor există în biroul de la capătul culoarului. Caută şi la ea în poşetă. În fine, fă tot ce trebuie.

Îşi duse apoi ceilalţi doi colaboratori spre vestiar.

– Voi doi faceţi-mi un plan al apartamentului, chestionaţi personalul, notaţi unde se afla fiecare între nouă şi un sfert şi zece. Notaţi şi ce-a văzut fiecare, care cum a circulat.

Ferdinand era acolo, în picioare, cu braţele încrucişate, aşteptînd.

– El vă va ajuta la plan. Ferdinand, presupun că doamna Parendon se află în camera ei?

– Da, domnule Maigret.

– Ce reacție a avut?

– N-a avut nici o reacție, domnule, deoarece probabil că încă n-a aflat. După cîte ştiu, doarme, iar Lise n-a îndrăznit s-o trezească.

– Nici domnul Parendon nu s-a dus la ea?

– Domnul n-a ieşit din birou.

– N-a văzut cadavrul?

– Îmi cer scuze. Într-adevăr, a ieşit un moment, cînd domnul Tortu s-a dus să-l anunțe. A aruncat o privire în biroul domnişoarei Vague şi s-a întors la el.

Cu o zi înainte, Maigret se înşelase cînd, ținînd cont de stilul precis al corespondentului anonim, crezuse de cuviință să ia în considerare sensul direct al verbului a lovi. Asasinul nu lovise, nici nu trăsese cu arma, ci pur şi simplu tăiase gîtul victimei.

Se trase într-o parte ca să lase brancardierii să treacă şi, cîteva clipe mai tîrziu, bătea la uşa monumentală a biroului lui Parendon. Nu auzi nici un răspuns. E adevărat că uşa era din stejar masiv. Apăsă pe clanță, deschise un batant şi îl zări pe avocat într-un fotoliu de piele.

Preț de o secundă, se temu să nu i se fi întîmplat şi lui o nenorocire: avocatul stătea chircit, cu bărbia în piept, şi o mînă moale atingea covorul.

Maigret se apropie şi se aşeză în fotoliul din fața, la distanță mică de celălalt, ca la prima lor întrevedere. În rafturi, numele celebrilor Lagache, Henri Ey, Ruyssen şi ale altor psihiatri străluceau scrise cu litere aurite pe coperte.

Auzi cu surprindere o voce murmurînd:

– Ce credeți, domnule Maigret?

Vocea era îndepărtată, stinsă. Părea a unui om distrus, iar avocatul abia dacă făcu un efort ca să-şi îndrepte spatele, să ridice capul. Drept urmare, ochelarii îi căzură pe podea şi, fără lentilele groase, ochii lui semănau cu cei ai unui copil speriat. Se aplecă cu greu să-i ia de jos şi îi puse la loc.

– Ce fac?

Iar mîna lui albă arătă spre biroul tinerei femei.

– Formalitățile s-au încheiat.

– Cada... cadavrul?

– Cadavrul a fost luat adineauri.

– Nu mă luați în seamă. O să-mi revin.

Îşi pipăi mecanic inima cu mîna dreaptă, în timp ce comisarul îl privea la fel de fix ca în prima zi.

Într-adevăr, îşi îndreptă spatele, scoase o batistă din buzunar şi îşi şterse fața.

– Nu vreți să beti ceva?

Privirea i se îndreptă spre acea parte din bibliotecă care ascundea micul bar.

– Şi dumneavoastră?

Maigret profită ca să se ridice, să ia două pahare şi sticla de armaniac vechi pe care o cunoştea.

– Nu era o glumă, rosti lent avocatul.

şi, desi vocea lui devenise mai fermă, suna în continuare ciudat, parcă mecanică, fără intonații.

– Sînteți într-o situație foarte stînjenitoare, nu-i aşa?

Şi, văzînd că Maigret îl privea fară să răspundă, adăugă:

– Acum ce veti face?

– Doi dintre oamenii mei reconstituie ce a făcut fiecare în casă între nouă şi un sfert şi zece.

– Era înainte de zece.

– Ştiu.

– Zece fară zece. Era exact zece fără zece cînd

Tortu a venit să mă anunțe.

Avocatul aruncă o privire spre pendula de bronz care indica ora unsprezece şi treizeci şi cinci de minute.

– De atunci, ați stat în fotoliu?

– Am străbătut culoarul în spatele lui Tortu, dar n-am putut să rezist mai mult de cîteva secunde. M-am întors aici şi... Aveți dreptate. Nu m-am mişcat din fotoliu. Îmi amintesc vag că

Martin, medicul meu, a trecut, mi-a vorbit, eu am dat din cap, mi-a luat pulsul şi a plecat ca un om grăbit.

– Într-adevăr, trebuia să se ducă la spital la consultatii.

– A crezut probabil că m-am îndopat cu medicamente.

– Vi s-a mai întîmplat?

– Niciodată. Îmi închipui cum e...

Afară, copacii foşneau uşor şi se auzea vacarmul făcut de autobuze în Piața Beauvau.

– N-aş fi bănuit...

Vorbea vag, fără să sfirşească frazele, iar Maigret nu-şi lua ochii de la el. Comisarul avea întotdeauna două pipe în buzunar. O luă pe cea întreagă, o umplu, apoi începu să tragă lung din ea, ca şi cum ar fi vrut să revină cu picioarele pe pămînt.

– Ce să bănuiți?

– Măsura în care... Felul... Importanța... da, importanța, ăsta e cuvîntul, legăturilor...

Mîna lui arătă încă o dată spre biroul secretarei.

– E atît de neaşteptat!

Oare Maigret s-ar fi simțit mai sigur pe el dacă ar fi citit toate lucrările de psihiatrie şi de psihologie care se aliniau în bibliotecă?

Nu-şi amintea să fi privit un om atît de intens ca în acel moment. Nu pierdea nici o mişcare, nici o tresărire a muşchilor feței.

– Dumneavoastră v-ați gîndit la ea?

Comisarul recunoscu:

– Nu.

– La mine?

– La dumneavoastră sau la soție.

– Unde e?

– Se pare că doarme, că încă nu ştie nimic.

Avocatul se încruntă. Îşi impunea un mare efort de concentrare.

– N-a ieşit de la ea?

– Nu, după spusele lui Ferdinand.

– Nu-i sectorul lui Ferdinand.

– Ştiu. Probabil că unul dintre inspectorii mei o chestionează în acest moment pe Lise.

Parendon începea să se agite, ca şi cum ar fi fost chinuit brusc de un gînd pe care nu-l mai avusese.

– Atunci, înseamnă că o să mă arestați? Dacă soția mea nu a ieşit din dormitor...

Aşadar, i se păruse evident că doamna Parendon era ucigaşul?

– Spuneți, mă arestați?

– E prea devreme ca să arestăm pe cineva.

Avocatul se ridică, luă o gură de armaniac şi îsi sterse fruntea cu dosul mîinii.

– Nu mai înțeleg nimic, Maigret...

Apoi se corectă:

– Îmi cer scuze. Domnule Maigret... Cineva străin de casă a intrat în apartament?

Redevenea el însuşi. Ochii lui prindeau din nou viață.

– Nu. Unul dintre oamenii mei a petrecut noaptea în holul de la intrare şi altul l-a schimbat pe la opt dimineața.

– Vor trebui recitite scrisorile, murmură el cu glasul scăzut.

– Le-am recitit de cîteva ori, ieri, spre seară.

– În toată povestea asta e ceva incoerent, ca şi cum evenimentele ar fi luat brusc un sens neprevăzut.

Se aşeză la loc şi Maigret se gîndi la aceste cuvinte. Şi el avusese impresia unei erori cînd auzise că domnişoara Vague murise.

– Ştiți, îmi era foarte, foarte... devotată.

– Mai mult decît atît, preciză comisarul.

– Credeți?

– Ieri mi-a vorbit despre dumneavoastră cu o adevărată pasiune.

Avocatul facu ochii mari, neîncrezător, ca şi cum n-ar fi reuşit să creadă că inspirase un astfel de sentiment.

– Am avut o lungă discuție cu ea în timp ce dumneavoastră îi primeați pe cei doi armatori.

– Ştiu. Mi-a spus. Ce s-a întîmplat cu documentele?

– Julien Baud le avea în mînă cînd a descoperit cadavrul şi s-a năpustit, cuprins de panică, în biroul lui. Documentele sînt acum puțin şifonate.

– Sînt foarte importante. Acei oameni nu trebuie să sufere pentru ceea ce s-a întîmplat în casa mea.

– Pot să vă pun o întrebare, domnule Parendon?

– O aştept de cînd v-am văzut intrînd. E datoria dumneavoastră s-o puneți, fireşte, şi chiar să nu mă credeți pe cuvînt. Nu, n-am ucis-o eu pe domnişoara Vague. Există

cuvinte pe care nu le-am rostit de multe ori în viaţa mea, pe care aproape că le-am şters din vocabularul meu. Astăzi o să folosesc unul, deoarece nu există altul ca să exprim adevărul pe care l-am descoperit: o iubeam, domnule

Maigret.

Avocatul spuse asta calm, ceea ce era cu atît mai impresionant. Restul era mai uşor.

– Credeam că am pentru ea doar un anumit ataşament, pe lîngă dorinţa fizică. Îmi era puţin ruşine din cauza asta, pentru că am o fată aproape de vîrsta ei. Antoinette avea...

Era prima dată cînd Maigret auzea prenumele domnişoarei Vague.

– ...Avea un fel de... Staţi puţin... de spontaneitate, care parcă mă regenera. Vedeţi, spontaneitatea lipseşte în această casă! Ea o aducea de afară, ca un cadou, cum ai aduce nişte flori proaspete...

– Stiti cu ce armă a fost comisă crima?

– Presupun că un cuţit?

– Nu. Un fel de cuţitaş de răzuit, pe care l-am remarcat ieri pe biroul secretarei dumneavoastră. M-a frapat, pentru că nu e un model obişnuit. Lama e mai lungă, mai ascuţită.

– Provine, ca toate rechizitele de birou, de la

Papetăria Roman.

– Dumneavoastră l-aţi cumpărat?

– Nici vorbă. Probabil că l-a ales singură.

– Domnişoara Vague stătea la birou şi probabil că examina documentele. Îi dăduse o parte dintre ele lui Julien Baud ca să le verifice.

Parendon nu arăta ca un om care se purta cu băgare de seamă, ca unul care se aşteaptă să-i fie întinsă o capcană. Asculta cu atenţie, poate puţin surprins de importanţa pe care Maigret o acorda acelor detalii.

– Persoana care a ucis-o ştia că va găsi acest cuţitaş în penar, altfel ar fi adus cu ea o armă.

– De unde ştiţi că nu era înarmată şi nu s-a răzgîndit?

– Domnişoara Vague a văzut-o luînd cuţitaşul şi nu s-a ferit, nu s-a ridicat în picioare. A continuat să lucreze în timp ce ucigaşul a trecut în spatele ei.

Parendon se gîndea, reconstituia în minte scena descrisă de Maigret, şi facea asta cu judecata precisă a marelui avocat de afaceri.

Nimic vag în atitudinea lui. Pitic poate, dacă trebuie să-i luăm peste picior pe oamenii scunzi, dar pitic de o inteligenţă uimitoare.

– Cred că veţi fi obligat să mă arestaţi înainte de sfirşitul zilei, spuse el brusc.

Atitudinea lui era lipsită de sarcasm. Vorbea ca un om care trăgea o concluzie, după ce cîntărise argumentele pro şi contra.

– Şi uite-aşa, apărătorul meu ar avea ocazia să exerseze pe articolul 64, adăugă el, de data asta cu o fărîmă de ironie.

Maigret era din nou derutat. Dar fu şi mai derutat cînd usa care dădea în marele salon se deschise şi doamna Parendon apăru în cadrul ei.

Nu era pieptănată, nici machiată. Purta neglijeul albastru din ajun. Stătea foarte dreaptă, dar arăta cu toate acestea mult mai în vîrstă decît era.

– Îmi cer scuze că vă deranjez.

Vorbea ca şi cum în apartament nu s-ar fi întîmplat nimic.

– Presupun, domnule comisar, că nu am dreptul la o discuţie între patru ochi cu soţul meu? Nu ni se întîmplă des, dar, date fiind împrejurările...

– Deocamdată, nu vă pot permite decît să-i vorbiţi în prezenţa mea.

Ea stătea în acelaşi loc, avînd în spate salonul inundat de soare. Cei doi bărbaţi se ridicaseră.

– Foarte bine. Vă faceţi meseria.

Trase un fum din ţigara pe care o avea în mînă şi îi privi pe rînd, ezitînd.

– Pot să vă întreb mai întîi, domnule Maigret, dacă aţi luat o hotărîre?

– În ce privinţă?

– În privinţa evenimentului din dimineaţa asta. Am aflat adineauri şi presupun că veţi face o arestare.

– N-am luat nici o hotărîre.

– Bun. Copiii vor veni curînd şi e mai bine ca lucrurile să fie clare. Spune-mi, Emile, tu ai omorît-o?

Lui Maigret nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor. Stăteau faţă în faţă, la trei metri unul de altul, cu privirea dură şi trăsăturile încordate.

– Îndrăzneşti să mă întrebi dacă...

Parendon simţea că se sufocă, strîngînd din pumni de furie.

– Fără teatru. Răspunde da sau nu.

Atunci, dintr-odată, avocatul se enervă, ceea ce probabil că nu i se întîmplase deseori în viaţă, şi, cu braţele ridicate într-un fel de invocare adresată cerului, strigă:

– Ştii foarte bine că nu, fir-ar să fie!

Tropăia de nervi. Poate că ar fi fost în stare să se repeadă la ea.

– Asta era tot ce voiam să aud. Mulţumesc.

Şi, foarte natural, se retrase în salon, închizînd uşa în urma ei.

VIII

– Îmi cer scuze că mi-am ieşit din sărite, domnule Maigret. Nu-mi stă în fire.

– Ştiu.

Tocmai de aceea căzuse Maigret pe gînduri.

Avocatul, în picioare, îşi trăgea răsuflarea, redevenea stăpîn pe sine, ştergîndu-şi din nou faţa, care acum nu mai era roşie, ci gălbuie.

– O urîţi?

– Nu urăsc pe nimeni. Pentru că nu cred că o fiinţă omenească este vreodată pe deplin responsabilă.

– Articolul 64!

– Da, articolul 64. N-are importanţă dacă asta mă face să par un maniac, pentru că nu-mi voi schimba părerea.

– Chiar dacă e vorba de soţia dumneavoastră?

– Chiar dacă e vorba de ea.

– Chiar dacă ar fi ucis-o pe domnişoara Vague?

O clipă, trăsăturile chipului său părură că se topesc şi pupilele i se dilatară.

– Chiar!

– Credeți că e în stare de asta?

– Nu acuz pe nimeni.

– Adineauri, v-am pus o întrebare. Vă mai pun una şi puteți să-mi răspundeți prin da sau nu.

Corespondentul meu anonim nu este neapărat asasinul. Cineva, care simțea apropiindu-se drama, şi-a putut imagina că o va evita aducînd poliția în casă.

– Prevăd întrebarea. Nu eu am scris scrisorile.

– Ar putea să le fi scris victima?

Avocatul se gîndi un moment.

– N-ar fi imposibil. Totuşi, nu se potriveşte cu firea ei. Era mai directă. V-am vorbit mai adineauri despre spontaneitatea ei. Într-adevăr, poate că nu mi s-ar fi adresat mie, ştiind că...

Îsi muscă buzele.

– Ştiind ce?

– Că, dacă m-aş fi ştiut amenințat, nu aş fi luat nici o măsură.

– Din ce motiv?

Avocatul se uită la Maigret, ezitînd.

– E greu de explicat. Într-o zi, am făcut o alegere.

– Căsătorindu-vă?

– Alegînd o carieră, căsătorindu-mă, trăind într-un anumit fel... Prin urmare, eu trebuie să suport consecințele.

– Asta nu contrazice ideile dumneavoastră despre responsabilitatea umană?

– Poate. În orice caz, în aparență.

Părea ostenit, dezorientat. Puteai ghici, în spatele frunții sale bombate, gînduri tumultuoase pe care se străduia să le pună în ordine.

– Credeți, domnule Parendon, că persoana care mi-a scris bănuia că victima va fi secretara dumneavoastră?

– Nu.

Deşi uşa era închisă, din salon se auzi o voce care striga:

– Unde e tata?

Apoi, aproape imediat, uşa se deschise brusc şi un tînăr foarte înalt, cu părul ciufulit, făcu doi- trei paşi în încăpere, oprindu-se în fața celor doi bărbați.

Privirea lui se deplasă de la unul la celălalt, oprindu-se, aproape amenințătoare, asupra comisarului.

– O să-l arestați pe tatăl meu?

– Linişteşte-te, Gus. Eu şi comisarul Maigret...

– Dumneavoastră sînteți Maigret?

Tînărul îl privi cu mai multă curiozitate.

– Pe cine veți aresta?

– Deocamdată, pe nimeni.

– În orice caz, pot să vă jur că nu tatăl meu...

– De unde ai aflat?

– Mai intîi, de la portar, fără să-mi dea detalii, apoi de la Ferdinand.

– Nu te aşteptai oarecum?

Parendon profită de prilej ca să se aşeze la birou, vrînd parcă să se afle în poziția lui cea mai obişnuită.

– E un interogatoriu?

Şi tînărul se întoarse spre tatăl lui să-i ceară sfatul.

– Rolul meu, Gus...

– Cine v-a spus că mi se zice Gus?

– Toți din casă. Îți pun întrebări ca oricui, dar nu e vorba de un interogatoriu oficial. Te-am întrebat dacă nu te aşteptai oarecum la asta.

– La ce?

– La ceea ce s-a întîmplat dimineață.

– Dacă vă referiți la asasinarea Antoinettei, nu.

– Îi spuneai Antoinette?

– De mult timp. Eram buni amici.

– La ce te aşteptai?

Urechile i se înroşiră brusc.

– La nimic anume.

– Dar la o dramă?

– Nu stiu...

Maigret constată că Parendon îşi observa fiul cu atenție, ca şi cum şi-ar fi pus şi el o întrebare sau ca şi cum ar fi făcut o descoperire.

– Ai cincisprezece ani, Gus?

– În iunie împlinesc şaisprezece.

– Preferi să-ți vorbesc în fața tatălui tău sau să stăm de vorbă între patru ochi în camera ta ori în altă încăpere?

Tînărul ezită. Surescitarea îi dispăruse, dar nervozitatea încă stăruia. Se întoarse din nou spre avocat.

– Ce preferi, tată?

– Cred că vă veți simți mai bine în camera ta. O clipă, fiule. Sora ta urmează să sosească, dacă nu cumva a şi sosit. Doresc să luați masa amîndoi ca de obicei, fără să vă preocupați de mine. Nu voi veni la masă.

– Nu mănînci?

– Nu ştiu. Poate că voi cere un sendviş. Am nevoie de puțină linişte.

Băiatul părea gata să se avînte spre tatăl lui, să-l îmbrățişeze, şi nu prezența lui Maigret îl împiedica, ci o pudoare care probabil că exista dintotdeauna între Parendon şi fiul lui.

*

Nici unul dintre ei nu era înclinat spre efuziuni sentimentale, spre îmbrățişări, şi Maigret şi-l închipuia foarte bine pe Gus, mai tînăr, venind să se aşeze în biroul tatălui său, tăcut şi nemişcat, ca să-l privească citind sau lucrînd.

– Dacă vreți să veniți în camera mea, urmați-mă.

În salonul prin care erau nevoiți să treacă, Maigret îi găsi pe Lucas şi Torrence care îl aşteptau, stingheriți în încăperea mare şi somptuoasă.

– Ați terminat, copii?

– E gata, şefule. Vreți să vedeți planul, să aflați mişcările fiecăruia?

– Nu acum. Ora?

– Între nouă şi jumătate şi zece fără un sfert.

Am putea spune aproape sigur: nouă şi treizeci şi şapte.

Maigret se întorsese cu fața spre ferestrele larg deschise.

– Erau deschise şi dimineață? întrebă el.

– Începînd de la opt şi un sfert.

Pe deasupra garajului se vedeau numeroasele ferestre ale unui imobil cu şase etaje de pe strada

Cirque. Era partea din spate a unei clădiri. O femeie se agita într-o bucătărie cu o cratiță în mînă.

Alta, la etajul trei, schimba scutecele unui bebeluş.

– Acum, duceti-vă mai întîi să mîncati ceva.

Unde e Janvier?

– A dat de mama victimei, într-un sat din

Berry. N-are telefon şi i-a cerut cuiva de acolo s-o aducă la cabină. Aşteaptă legătura în biroul de la capătul culoarului.

– Să vină şi el după voi. Veți găsi un restaurant acceptabil pe strada Miromesnil. Îi zice

Au Petit Chaudron. Pe urmă, vă împărțiți etajele imobilului pe care îl vedeți de aici, de pe strada

Cirque. Interogați locatarii ale căror ferestre dau în partea asta. Ar fi putut să vadă, de exemplu, pe cineva traversînd salonul între nouă şi jumătate şi zece fără un sfert. Probabil că de acolo se poate vedea şi în alte încăperi.

– Unde vă găsim?

– La Poliția Judiciară, după ce terminați. Doar dacă nu cumva faceți o descoperire importantă, iar eu as fi încă aici.

Gus aştepta, interesat. Drama nu-l împiedica să păstreze o curiozitate oarecum copilărească față de poliție.

– Am terminat, Gus.

Străbătură un coridor mai îngust decît cel din aripa stingă şi trecură prin fața unei bucătării.

Prin geamul uşii se zărea o femeie grasă în haine negre.

– A doua uşă…

Camera era mare, iar atmosfera ei se deosebea de restul apartamentului. Mobila era tot stil, probabil pentru că se dorise folosirea ei, dar Gus îi schimbase caracterul încărcînd-o cu obiecte de tot felul, adăugind scîndurele, etajere.

Maigret văzu patru difuzoare, două-trei picupuri, un microscop pe o masă din lemn alb şi sîrme din cupru fixate pe o altă masă, formînd un circuit complicat. În

încăpere se afla un singur fotoliu, lîngă fereastră, peste care fusese aruncată la întîmplare o cuvertură roşie de bumbac. Acelaşi fel de cuvertură acoperea şi patul, transformîndu-l oarecum în divan.

– L-ai păstrat? remarcă Maigret, arătînd spre un urs mare din pluş aşezat pe o etajeră.

– De ce mi-ar fi ruşine de el? Tata mi l-a cumpărat la prima mea aniversare.

Rosti cuvîntul „tată" cu mîndrie, dacă nu chiar cu sfidare. Îl simțeai gata să-l apere cu îndîrjire.

– Țineai mult la domnişoara Vague, Gus?

– V-am mai spus. Eram amici.

Probabil era flatat că o tînără de douăzeci şi cinci de ani îl trata ca pe un prieten.

– Te duceai deseori în biroul ei?

– Cel puțin o dată pe zi.

– N-ai ieşit niciodată cu ea?

Băiatul îl privi surprins. Maigret îşi umplea pipa.

– Ca să mergem unde?

– De exemplu, la cinematograf. Sau la dans...

– Nu dansez. N-am ieşit niciodată cu ea.

– N-ai fost niciodată la ea acasă?

Urechile lui se înroşiră din nou.

– Ce încercați să mă faceți să spun? La ce vă gîndiți?

– Cunoşteai relațiile dintre Antoinette şi tatăl tău?

– De ce nu? ripostă el, cu capul ridicat ca un cocoş. Vedeți ceva rău în asta?

– Nu e vorba de mine, ci de tine.

– Tata e liber, nu?

– Şi mama ta?

– Asta n-o privea pe ea.

– Adică ce vrei să spui?

– Că un bărbat are dreptul...

Nu-şi duse ideea pînă la capăt, dar începutul era destul de explicit.

– Crezi că asta e cauza dramei care s-a produs în dimineața asta?

– Nu ştiu.

– Te aşteptai la o dramă?

Maigret se aşeză în fotoliul roşu şi îşi aprinse lent pipa, privindu-l pe băiatul aflat în plină creştere, ale cărui brațe păreau prea lungi, iar mîinile, prea mari.

– Mă aşteptam fără să mă aştept.

– Exprimă-te mai clar. Asta e un răspuns pe care profesorul tău de la Liceul Racine nu l-ar accepta.

– Îmi imaginam că sînteți altfel.

– Ți se pare că sînt aspru?

– S-ar zice că vă sînt antipatic, că mă bănuiți de nu ştiu ce...

– Exact.

– Totuşi, nu că aş fi ucis-o pe Antoinette, nu?

Şi, mai întîi de toate, eram la şcoală...

– Ştiu. Şi mai ştiu că ai o adevărată venerație pentru tatăl tău.

– E ceva rău?

– Deloc. În acelaşi timp, îl consideri un om lipsit de apărare.

– Ce vreți să insinuați?

– Nimic rău, Gus. Tatăl tău, exceptînd afacerile poate, este înclinat să nu lupte. Consideră că tot ce i se întîmplă nu se poate întîmpla decît din vina lui.

– E un om inteligent şi scrupulos.

– Şi Antoinette, în felul ei, era lipsită de apărare. În fond, amîndoi vegheați asupra tatălui tău. De aceea între voi a apărut o oarecare complicitate.

– N-am vorbit niciodată despre aşa ceva.

– Te cred pe cuvînt. Totuşi, simțeai că erați de aceeaşi parte a baricadei. De aceea, fără să fi avut ceva a-i spune, nu scăpai ocazia să iei contact cu ea.

– Unde vreți să ajungeți?

Tînărul, care răsucea în mîini o sîrmă de cupru, întoarse pentru prima dată capul în altă parte.

– Am şi ajuns. Tu, Gus, mi-ai trimis epistolele, şi tot tu, ieri, ai telefonat la Poliția Judiciară.

Maigret îl vedea acum doar din spate. Urmă un moment lung de aşteptare. În sfirşit, Gus se întoarse spre el cu chipul tulburat.

– Da, eu. Pînă la urmă tot ați fi descoperit, nu-i asa?

Nu se mai uita la Maigret cu aceeaşi neîncredere.

Comisarul crescuse în ochii lui.

– Cum ați ajuns să mă bănuiți?

– Scrisorile nu puteau fi scrise decît de asasin sau de cineva care încerca să-l protejeze indirect pe tatăl tău.

– Ar fi putut fi Antoinette.

Maigret preferă să nu-i răspundă că tînăra nu mai avea vîrsta lui şi că n-ar fi folosit un procedeu atît de complicat sau de copilăresc.

– Te-am dezamăgit, Gus?

– Credeam că veți proceda altfel.

– De exemplu, cum?

– Nu ştiu. Am citit relatările anchetelor dumneavoastră. După părerea mea, erați omul în stare să înțeleagă totul.

– Şi acum?

Băiatul dădu din umeri.

– Nu mai am nici o părere.

– Pe cine ai fi vrut să arestez?

– Nu voiam să arestați pe cineva.

– Atunci? Ce trebuia să fac?

– Nu eu, ci dumneavoastră conduceți Brigada

Criminală.

– Ieri, sau chiar azi-dimineață la ora nouă, fusese comisă vreo crimă?

– Bineînțeles că nu.

– De ce anume voiai să-l protejezi pe tatăl tău?

Urmă alt moment de tăcere.

– Simțeam că e în pericol…

– Ce pericol?

Maigret era convins că Gus înțelegea sensul întrebării sale. Băiatul voise să-şi protejeze tatăl.

De cine? Nu era posibil să dorească să-l protejeze chiar de el însuşi?

– Nu vreau să mai răspund.

– De ce?

– Aşa!

Apoi adăugă, foarte hotărît:

– Duceti-mă la Politia Judiciară, dacă vreți.

Puneți-mi aceleaşi întrebări ore în şir. Poate că mă considerați doar un puşti, dar jur că nu voi mai spune nimic.

– Nu te mai întreb nimic. E timpul să te duci la masă, Gus.

– N-are importanță, astăzi, dacă întîrzii la liceu.

– Unde e camera surorii tale?

– Două uşi mai departe, pe acelaşi culoar.

– Fără supărare?

– Vă faceți meseria.

Băiatul închise usa cu brutalitate. Puțin mai tîrziu, Maigret bătea la uşa lui Bambi, în spatele căreia auzea zgomotul unui aspirator. Îi deschise o tînără în uniformă, cu un păr foarte blond şi vaporos.

– Pe mine mă căutați?

– Te cheamă Lise?

– Da. Sînt camerista. M-ați mai întîlnit pe culoare.

– Unde e domnişoara?

– Poate în sufragerie. Poate la tatăl sau la mama ei. În cealaltă aripă.

– Ştiu. Am fost ieri la doamna Parendon.

O uşă deschisă îi permitea să vadă o sufragerie cu pereții acoperiți de lambriuri de jos pînă sus.

Fuseseră pregătite două tacîmuri pe o masă la care s-ar fi putut aşeza douăzeci de persoane.

Curînd, Bambi şi fratele ei aveau să fie acolo, despărțiți de o vastă întindere de față de masă, serviți de un Ferdinand țeapăn, cu mănuşi din ață albă.

În trecere, întredeschise uşa de la cabinetul avocatului. Acesta stătea în acelaşi fotoliu ca dimineață. Pe o masă pliantă, se vedeau o sticlă cu vin, un pahar, cîteva sendvişuri. Parendon nu făcu nici o mişcare. Poate că nu auzise. Soarele forma o pată pe capul lui care, văzut astfel, părea chel.

Comisarul închise la loc uşa şi, străbătînd culoarul pe care îl urmase şi în ajun, ajunse la uşa budoarului. Din spatele acesteia auzi o voce vehementă, tragică, pe care nu o cunoştea.

Nu auzea bine cuvintele, dar se simțea că e vorba despre o pasiune dezlănțuită.

Bătu foarte tare. Vocea amuți brusc şi, după un moment, uşa se deschise. În fața lui apăru o tînără, gîfiind încă, cu ochii strălucind.

– Ce doriți?

În spatele ei, doamna Parendon, în picioare, tot în neglijeul albastru, se întorsese spre fereastră, ascunzîndu-şi astfel fata.

– Sînt comisarul Maigret.

– Bănuiam. Şi? Nu mai avem dreptul să fim la noi acasă?

Fără a fi frumoasă, tînăra avea un chip plăcut şi un corp bine proporționat. Purta un taior simplu şi, contrar modei, avea părul prins cu o panglică.

– Aş fi vrut, domnişoară, să avem o scurtă discuție, înainte să mergi la masă.

– Aici?

El ezită. Văzuse înfiorîndu-se umerii mamei.

– Nu neapărat. Unde doreşti.

Bambi ieşi din încăpere, fără să privească în urma ei, închise uşa şi întrebă:

– Unde vreți să mergem?

– La dumneata în cameră? sugeră el.

– Lise face curat acolo.

– Într-un birou?

– Mi-e indiferent.

Ostilitatea ei nu se îndrepta în mod deosebit spre Maigret. Era mai curînd o stare sufletească.

Acum, cînd discursul ei violent fusese întrerupt, nervii i se destindeau şi îl urma în silă.

– Nu la..., începu ea.

Nu la domnişoara Vague, bineînțeles. Intrară în biroul unde lucrau Tortu şi Julien Baud, acum plecați la masă.

– Ai fost la tatăl dumitale? Stai jos.

– Aş prefera să stau în picioare.

Era încă prea agitată ca să stea nemişcată într-un scaun.

– Cum doreşti.

Nu se aşeză nici el, dar se sprijini de biroul lui Tortu.

– Te-am întrebat dacă ai fost la tatăl dumitale.

– Nu, de cînd am venit.

– Cînd ai venit?

– La douăsprezece şi un sfert.

– Cine ți-a spus?

– Portarul.

Lamure părea să fi pîndit venirea lui Gus şi a surorii sale, ca să le dea el primul vestea.

– Pe urmă?

– Pe urmă ce?

– Ce ai făcut?

– Ferdinand a vrut să-mi vorbească, dar nu l-am ascultat şi m-am dus direct la mine în cameră.

– Ai găsit-o acolo pe Lise?

– Da. Făcea curățenie în baie. Din cauza celor petrecute, toate au fost întîrziate.

– Ai plîns?

– Nu.

– Nu ți-a trecut prin minte să iei legătura cu tatăl dumitale?

– Poate. Nu-mi amintesc. N-am fost la el.

– Ai rămas mult timp în camera dumitale?

– Nu m-am uitat la ceas. Cinci minute sau puțin mai mult.

– Ce ai făcut în acest timp?

Ea îl privi, ezitînd. Asta părea să fie un obicei în casă. Înainte de a vorbi, fiecare avea tendința să-şi cîntărească cuvintele.

– M-am uitat în oglindă.

Era o sfidare. O trăsătură care se regăsea şi la alți membri ai familiei.

– De ce?

– Vreți să fiu sinceră, nu-i aşa? Ei bine, voi fi! Mă uitam să văd cu cine semăn.

– Cu tatăl sau cu mama?

– Da.

– Şi la ce concluzie ai ajuns?

Ea deveni dură şi îi replică furioasă:

– Cu mama!

– Îți deteşti mama, domnişoară Parendon?

– N-o detest. Aş vrea s-o ajut. Am încercat deseori.

– La ce s-o ajuți?

– Credeți că asta poate să ne ducă la ceva?

– La ce te referi?

– La întrebările pe care le puneți, la răspunsurile mele...

– M-ar putea ajuta să înțeleg.

– Petreceți cîteva ore, ici şi colo, într-o familie şi vreți să reuşiți să înțelegeți? Să nu credeți că vă sînt ostilă. Ştiu că de luni umblați prin casă.

– Stii şi cine mi-a trimis scrisorile?

– Da.

– Cum ai aflat?

– L-am surprins tăind foile de hîrtie.

– Gus ți-a spus pentru cine sînt?

– Nu. Abia după aceea, cînd s-a vorbit în casă despre ele, am înțeles.

– Cine ți-a spus?

– Nu mai ştiu. Poate Julien Baud. Țin la el.

Pare un aiurit, dar e un băiat drăguț.

– Un detaliu mă intrigă. Dumneata ai ales porecla Bambi şi i-ai spus fratelui dumitale Gus, nu-i aşa?

Ea îl privi, schițînd un zîmbet.

– Vă miră?

– Din protest?

– Aţi ghicit. Din protest contra acestei căsoaie solemne, contra felului în care trăim, contra oamenilor pe care îi frecventăm. Aş fi preferat să mă nasc într-o familie modestă, să lupt ca să-mi croiesc drum în viată.

– Lupţi în felul dumitale.

– Arheologia... Nu voiam o carieră în care să iau locul cuiva.

– Mama dumitale te irită cel mai mult, nu-i aşa?

– Aş vrea tare mult să nu vorbim despre ea.

– Din păcate, ea ne interesează în acest moment, nu?

– Poate. Nu ştiu.

Tînăra îl observa pe ascuns.

– O consideri vinovată, insistă Maigret.

– Ce vă face să credeţi asta?

– Cînd am ajuns în faţa budoarului, te-am auzit vorbind cu vehemenţă.

– Asta nu înseamnă că o cred vinovată. Nu-mi place felul în care se comportă. Nu-mi place viaţa pe care o duce, pe care ne obligă s-o ducem. Nu-mi place...

Se controla mai greu decît fratele ei, deşi era mai calmă în aparenţă.

– Îi reproşezi că nu-l face fericit pe tatăl dumitale?

– Nu poţi face oamenii fericiţi împotriva voinţei lor. Iar dacă e să-i faci nefericiţi...

– O simpatizai pe domnişoara Vague la fel cum îl simpatizezi pe Julien Baud?

Ea nu ezită nici o secundă:

– Nu!

– De ce?

– Pentru că era o mică intrigantă care îl făcea pe tata să creadă că îl iubeşte.

– I-ai auzit vorbind despre iubire?

– Evident că nu. Doar nu era să-i facă ochi dulci în faţa mea. Era de ajuns s-o vezi cînd era în faţa lui. Ştiu tot ce se petrecea după ce se închidea uşa.

– Aşadar, în numele moralei...

– Puţin îmi pasă de morală. Şi, mai întîi de toate, care morală? A cărui mediu? Credeţi că morala acestui cartier e aceeaşi cu cea a unui orăşel de provincie sau cea din arondismentul XX?

– Crezi că l-a făcut să sufere pe tatăl dumitale?

– Poate că l-a izolat mai mult.

– Vrei să spui că l-a îndepărtat de dumneata?

– Sînt întrebări la care nu m-am gîndit, la care nimeni nu se gîndeşte. Să spunem că, dacă ea n-ar fi fost aici, poate că ar fi existat şanse...

– Pentru ce? Pentru o împăcare?

– Nu e vorba de împăcare. Părinţii mei nu s-au iubit niciodată şi nici eu nu cred în iubire.

Există totuşi o posibilitate să trăieşti în pace, într-o anumită armonie.

– Asta ai încercat să obţii?

– Am încercat să calmez frenezia mamei mele, să-i atenuez incoerenţele.

– Tatăl dumitale nu te-a ajutat?

Ideile ei nu semănau deloc cu cele ale fratelui său, şi totuşi se potriveau în cîteva privințe.

– Tata renunțase.

– Din cauza secretarei?

– Prefer să nu răspund, să nu mai vorbesc...

Puneti-vă în locul meu. Mă întorc de la Sorbona şi găsesc...

– Ai dreptate. Crede-mă că fac ceea ce fac pentru ca să vă fie cît mai uşor. Imaginează-ți o anchetă care s-ar întinde pe durata cîtorva săptămîni, incertitudinea, convocările la Poliția Judiciară, apoi în cabinetul judecătorului de instrucție...

– Nu mă gîndisem la asta. Ce o să faceți?

– Încă n-am hotărît nimic.

– Ati luat masa?

– Nu. Nici dumneata, şi probabil că fratele te aşteaptă în sufragerie.

– Tata nu ia masa cu noi?

– Preferă să stea singur în birou.

– Dumneavoastră nu luați masa?

– Deocamdată nu mi-e foame, dar mărturisesc că mor de sete.

– Ce-ați vrea să beți? Bere? Vin?

– Orice, numai să fie un pahar mare.

Bambi nu se putu abține să nu zîmbească.

– Aşteptați o clipă.

Maigret îi înțelesese zîmbetul. Nu-l vedea ducîndu-se să bea la bucătărie sau în oficiu, ca un comisionar. Nu şi-l imagina nici venind să se aşeze, cu ea şi Gus, în sufragerie, în timp ce ei mîncau în tăcere.

Tînăra reveni, dar fără să se încurce cu o tavă.

Într-o mînă ținea o sticlă de vin roşu vechi de şase ani, iar în cealaltă, un pahar din cristal.

– Nu vă supărați dacă v-am răspuns cu bruschețe, nici dacă nu vă sînt foarte utilă.

– Toți îmi sînteți foarte utili. Du-te repede la masă, domnişoară Bambi!

Era o senzație ciudată să se afle acolo, la un capăt al apartamentului, în biroul lui Tortu şi al tînărului elvețian, singur cu o sticlă şi un pahar.

Pentru că ceruse un pahar mare, ea îi adusese un pahar de apă, iar Maigret nu se jenă deloc să-l umple.

Chiar îi era sete. Şi voia să-şi dea şi un impuls, deoarece petrecuse o dimineață dintre cele mai epuizante din cariera lui. Or, era sigur că doamna

Parendon îl aştepta. Ştia că îi interogase pe toți, cu excepția ei, şi îl aştepta cu nerăbdare, întrebîndu-se cînd va veni.

Oare ceruse să i se aducă masa în budoar, aşa cum făcuse şi soțul ei?

În picioare în fața ferestrei, Maigret bea vinul cu înghițituri mici, privind absent curtea, pe care o vedea pentru prima dată fără nici o maşină.

Doar o pisică roşcată se întindea într-o pată de soare. Deoarece Lamure îi spusese că în casă nu exista alt animal în afară de un papagal, probabil că era o pisică din vecini care căutase un loc liniştit.

Ezită să-şi mai toarne un pahar, îl umplu doar pe jumătate şi, înainte de a-l goli, îşi umplu pipa.

Apoi oftă şi se îndreptă spre budoar, pe culoarele pe care le cunoştea.

Nu trebui să bată la uşă. În pofida mochetei, doamna Parendon îi auzise paşii şi deschise uşa cînd comisarul ajunse în apropierea ei. Stăpîna casei, tot în neglijeu de mătase albastră, avusese timp să se machieze, să-şi aranjeze părul, iar chipul ei avea aproape acelaşi aspect ca în ajun.

Era mai încordată sau mai dezgustată? I-ar fi fost greu să spună. Simțea o diferență, un fel de ruptură, dar nu era în stare s-o precizeze.

– Vă aşteptam.

– Ştiu. Vedeți că am venit.

– De ce ati vrut să stati de vorbă cu toti ceilalți înainte de mine?

– Şi dacă am făcut-o ca să vă las timp să vă gîndiți?

– Nu am nevoie să mă gîndesc. La ce să mă gîndesc?

– La ce s-a întîmplat. La ce se va întîmpla în mod fatal.

– Despre ce vorbiți?

– Cînd se comite un asasinat, el este urmat, mai devreme sau mai tîrziu, de o arestare, de o procedură judiciară, de un proces.

– Şi ce mă priveşte pe mine asta?

– O urați pe Antoinette, nu-i aşa?

– Şi dumneavoastră îi spuneți aşa?

– Cine o mai face în casă?

– De exemplu, Gus. Soțul meu, nu ştiu... Probabil că e în stare să facă amor spunînd ceremonios

„domnişoară"...

– E moartă.

– Şi? Dacă o persoană a murit, trebuie s-o înzestrăm cu toate calitătile?

– Ce ati făcut seara trecută, cînd sora dumneavoastră a plecat, după ce v-a adus de la Crillon?

Ea se încruntă, zîmbi şi răspunse:

– Uitasem că ați înțesat casa cu polițişti. Bine...

Inchipuiți-vă că mă durea capul, că am luat o aspirină şi că am încercat să citesc aşteptînd să-şi facă efectul. Uitați, cartea e încă acolo şi veți găsi un semn la pagina zece sau doisprezece... N-am citit foarte mult. M-am culcat şi am încercat zadarnic să adorm. Mi se întîmplă frecvent, şi medicul meu stie asta.

– Doctorul Martin?

– Doctorul Martin este medicul soțului meu şi al copiilor. Medicul meu este doctorul Pommeroy, care locuieşte pe bulevardul Haussmann. Slavă

Domnului, nu sînt bolnavă!

Rosti aceste cuvinte cu energie, adresîndu-le ca pe o sfidare.

– Nu urmez nici un tratament, nici un regim.

Maigret avu impresia că o aude adăugind: „Nu ca soţul meu!".

Dar ea nu spuse asta, ci continuă:

– Singurul lucru de care mă pot plinge este că nu pot să dorm. Mi se întîmplă să nu închid un ochi pînă la trei dimineaţa. Este epuizant şi dureros.

– Aşa s-a întîmplat şi noaptea trecută?

– Da.

– Eraţi tracasată?

– De vizita dumneavoastră? replică ea prompt.

– Poate de scrisorile anonime, de atmosfera creată de ele în casă...

– Nu mai dorm de ani de zile şi n-a fost vorba de scrisorile anonime. Fapt este că pînă la urmă m-am ridicat să iau un somnifer recomandat de doctorul Pommeroy. Dacă vreţi să vedeţi cutia...

– De ce-as vrea s-o văd?

– Nu ştiu. Judecind după întrebările pe care mi le-aţi pus ieri, mă pot aştepta la orice. Deşi am luat somniferul, am adormit abia după o jumătate de oră şi, cînd m-am trezit, am constatat cu stupefacţie că era unsprezece şi jumătate.

– Credeam că vi se întîmplă deseori să vă treziti tîrziu.

– Nu atît de tîrziu. Am sunat-o pe Lise. Mi-a adus tava cu ceai şi pîine prăjită. Abia cînd a tras perdelele am constatat că avea ochii roşii. Am întrebat-o de ce plînsese. Mi-a răspuns, plîngînd din nou, că în casă s-a petrecut o nenorocire şi m-am gîndit mai întîi la soţul meu.

– Ce v-aţi gîndit că i s-a întîmplat?

– Aveţi impresia că e un om solid? Nu credeţi că inima poate să-i cedeze în orice moment, ca şi restul?

Maigret nu se legă de „şi restul", propunîndu-şi să insiste mai tîrziu.

– Mi-a spus pînă la urmă că domnişoara Vague fusese omorîtă şi că în casă era plin de poliţişti.

– Care a fost prima dumneavoastră reacţie?

– Am fost atît de stupefiată, încît primul lucru pe care l-am făcut a fost să-mi beau ceaiul. Apoi, m-am repezit spre biroul soţului meu. Ce se va întîmpla cu el?

Comisarul se prefăcu că nu înţelege.

– Cu cine?

– Cu soţul meu. Doar n-o să-l aruncaţi în închisoare? Cu sănătatea lui...

– - De ce l-aş băga pe soţul dumneavoastră la închisoare? Mai întîi, asta nu tine de resortul meu, ci de al judecătorului de instrucţie. Apoi, nu am nici un motiv, la ora actuală, să-l arestez.

– Atunci, pe cine bănuiţi?

Maigret nu răspunse. Făcu domol cîţiva paşi pe covorul albastru cu modele vegetale galbene, în timp ce ea se aşeză în beijeră, la fel ca în ajun.

– De ce, doamnă Parendon, şi-ar fi ucis soţul dumneavoastră secretara? întrebă el, apăsînd pe fiecare silabă.

– E nevoie de un motiv?

– De obicei, nu se comit asasinate fără motiv.
– Unii îşi pot fabrica un motiv imaginar. Nu credeți?
– Care, în cazul de față?
– De exemplu, dacă era însărcinată?
– Aveți motive să credeți că era însărcinată?
– Nici unul.
– Soțul dumneavoastră e catolic?
– Nu.
– Presupunînd că era însărcinată, e foarte posibil ca el să se fi bucurat.
– Şi-ar fi complicat viața.
– Uitați că nu mai sîntem pe vremea cînd domnişoarele-mame erau arătate cu degetul. Anii au trecut, doamnă Parendon. De asemenea, mulți oameni îşi asigură sprijinul unui ginecolog fără idei preconcepute.
– Am spus asta doar ca un exemplu.
– Căutati alt motiv.
– Ar fi putut să-l şantajeze.
– În legătură cu ce? Afacerile de care se ocupă soțul dumneavoastră sînt dubioase? îl credeți în stare de nereguli grave care i-ar putea păta onoarea de avocat?
Ea se resemnă să răspundă:
– Bineînțeles că nu.
Apoi îşi aprinse o țigară.
– Fetele astea încearcă întotdeauna să fie luate în căsătorie.
– Soțul dumneavoastră v-a vorbit de divorț?
– Nu pînă în prezent.
– Ce-ati face în cazul acesta?
– Aş fi obligată să mă resemnez şi să nu mai veghez asupra lui.
– Cred că dețineți o avere personală, nu?
– Mai mare decît a lui. Stăm în casa mea. Eu sînt proprietara imobilului.
– În consecință, nu văd nici un motiv de şantaj.
– Poate că te saturi de o iubire falsă!
– De ce falsă?
– Din cauza vîrstei, a antecedentelor, a genului de viată...
– Iubirea dumneavoastră este mai adevărată?
– I-am dăruit doi copii.
– Vreți să spuneți că i-ați adus în lada de zestre?
– Mă insultati?
Doamna Parendon îl privea din nou cu furie, în timp ce Maigret, dimpotrivă, îşi exagera calmul.
– Nu am deloc intenția, doamnă, dar, de obicei, copiii se fac în doi. Spuneți, mai simplu, că ați avut cu soțul dumneavoastră doi copii.
– Ce vreți, de fapt?
– Să-mi spuneți simplu, sincer, ce ați făcut în dimineața asta.
– V-am spus.

– Nici simplu, nici sincer. Mi-ați istorisit o poveste lungă cu o insomnie, ca să fiți acoperită pentru toată dimineața.

– Dormeam.

– Aş vrea să fiu sigur. Probabil că voi afla într-un timp destul de scurt. Inspectorii mei au notat tot ce a făcut fiecare între nouă şi un sfert şi zece. Ştiu că se poate ajunge în birouri în mai multe moduri.

– Mă acuzați că mint?

– În orice caz, că nu-mi spuneți tot adevărul.

– Credeți că soțul meu e nevinovat?

– Nu cred pe nimeni nevinovat din capul locului, aşa cum nu cred pe nimeni vinovat.

– Totuşi, după felul în care mă interogați...

– Ce vă reproşa fiica dumneavoastră, cînd am venit după ea?

– Nu v-a spus?

– N-am întrebat-o.

Ea rînji. Era o crispare plină de amărăciune a buzelor, de o ironie pe care o dorea necruțătoare, disprețuitoare.

– Are mai mult noroc decît mine.

– V-am întrebat ce vă reproşa.

– Că nu sînt lîngă tatăl ei într-un moment ca acesta, dacă vreți neapărat să ştiți.

– Crede că tatăl ei e vinovat?

– şi dacă ar crede?

– Probabil că şi Gus?

– Gus e încă la vîrsta la care crede că tata e un fel de Dumnezeu, iar mama, o cotoroanță.

– Mai devreme, cînd ați apărut în biroul soțului dumneavoastră, ştiați că mă veți găsi cu el.

– Nu sînteți neapărat peste tot, domnule

Maigret, şi puteam spera să vorbesc cu soțul meu între patru ochi.

– I-ați pus o întrebare.

– Cît se poate de simplă, de naturală, întrebarea pe care orice soție ar fi pus-o în locul meu în împrejurarea de față. I-ați văzut reacția. O

considerați normală? Veți spune că un om normal începe să tropăie şi să bîiguie injurii?

Simțea că marcase un punct şi aprinse altă țigară, după ce o stinse pe prima într-o scrumieră din marmură albastră.

– Aştept şi celelalte întrebări, dacă mai aveți.

– Ați luat masa de prînz?

– Nu vă faceți griji pentru asta. Dacă vă e foame...

Chipul ei putea să se schimbe de la un minut la altul, la fel şi comportamentul. Redevenise femeia de lume. Il privea sfidător, uşor lăsată pe spate, cu ochii pe jumătate închişi.

VIII

Maigret se stăpînea încă de la începutul discuției cu doamna Parendon. Şi, treptat, tristețea lua locul agasării. Se simțea greoi, stîngaci, îşi dădea seama de tot ce îi lipsea ca să ducă la bun sfirşit un astfel de interogatoriu.

Se aşeză în cele din urmă într-unui dintre acele fotolii prea fragile pentru el, cu pipa stinsă în mînă, şi rosti cu o voce calmă, dar înăbuşită:

– Ascultați-mă cu atenție, doamnă. Împotriva a ceea ce puteți să credeți, nu vă sînt ostil. Sînt doar un funcționar a cărui meserie este să caute adevărul prin mijloacele pe care le are la dispoziție. Vă voi pune din nou întrebarea de adineauri.

Vă cer să vă gîndiți înainte de a răspunde, să cîntăriți bine. Vă avertizez că dacă, mai tîrziu, se dovedeşte că m-ați mințit, voi trage concluziile de rigoare şi voi cere judecătorului de instrucție un mandat de aducere.

Maigret îi observa îndeosebi mîinile, care îi trădau tensiunea interioară.

– În această dimineață, după ora nouă, ați ieşit din camera şi din budoarul dumneavoastră şi v-ați îndreptat, dintr-un motiv oarecare, spre birouri?

Ea nu clipi, nu-şi feri privirea. Aşa cum îi ceruse, nu-i răspunse imediat, dar era clar că nu reflecta, că poziția ei fusese fixată o dată pentru totdeauna. În cele din urmă, spuse:

– Nu.

– N-ați ieşit pe culoare?

– Nu.

– N-ați trecut prin salon?

– Nu.

– N-ați intrat, chiar fără premeditare, în biroul domnişoarei Vague?

– Nu. Şi adaug că socotesc aceste întrebări injurioase.

– E dreptul meu să le pun.

– Uitați că tatăl meu încă trăieşte.

– E o amenințare?

– Vă amintesc doar că nu vă aflați în biroul dumneavoastră de la Politia Judiciară.

– Preferați să vă duc acolo?

– Vă provoc să o faceți...

Maigret preferă să n-o ia în seamă. La Meung- sur-Loire, i se mai întîmpla să pescuiască şi prinsese odată o anghilă, pe care o scosese cu mare greutate din cîrlig. Îi aluneca mereu printre degete şi, în cele din urmă, căzuse în iarba de pe mal, de unde se întorsese în apa fluviului.

Nu se afla acolo din plăcere. Şi nu pescuia.

– Aşadar, negați că ați ucis-o pe domnişoara

Vague?

Mereu aceleaşi cuvinte, aceeaşi privire de om care încearcă cu disperare să înțeleagă o altă ființă omenească.

– Ştiți foarte bine.

– Ce ştiu?

– Că bietul meu sot a ucis-o.

– Din ce motiv?

– V-am spus. Cînd ajungi în situaţia lui, n-ai nevoie de un motiv anume. O să vă destăinui un lucru pe care numai eu şi el îl ştim, pentru că mi l-a spus înainte de căsătorie. Îi era frică de această căsătorie. O amîna mereu. Atunci nu ştiam că, în acest timp, consulta diferiţi medici. Ştiţi că la vîrsta de şaptesprezece ani a încercat să se sinucidă, de teamă că nu va fi un om normal? Şi-a tăiat venele.

Cînd a ţîşnit sîngele, a fost cuprins de panică şi a strigat după ajutor, pretinzînd că fusese un accident. Ştiţi ce înseamnă această tendinţă spre sinucidere?

Maigret regreta că nu luase cu el sticla de vin.

Probabil că, la întoarcere, Tortu şi tînărul Julien

Baud o descoperiseră cu surprindere pe biroul lor şi poate că o şi goliseră.

– Avea scrupule. Se temea că nu vom avea copii normali. Cînd Bambi a început să crească, să vorbească, o observa cu îngrijorare.

Poate că era adevărat. Cu siguranţă că era şi adevăr în ceea ce spunea, dar Maigret avea în continuare impresia că exista un fel de decalaj, de fisură între cuvinte, fraze şi realitate.

– E obsedat de teama de boală şi de moarte.

Doctorul Martin ştie el ce ştie.

– L-am întîlnit pe doctorul Martin azi-dimineată.

Ea păru tulburată, dar îşi recăpătă repede siguranţa.

– Nu v-a spus asta?

– Nu. Şi n-a crezut nici un moment că soţul dumneavoastră ar putea fi autorul crimei.

– Uitaţi de secretul profesional, domnule comisar.

Maigret începea să zărească o luminiţă, dar era încă vagă, îndepărtată.

– Am vorbit la telefon şi cu fratele lui. Se află la Nisa, unde participă la un congres.

– După cele întîmplate?

– Înainte.

– N-a fost impresionat?

– Nu mi-a recomandat să vă supraveghez soţul.

– Totuşi, nu poate să nu ştie...

Doamna Parendon îşi aprinse o nouă ţigară.

Le fuma una după alta, trăgînd adînc fiecare fum.

– N-aţi întîlnit niciodată oameni care au pierdut contactul cu viaţa, cu realitatea, care se întorc într-un fel spre ei înşişi aşa cum întorci o mănuşă pe dos? Vorbiţi cu prietenii noştri, cu prietenele noastre. Intrebaţi-i dacă soţul meu mai e interesat de fiinţele omeneşti. I se mai întîmplă, la insistenţele mele, să cineze cu cîteva persoane, dar abia dacă le bagă de seamă prezenţa şi le adresează cîteva cuvinte. Nu ascultă, rămîne parcă închis în el.

– El alege prietenii şi prietenele despre care vorbiţi?

– Sînt oameni pe care, în situaţia noastră, se cade să-i întîlnim, oameni normali, care duc o existenţă normală.

Maigret nu o întrebă ce considera ea o existență normală, preferind s-o lase să vorbească. Monologul ei devenea din ce în ce mai instructiv.

– Credeți că vara trecută a apărut vreodată la plajă sau la piscină? îşi petrecea timpul în grădină, sub un copac. În tinerețe, credeam că e distrat cînd, brusc, nu mă mai asculta; apoi am înțeles că, în realitate, e vorba de o adevărată neputință de a trăi cu ceilalți. De aceea s-a izolat în biroul lui, de aceea abia mai iese de acolo şi se uită atunci la noi cu nişte ochi de bufniță surprinsă de lumină. Ați vrut să judecați prea repede, domnule

Maigret.

– Vreau să vă mai pun o întrebare.

Era sigur dinainte de răspuns.

– De ieri seară, v-ați mai atins de revolver?

– De ce să mă fi atins?

– Nu aştept o întrebare de la dumneavoastră, ci un răspuns.

– Răspunsul e nu.

– De cînd nu l-ati mai luat în mînă?

– De luni de zile. N-am mai făcut ordine în acel sertar de o veşnicie.

– L-ați luat ieri în mînă ca să mi-l arătați.

– Uitasem.

– Dar, cum şi eu l-am luat în mînă, amprentele mele digitale au putut să se suprapună celorlalte.

– Asta e tot ce-ați găsit?

Se uita la el ca şi cum ar fi fost dezamăgită că descoperea un Maigret atît de greoi, de neîndemînatic.

– Mi-ați vorbit cu multă bunăvoință despre izolarea soțului dumneavoastră şi despre lipsa lui de contact cu realitatea. Dar chiar ieri, în biroul lui, se ocupa de o afacere extrem de importantă, cu nişte oameni care sînt cu ambele picioare pe pămînt.

– De ce credeți că a ales dreptul maritim?

N-a pus niciodată piciorul pe un vas. Nu are nici un contact cu marinarii. Totul se întîmplă pe hîrtie. Totul e abstract. Nu înțelegeți? Este încă o dovadă a ceea ce vă tot spun şi dumneavoastră refuzați să aveți în vedere.

Doamna Parendon se ridică şi începu să se plimbe prin încăpere ca un om care reflectează.

– Chiar şi ideea lui fixă, faimosul articol 64...

Nu-i o dovadă că îi e teamă, teamă de el însuşi, şi că încearcă să se linistească? Stie că sînteti aici, că mă chestionați. În această casă, fiecare ştie ce fac ceilalți. Știți la ce se gîndeşte? Doreşte să-mi pierd răbdarea, să mă arăt nervoasă, să mă înfurii, ca să devin suspectă în locul lui. Dacă eu ajung la închisoare, el va fi liber.

– O clipă. Nu înțeleg. De ce nouă libertate s-ar bucura el?

– De întreaga lui libertate.

– şi la ce i-ar folosi, acum că domnişoara

Vague e moartă?

– Există şi alte domnişoare Vague...

– Aşadar, pretindeţi acum că domnul Parendon ar profita de absenţa dumneavoastră din casă ca să aibă amante?

– De ce nu? E încă un mod de a se elibera de temeri.

– Omorîndu-le una după alta?

– Nu le-ar omorî neapărat şi pe celelalte.

– Parcă nu era în stare de contacte cu oamenii...

– Cu oameni normali, oameni din lumea noastră.

– Adică oamenii care nu fac parte din lumea dumneavoastră nu sînt normali?

– Ştiţi foarte bine ce am vrut să spun. Fraza mea înseamnă că nu e normal să-i frecventeze.

– De ce?

Se auzi o bătaie în uşă, apoi aceasta se deschise şi îşi făcu apariţia Ferdinand în haina lui albă.

– Unul dintre domni ar vrea să vă vorbească, domnule Maigret.

– Unde e?

– Aici, pe culoar. Mi-a spus că e foarte urgent şi mi-am permis să-l aduc.

Comisarul întrezări silueta lui Lucas în penumbra culoarului.

– Mă scuzaţi o clipă, doamnă Parendon?

Închise uşa în urma lui, în timp ce Ferdinand se îndepărta şi soţia avocatului rămînea singură în budoar.

– Ce-i, Lucas?

– A trecut de două ori prin salon în dimineaţa asta.

– Eşti sigur?

– De aici nu puteţi vedea, dar din salon se vede foarte bine. La una dintre ferestrele imobilului de pe strada Cirque stă aproape toată ziua un infirm.

– Foarte bătrîn?

– Nu. Are vreo cincizeci de ani şi e accidentat la picioare. E interesat de toată vînzoleala din casă, iar spălatul maşinilor, îndeosebi al Rolls-ului, îl fascinează. După felul în care a răspuns la întrebările accesorii pe care i le-am pus, putem avea încredere în mărturia lui. II cheamă Montagne.

Fiica lui e moaşă.

– La ce oră a văzut-o prima dată?

– Puţin după nouă şi jumătate.

– Se îndrepta spre birouri?

– Da. Este mai familiarizat decît noi cu topografia locului. Aşa se face că ştie despre relaţiile dintre Parendon şi secretara lui.

– Cum era îmbrăcată?

– În capot albastru.

– şi a doua oară?

– După mai puţin de cinci minute, a traversat salonul în celălalt sens. L-a frapat un detaliu.

Camerista stătea în fundul acestui salon, ştergînd praful, şi ea n-a văzut-o.

– Doamna Parendon n^a văzut-o pe cameristă?

– Nu.

– Ai chestionat-o pe Lise?

– Da, dimineață.

– Şi n-a pomenit de acest incident?

– Pretinde că n-a văzut nimic.

– Mersi, bătrîne.

– Ce mai fac?

– Mă aşteptați amîndoi. Nici o confirmare a spuselor numitului Montagne?

– Doar de la o slujnică, de la etajul cinci, care crede că a zărit ceva albastru la aceeaşi oră.

Maigret bătu la uşa budoarului şi intră în momentul în care doamna Parendon ieşea din dormitor. Comisarul îşi goli pipa, apoi o umplu din nou.

– • Fiți amabilă şi chemați-vă camerista!

– Aveți nevoie de ceva?

– Da.

– Cum doriți.

Doamna Parendon apăsă pe un buton. Urmară cîteva clipe de tăcere, iar Maigret, uitîndu-se la acea femeie pe care o tortura, simțea o apăsare în piept.

Îşi repeta în minte termenii articolului 64, despre care se vorbea atît de mult în casă de trei zile:

Nu există crimă, nici delict dacă învinuitul era în stare de demență în timpul acțiunii sau dacă a fost constrîns de o forță can în nu n putui i se împotrivească.

Oare bărbatul pe care i-l desen.cm iIo.umh.i

Parendon, soțul ei, ar fi putut, la un momrnl «Iul, să acționeze într-o stare de demență?

Citise şi ea lucrări de psihiatrie? Sau...

Lise intră, temătoare.

– M-ați chemat, doamnă?

– Domnul comisar vrea să-ti vorbească.

– Închide uşa, Lise. Nu-ți fie teamă. Dimineață, cînd ai răspuns la întrebările inspectorilor mei, erai tulburată de emoție şi cu siguranță că n-ai înțeles importanța întrebărilor.

Biata fată se uita rînd pe rînd la comisar şi la patroana ei, care se aşezase în berjeră, picior peste picior, lăsată pe spate, cu un aer indiferent, ca şi cum pe ea n-ar fi privit-o.

– E foarte posibil să fie nevoie să depui mărturie la tribunal, unde va trebui să juri. Acolo îți vor fi puse aceleaşi întrebări. Dacă se va dovedi că minți, rişti să mergi la închisoare.

– Nu ştiu despre ce vorbiți.

– Am stabilit tot ce au făcut membrii personalului între nouă şi un sfert şi zece. Puțin după nouă şi jumătate, să spunem la nouă treizeci şi cinci, ştergeai praful în salon. Adevărat?

Lise se uită din nou la doamna Parendon, care evita s-o privească, apoi răspunse cu o voce pierită:

– Adevărat...

– La ce oră ai intrat în salon?

– Pe la nouă şi jumătate... Puţin după.

– Aşadar, n-ai văzut-o pe doamna Parendon îndreptîndu-se spre birouri.

– Nu.

– Dar, la puţin timp după ce intraseşi, pe cînd te aflai în fundul încăperii, ai văzut-o trecînd în sens invers, adică îndreptîndu-se spre camera ei.

– Ce trebuie să fac, doamnă?

– Asta te priveşte, fato. Răspunde la întrebarea care ţi s-a pus.

Lise făcuse cocoloş batista în buzunarul şorţului şi lacrimile i se rostogoleau pe obraji.

– Vi s-a spus ceva? îl întrebă ea cu naivitate pe Maigret.

– După cum ţi s-a recomandat, răspunde la întrebare.

– Asta va servi la acuzarea doamnei?

– Asta va servi la confirmarea unei alte mărturii, cea a unei persoane care locuieşte pe strada

Cirque şi care, de la fereastră, v-a văzut pe amîndouă.

– Atunci, nu are rost să mint. E adevărat.

Iertare, doamnă...

Vru să se repeadă spre doamna Parendon, poate să se arunce la picioarele ei, dar aceasta îi spuse tăios:

– Dacă domnul comisar a terminat cu tine, poţi să pleci.

Lise ieşi şi, la uşă, izbucni în hohote.

– Ce dovedeşte asta? întrebă doamna Parendon, din nou în picioare, cu ţigara tremurîndu-i între buze şi cu mîinile în buzunarele neglijeului albastru.

– Că aţi minţit cel puţin o dată.

– Mă aflu aici în casa mea şi nu sînt obligată să dau socoteală ce fac.

– Ba da, în caz de asasinat. V-am avertizat, punîndu-vă întrebarea.

– Ceea ce înseamnă că mă veţi aresta?

– O să vă cer să mă însoţiţi la Poliţia Judiciară.

– Aveţi mandat?

– Unul în alb. Un mandat de aducere, pe care va fi de ajuns să scriu numele dumneavoastră.

– Şi pe urmă?

– Nu mai depinde de mine.

– Dar de cine?

– De judecătorul de instrucţie. Apoi, probabil, de medici.

– Credeţi că sînt nebună?

Maigret citea panica în ochii ei.

– Răspundeţi-mi. Credeţi că sînt nebună?

– Nu e căderea mea să răspund.

– Nu sînt, auziţi? Şi chiar dacă am ucis, ceea ce voi continua să neg, n-am făcut-o într-o criză de nebunie.

– Pot să vă cer să-mi predaţi revolverul?

– Luaţi-l singur. E în sertarul de sus al măsuţei de toaletă.

Maigret intră în dormitor, unde totul era de un roz pal. Cele două încăperi, una albastră, cealaltă roz, te duceau cu gîndul la un tablou de

Mărie Laurencin.

Patul era încă nefăcut, un pat mare şi jos, stil

Ludovic XVI. Mobila era vopsită în gri-pal. Pe măsuţa de toaletă, zări borcănase cu cremă, fiacoane, toată gama de produse folosite de femei în lupta contra urmelor timpului.

Dădu din umeri. Acea tarabă intimă îi stîrnea melancolia. Se gîndea la Gus, care scrisese prima scrisoare.

Oare, fără intervenţia lui, lucrurile s-ar fi petrecut în acelaşi fel?

Luă revolverul din sertar, unde se aflau şi sipete cu bijuterii.

Nu ştia ce răspuns să dea întrebării. Poate că doamnei Parendon i-ar fi căşunat pe soţul ei, nu pe tînăra secretară. Poate ar mai fi aşteptat cîteva zile. Poate ar fi folosit o altă armă.

Se încruntă cînd reveni în budoar, unde frineiu stătea în faţa ferestrei, cu spatele la el. Maigret descoperi că acel spate începea să se girboveasca.

Umerii i se păreau mai înguşti şi mai osoşi.

Comisarul ţinea arma în mînă.

– Vreau să fiu sincer cu dumneavoastră, spuse el. Nu pot să dovedesc încă nimic, dar sînt convins că atunci cînd aţi trecut prin salon, puţin după nouă şi jumătate, aveaţi acest revolver în buzunarul capotului. Mă întreb dacă nu cumva intenţionaţi să-l ucideţi chiar pe soţul dumneavoastră în acel moment. Poate că mărturia infirmului de pe strada Cirque va permite dovedirea acestui fapt. Poate v-aţi apropiat de uşă şi aţi auzit voci, fiindcă soţul dumneavoastră discuta în acel moment cu Rene Tortu. Atunci v-a trecut prin minte ideea unui fel de substituire... Oare nu l-aţi fi lovit la fel de tare, dacă nu mai tare, omorînd-o pe Antoinette

Vague decît ucigîndu-l pe el însuşi? Fără a mai pune la socoteală că îl făceaţi suspect... Încă de ieri, din timpul discuţiei noastre, aţi pregătit terenul. Şi astăzi aţi continuat. Sub pretextul că aveţi nevoie de un timbru, de hîrtie de scrisori sau altceva, aţi intrat în biroul secretarei, care v-a salutat distrată şi şi-a văzut mai departe de treabă. Ati zărit cutitasul de răzuit, care făcea revolverul inutil, mai ales că acesta ar fi putut fi auzit de cineva.

Maigret tăcu, îşi aprinse pipa cu regret parcă şi rămase aşa, aşteptînd, după ce pusese în buzunar revolverul cu mîner de sidef. Trecu o veşnicie.

Umerii doamnei Parendon nu se mişcau. Aşadar, nu plîngea. Stătea tot cu spatele la el şi cînd, în sfirşit, se întoarse, comisarul descoperi o faţă palidă, încremenită.

Privind-o, nimeni nu ar fi putut să bănuiască ce se petrecuse în ziua aceea în apartamentul din

Avenue Marigny, şi cu atît mai puţin ce se petrecuse în budoarul albastru.

– Nu sînt nebună, spuse ea apăsat.

Maigret nu răspunse. La ce bun? Şi, de altfel, ce stia el?

VIII

– Îmbrăcați-vă, doamnă, îi spuse el cu blîndețe.

Puteți să vă pregătiți şi o valiză cu schimburi, obiecte personale... Poate că ar fi mai bine s-o sunați pe Lise?

– Ca să fiți sigur că nu mă voi sinucide? Nu există nici un pericol, fiți liniştit, dar, într-adevăr, puteți să apăsați pe buton, care e în dreapta dumneavoastră.

Maigret aşteptă sosirea cameristei.

– Ajut-o pe doamna Parendon.

Apoi străbătu încet culoarul, cu capul aplecat spre mochetă. Greşi direcția, încurcă coridoarele şi îi zări pe Ferdinand şi pe grasa doamnă Vauquin în bucătărie. În fața lui Ferdinand se afla o sticlă de un litru de vin roşu plină cam pe jumătate, din care majordomul îşi turnase un pahar, rezemat cu coatele pe masă şi citind ziarul.

Intră.

Amîndoi tresăriră şi Ferdinand se ridică brusc în picioare.

– Dă-mi şi mie un pahar, te rog!

– Am adus cealaltă sticlă din birou...

La ce bun? în momentul acela, ori vin nobil vechi, ori vin roşu ieftin...

Nu avu curajul să spună că l-ar fi preferat pe cel ieftin.

Bău fără grabă, cu privirea în gol. Nu se împotrivi cînd majordomul îi umplu din nou paharul.

– Unde sînt oamenii mei?

– Lîngă vestiar. N-au vrut să stea în salon.

Instinctiv, păzeau amîndoi ieşirea.

– Lucas, te întorci pe culoarul de unde ai venit mai adineauri. Vei sta în fața uşii budoarului şi mă vei aştepta.

Apoi se duse la Ferdinand.

– Şoferul e în casă?

– Aveți nevoie de el? îl chem imediat.

– Vreau să fie cu maşina la intrare în cîteva minute. Sînt jurnalişti pe trotuar?

– Da, domnule.

– Fotografi?

– Da.

Bătu la uşa biroului lui Parendon. Acesta era singur, în fața unor documente împrăştiate pe care le adnota cu creionul roşu. Îl zări pe Maigret şi rămase nemişcat, cu ochii la el, fără să îndrăznească să-l întrebe ceva. În spatele lentilelor groase, ochii lui albaştri aveau o expresie blîndă şi totodată de o tristețe pe care Maigret o întîlnise rareori.

Era nevoie să vorbească? Avocatul înțelesese.

Aşteptîndu-l pe comisar, se agățase de documentele lui ca de o epavă.

– Cred că veți avea ocazia să studiați şi mai mult articolul 64, domnule Parendon.

– A mărturisit?

– Nu acum.

– Credeți că va mărturisi?

– Va veni un moment, în noaptea asta, peste zece zile sau peste o lună, cînd va ceda, şi aş prefera să nu fiu de față.

Avocatul îşi scoase batista din buzunar şi începu să-şi şteargă lentilele ochelarilor, ca şi cum ar fi fost o operațiune foarte importantă. Pupilele lui păreau că se topesc, că se diluează în albul corneei.

Doar gura lui exprima o emoție aproape copilărească.

– O ridicați?

Vocea era abia audibilă.

– Ca să evităm comentariile jurnaliştilor şi ca plecarea să prezinte o oarecare demnitate, va merge cu maşina ei. Îi voi da instrucțiuni şoferului şi vom ajunge împreună la Poliția Judiciară.

Parendon îl privea cu recunoştință.

– Nu vreți s-o vedeți? întrebă Maigret, bănuind răspunsul.

– Ce să-i spun?

– Ştiu. Aveți dreptate. Copiii sînt aici?

– Gus e la liceu. Nu ştiu dacă Bambi e în camera ei sau dacă are un curs în după-amiaza asta.

Maigret se gîndea la cea care urma să plece şi, în acelaşi timp, la cei care rămîneau. Viața avea să fie dificilă şi pentru ei, cel puțin un timp.

– N-a spus nimic despre mine?

Avocatul puse întrebarea cu timiditate, aproape temător.

– Mi-a vorbit mult despre dumneavoastră.

Comisarul înțelegea acum că nu în cărți găsise doamna Parendon frazele care păreau să îl acuze pe soțul ei, ci în ea însăşi. Făcuse un fel de transfer, proiectînd asupra lui propriile tulburări.

Maigret se uită la pendulă, apoi explică:

– Ii las timp să se îmbrace, să-şi facă valiza.

O ajută camerista.

...dacă învinuitul era în stare de demență în timpul acțiunii sau dacă a fost constrîns de o forță căreia...

Unii oameni pe care îi arestase, pentru că asta era meseria lui, fuseseră achitați de tribunale, alții, condamnați. Cîțiva, îndeosebi la începutul carierei sale, primiseră pedeapsa capitală şi doi dintre ei îi ceruseră să fie de fațfi iii ultimul moment.

Începuse prin a studia medicina. Regretase* ca fusese obligat să renunțe din cauza împrejura rilor. Dacă ar fi putut să continue, oare n-ar li ales psihiatria?

Atunci el ar fi trebuit să răspundă la:

...dacă învinuitul era în stare de demență în timpul acțiunii sau dacă a fost constrîns de...

Poate că regreta mai puțin întreruperea studiilor.

Nu va trebui să decidă el.

Parendon se ridică, se îndreptă spre dînsul cu un mers ezitant, stîngaci şi întinse mîna sa mică.

– Aş…

Dar nu putea să vorbească. Se mulțumiră să-şi strîngă mîna în tăcere, privindu-se în ochi. Apoi, Maigret se îndreptă spre uşă, pe care o închise fără să se mai uite înapoi.

Îi descoperi cu surprindere pe Lucas şi Torrence lîngă ieşire. O privire a colaboratorului său în direcția salonului îi explică de ce Lucas îşi părăsise postul de pe culoar.

Doamna Parendon era acolo, în mijlocul încăperii, purtînd un taior deschis la culoare, cu pălăria pe cap şi mănuşi albe pe mîini. Lise stătea în spatele ei, cu o valiză în mînă.

– Mergeți amîndouă la maşină şi aşteptați-mă.

Avea impresia că e un maestru de ceremonii şi ştia că va detesta momentul pe care tocmai îl trăia.

Se apropie de doamna Parendon, se înclină uşor, dar ea fu aceea care vorbi, cu o voce naturală, calmă.

– Vă urmez.

Lise îi însoți în ascensor. Şoferul se repezi să deschidă portiera şi rămase surprins cînd văzu că Maigret nu urca în maşina patroanei sale.

Apoi puse valiza în portbagaj.

– O duci pe doamna Parendon direct pe Quai des Orfevres, nr. 36. Intri în curte şi opreşti în stînga.

– Bine, domnule comisar.

Maigret îi lăsă maşinii timp să treacă de jurnaliştii şi fotografii care nu înțelegeau, apoi, în timp ce aceştia îl asaltau cu întrebări, urcă, alături de

Lucas şi Torrence, în maşina mică de culoare neagră a Poliției Judiciare.

– Veți face o arestare, domnule comisar?

– Nu stiu.

– Ați descoperit vinovatul?

– Nu ştiu, copii.

Era sincer. Cuvintele articolului 64 îi reveneau în minte, unul cîte unul, terifiante în lipsa lor de precizie.

Soarele continua să strălucească, castanii să înverzească, iar Maigret recunoştea aceleaşi personaje care se învîrteau în jurul palatului preşedintelui Republicii.

Epalinges (Vaud), 30 ianuarie 1968